Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Kringelbach, G. N.; udgivet af Rigsarkivet.
Titel | Title:	Civile Direktioner og Kommissioner samt andre overordnede Myndigheder under Enevælden : Supplement til "Den danske civile Centraladministrations Embedsetat 1660-1848"
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : i Kommission hos C. A. Reitzel, 1899
Fysiske størrelse | Physical extent:	VIII, 120 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

34 I - 131

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 34 I 8°

1 1 34 1 8 01769 6

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

CIVILE
DIREKTIONER OG KOMMISSIONER
SAMT
ANDRE OVERORDNEDE MYNDIGHEDER
UNDER
ENEVÆLDEN.

SUPPLEMENT TIL „DEN DANSKE CIVILE CENTRALADMINISTRATIONS EMBEDSETAT 1660—1848."

AF

G. N. KRINGELBACH.

UDGIVET AF RIGSARKIVET.

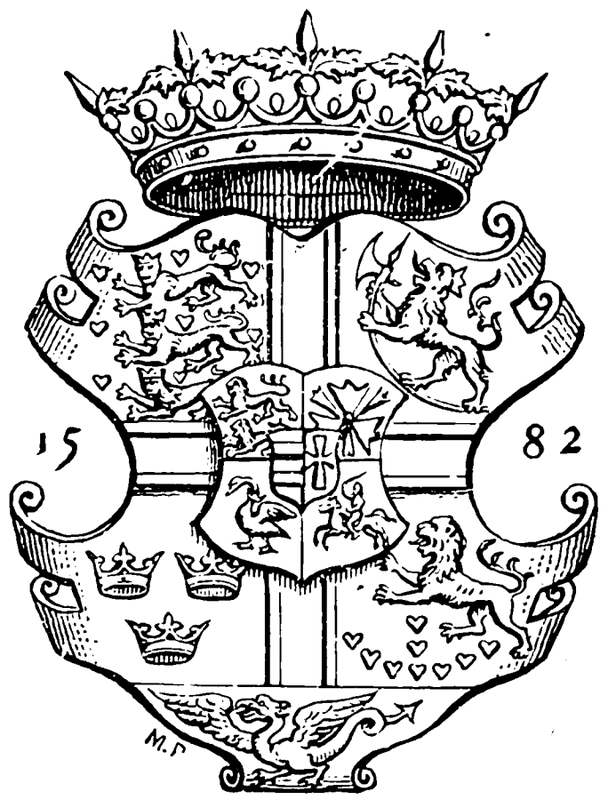

KJØBENHAVN.
I KOMMISSION HOS C. A. REITZEL.
TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.
1899.

CIVILE
DIREKTIONER OG KOMMISSIONER

SAMT

ANDRE OVERORDNEDE MYNDIGHEDER

UNDER

ENEVÆLDEN.

SUPPLEMENT TIL „DEN DANSKE CIVILE CENTRALADMINISTRATIONS EMBEDSETAT 1660—1848."

AF

G. N. KRINGELBACH.

UDGIVET AF RIGSARKIVET.

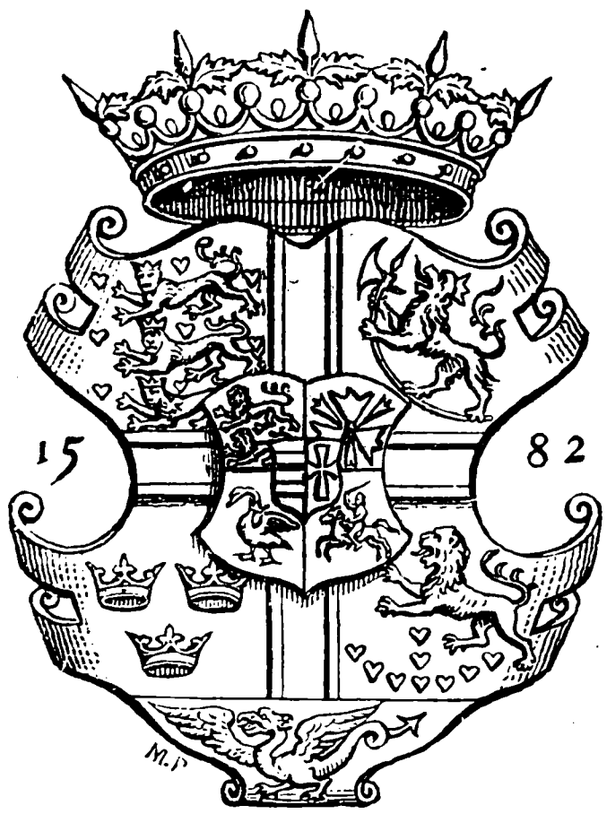

KJØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS C. A. REITZEL.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1899.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

FORORD.

»Den danske civile Centraladministrations Embedsetat 1660—1848«, der i Aaret 1889 blev udgivet af Rigsarkivet, kom ikke til at omfatte alle de Institutioner, som man havde paatænkt at give Plads i den. Grunden hertil var hovedsagelig den, at det af Hensyn til saavel den daglige Arkivgjerning som de forestaaende Udgivelser af Registraturer blev anseet for ønskeligt hurtigst muligt at faae en let overskuelig Oversigt over de Rammer, indenfor hvilke de egentlige Kollegier virkede under Enevælden. Man indskrænkede sig derfor til af andre Institutioner med Forestillingsret kun at medtage dem, til hvilke Materialet allerede var indsamlet; men det udtaltes samtidig i Fortalen, at et Supplement til Værket senere kunde ventes udgivet.

Til Opfyldelse af dette Løfte fremkommer da nu nærværende Arbeide, ved hvilket der først og fremmest er stræbt hen til, saavidt Forholdene have tilladt det, for den egentlige Centraladministrations Vedkommende at faae udfyldt de Lakuner, der fandtes i Hovedværket fra 1889. Dertil er saa endvidere, for at gjøre Billedet af den hele civile Styrelse under Enevælden mere alsidigt, bl. a. føiet forskjellige til Hofetaten knyttede Institutioner med videnskabelige og kunstneriske Formaal, som ved den fri Forfatnings Indførelse erklæredes for Statens Eiendom og kom under ministeriel Styrelse. Af nærliggende Grunde er dog Opgaven begrændset saaledes, at kun de Institutioner ere tagne med, hvis Arkivalier ialtfald delvis ere afleverede til Rigsarkivet. Dette maa

jo nemlig siges at savne saavel de nødvendige Forudsætninger for som enhver praktisk Interesse i at belyse Institutioner, hvis Dokumenter udelukkende opbevares andetsteds. Af de anførte Grunde ere f. Eks. følgende Institutioner, om hvilke det vides, at de have haft en Forestillingsret, der i og for sig berettigede dem til at komme med, dog forbigaaede i dette Arbeide: 1) den særlige Direktion for den kgl. grønlandske-, færøske-, finmarkske- og islandske Handel i de første Aar efter dens Oprettelse 2. Juli 1781, 2) Kommissionen for Opførelsen af den afbrændte Frue Kirke i Kjøbenhavn, der nedsattes 21. Juni 1811, og hvis Arkiv, efterat Kommissionen 25. Decbr. 1832 var ophævet, afleveredes til Konsistorium, 3) Direktionen for det kgl. Akademi for de skjønne Kunster 31. Marts 1754—25. Juni 1849, 4) Overbestyrelsen af det store kgl. Bibliothek 28. August 1780—18. Mai 1848, 5) Kommissionen angaaende Oldsagers Bevaring og Anvendelse til offentlig Brug 22. Mai 1807—25. Juni 1849 og 6) Overbestyrelsen af Kobberstiksamlingen 24. Febr. 1835—25. Juni 1849.

I Overensstemmelse med det Princip, som fulgtes i Hovedværket, ere i nærværende Arbeide, foruden de administrative Autoriteter, som stod umiddelbart under Kongen, kun saadanne Institutioner optagne, der ialtfald i visse Tilfælde direkte kunde opnaae kgl. Resolution paa deres i Statsraadet refererede Forestillinger, hvad enten nu dette Referat skete ved et af de paagjældende Institutioners egne Medlemmer eller ved et Medlem af de almindelige Kollegier. Derimod ere de Autoriteter forbigaaede, hvis Forestillinger altid kun tjente som Grundlag for og Bilag til andre, af de egentlige Kollegier nedlagte, Forestillinger, paa hvilke der efter Referat i Statsraadet gaves kongelig Resolution. Dette gjælder saaledes om forskjellige Fabrikvæsenet, Handelen og Finantserne vedrørende særlige Bestyrelser, hvis originale Indstillinger derfor ogsaa findes vedlagte henholdsvis Kommercekollegiets og Finantskollegiets Forestillinger, medens de originale Indstillinger fra de andre Institutioner fortrinsvis maae søges blandt disses egne Sager.

Hvor Forestillingsretten i enkelte Tilfælde — det offentlige Bygningsvæsens Bestyrelser og Tabelkommissionen — har været af en tvivlsom Beskaffenhed, er vedkommende Institution dog medtaget, idet der saa nøiagtigt som muligt er gjort Rede for Forholdet.

Efter Rækken af de paa den anførte Maade begrændsede Institutioner følger som Tillæg først en Fortegnelse over Cheferne for Kongens Marskallat, som hovedsagelig have faaet Plads i dette Arbeide, fordi disse Hofembedsmænd paa Grund af det nære Forhold, hvori de stod til Kongen personlig, jævnlig maatte faae Indflydelse paa dennes Afgjørelser af administrative Spørgsmaal i Almindelighed, ligesom de ogsaa stod i Spidsen for eller deltog i Bestyrelsen af forskjellige Institutioner, der forud ere optagne i Værket. — Endvidere er der her medtaget Fortegnelser over Cheferne for Zahlkassen i Kjøbenhavn og Statsgjældskassen sammesteds, fordi disse Embedsmænd vare knyttede saa nøie til Centraladministrationen, at de formentlig burde anføres, selv om man af principielle Grunde udelod Cheferne for de tilsvarende lokale Kasser i de øvrige Landsdele som den egentlige Centraladministration uvedkommende. Sluttelig er Leiligheden benyttet til at redressere en ufrivillig Udeladelse i Hovedværket fra 1889 ved nu at optage en Fortegnelse over Cheferne for Generaltoldkammer- og Kommercekollegiets Sekretariat 1816—48.

Medens den Form, hvori de enkelte Etater her fremtræde, næppe i det Hele trænger til nogen Forklaring, da den hovedsagelig svarer til Hovedværkets, vil en Redegjørelse dog formentlig være nødvendig med Hensyn til den Parenthes, der næsten overalt i Etaterne findes imellem Vedkommendes Navn og hans Tjenestetid til Oplysning om, hvilket Embede han beklædte ved Tiltrædelsen af den paagjældende Stilling. Det vilde nemlig være forhastet deraf at drage den Slutning, at det i Parenthesen anførte Embede samtidig opgaves. Bortseet fra Stillingerne i Poststyrelsen var lige det modsatte hyppigst Tilfældet, idet Vedkommende — hvad der ogsaa jævnlig vil kunne udledes af den indledende Text

til hver enkelt Etat — netop i Kraft af sin egentlige Embedsvirksomhed kom til at overtage et eller flere af de her omhandlede Tillidshverv, hvilke han derfor ogsaa sædvanligvis maatte fratræde ved sin Afgang fra Hovedgjerningen, saafremt de da ikke allerede tidligere af en eller anden Grund vare bortfaldne. I Tilslutning til det saaledes anførte skal det endnu tilføies, at det i Slutningsparenthesen saa ofte benyttede Udtryk »afskediget« udelukkende refererer sig til Stillingen i den paagjældende Etat.

Hvor stor Omhu der end er anvendt for at faae tilveiebragt udtømmende Fortegnelser over de forskjellige Institutioners Embedsmænd, ere Bestræbelserne i saa Henseende dog ikke overalt lykkedes. Manglerne hidrøre hovedsagelig fra, at de Mænd, hvis Virksomhed her skulde udredes, som oftest ikke fik noget Vederlag for dette deres Arbeide, hvorfor det kun undtagelsesvis har givet noget Udbytte at tye til Assignations- eller Generalbogholderkontorets Protokoller, der vare til saa fortrinlig Hjælp under Udarbeidelsen af Hovedværket. For Poststyrelsens Vedkommende have vel forskjellige Protokolrækker gjort stor Nytte; men det vilde dog have været mig umuligt paa dette Omraade at tilveiebringe saa fuldstændige Etater som de foreliggende, hvis ikke Hr. cand. polit. Fr. Schiøtt her — som paa andre Punkter — med sædvanlig Liberalitet havde stillet sin omfattende Viden til min Raadighed.

28. Januar 1899.

G. N. Kringelbach.

Indholdsfortegnelse.

		Side
I.	Generalpostamtet 1711—1809 og Generalpostdirektionen 1809—48	1
II.	Den kgl. danske Porcellainsfabrik 1779—94	23
III.	Den almindelige Enkekasse 1775—1848	25
IV.	Kommissionen angaaende forskjellige Finantserne vedrørende Gjenstande 1787—1816 og den extraordinære Finantskommission 1813—16	32
V.	Bestyrelsen af det offentlige Bygningsvæsen 1742—82	37
	A. Bygningskommissionen 1742—71	36
	B. Overbygningsdirektionen 1771—73 og Bygningsdirektionen 1773—82	39
VI.	Overdirektionen og Kommissionen for Frederikskirkens Opførelse 1749—70	42
VII.	Slotsbygningskommissionen 1738—45	44
VIII.	Kommissionen for Christiansborg Slots samt Raad- og Domhusets Opførelse 1803—45	46
IX.	Bestyrelserne for Veianlægene 1763—78	50
X.	Jernbanekommissionerne 1835—48	53
XI.	General-Landets-Havnekommission 1746—47	56
XII.	Kanalkommissionen 1774—1804	58
XIII.	Overjægermesterembedet 1661—1741	61
XIV.	Frederiksværks Administration 1804—48	63
XV.	Direktionerne for Stutteri- og Veterinærvæsenet 1776—1848	66
XVI.	Den bestandige Kvægsygekommission 1778—1848	74

XVII. Bestyrelsen for Provideringsvæsenet 1807—19 79
A. Provideringskommissionen for Sjælland, Laaland, Falster og Møen 1807—19 79
B. Brændselskommissionen for Kjøbenhavn 1808—14 .. 80
C. Den norske Provideringskommission 1809—14 82
XVIII. Tabelkommissionen 1833—48 84
XIX. Patronatet for Kjøbenhavns Universitet 1796—1805 86
XX. Det kgl. Theater og Kapel 1772—1849 88
XXI. Det kgl. Mønt- og Medaillekabinet 1780—1849 96
XXII. Det kgl. Kunstkammer 1791—1825, Kunstmuseet og den kgl. Malerisamling 1825—49 98
XXIII. Kommissionen angaaende Oprettelsen af et Museum for Naturvidenskaberne 1796—1829, Bestyrelsen for det kgl. Museum for Naturvidenskaberne 1829—48 100
XXIV. Regaliefondens Bestyrelse 1820—49 103

Tillæg.

A. Cheferne for Kongens Marskallat 1661—1848 105
B. Zahlkassen 1660—1849 og Statsgjældskassen 1816—49 109
C. Generaltoldkammer- og Kommercekollegiets Sekretariat 1816—48 112

Navneregister 115

CIVILE

DIREKTIONER OG KOMMISSIONER

SAMT

ANDRE OVERORDNEDE MYNDIGHEDER

UNDER

ENEVÆLDEN.

[illegible]

I.

Generalpostamtet 1711—1809 og Generalpostdirektionen 1809—48.

Efterat det dansk-tyske Postvæsen i Henhold til Enkegrevinde Dorothea Gyldenløves Renunciation af 24. Septbr. 1703 var hjemfaldet til Kongen 24. Septbr. 1711, fik hun 6. Oktbr. s. A. Ordre til at lade Overleveringen finde Sted til de samtidig udnævnte Medlemmer af Generalpostamtet for Danmark og Hertugdømmerne. Efter Ulrik Christian Gyldenløves Død overleveredes ogsaa det norske Postvæsen til Kongen 30. Dec. 1719 og henlagdes ligeledes under Generalpostamtet, dog saaledes, at dets Indtægter og Udgifter skulde »aparte tracteres«.

Allerede 1712 var det besluttet, at Generalpostamtet tillige skulde have Bestyrelsen af det oldenborgske og delmenhorstske Postvæsen; men det delmenhorstske kom dog først faktisk til at sortere under Generalpostamtet, efter at Pantsættelsen af dette Grevskab til Hannover var hævet 1731. Ifølge Mageskiftet af 1773 udgik imidlertid de nævnte Grevskabers Postvæsen, medens det holsten-gottorpske overtoges af Generalpostamtet 1. Januar 1775. Bestyrelsen af det norske Postvæsen bortfaldt 12. April 1814, og 28. Februar 1817 organiseredes det lauenborgske, som atter udgik 10. Juli 1848, da det tyske Forbund indsatte en særlig Administrationskommission for dette Hertugdømme. Fra

19. Decbr. 1771 henlagdes Hertugdømmernes Befordringsvæsen, der siden 23. April 1762 havde sorteret under en særlig Kommission, til Generalpostamtet, medens dette først 7. Marts 1794 fuldstændig overtog det danske Befordringsvæsen, der hidtil hovedsagelig havde sorteret under det danske Kancelli. 23. Oktbr. 1801 fik Generalpostamtet tillige Ledelsen af Telegrafvæsenet og 24. Marts 1807 Overtilsynet med det danske Færgevæsen, der hidtil for de private Færgers Vedkommende havde sorteret under danske Kancelli, for Statens Godsers Vedkommende under Rentekammeret, dog saaledes at Transportvæsenet over de Farvande, som Posterne passerede, allerede 16. Decbr. 1786 var henlagt under Generalpostamtet. Hertugdømmernes Færgevæsen overtoges først 6. April 1809 af Generalpostamtet. Dette fik desuden 30. Juli 1794 overdraget Bestyrelsen af Porcellainsfabriken, der hidtil havde staaet under en særlig Direktion, men afgav atter 15. Juni 1813 denne Bestyrelse til Økonomi- og Kommercekollegiet. Endvidere sorterede den Fond, der i Henhold til Fundationen af 19. Juli 1712 dannedes af en Del af Postintraderne til Anvendelse ved Pensioneringen af afgaaede Statstjenere og deres Efterladte, under Generalpostamtets Bestyrelse indtil Oprettelsen af Postkassepensionsdirektionen 19. Maj 1786, og selv efter den Tid besørgedes denne Direktions Assignationer, Bogholderi, Kassererforretninger og Revisionsvæsen af Generalpostamtets Kontorer. Ogsaa Administrationen af Livrentesocieteterne af 13. Febr. 1747 og 17. August 1757 var underlagt Generalpostamtet indtil Ophøret af disse Societeters Virksomhed henholdsvis 23. Oktbr. 1831 og 21. Januar 1840.

I Spidsen for Generalpostamtet som Kollegium stilledes der oprindelig to Direktører, men disses Antal forøgedes efterhaanden i Frederik den 5tes og Begyndelsen af Christian den 7des Regeringstid til otte; 25. Januar 1771 fastsattes Antallet til tre, der tillige skulde være Departementschefer henholdsvis for danske, norske og tyske Sager. Ved kgl. Resol. af 5. Marts 1794 fik desuden et Medlem af Fi-

nantskassedirektionen (efter 1816 af Pensionskassedirektionen) Sæde i Generalpostamtet, der ifølge kgl. Resol. af 7. Febr. 1809 fik Navnet »den kgl. Generalpostdirektion«.

Oprindelig var det sikkert Tanken, at de Sager, der maatte forestilles for Kongen, skulde tilstilles denne uden at passere noget Kollegium, og at de, efter at den kgl. Resolution var falden, ligeledes direkte skulde tilbagesendes Generalpostamtet; men snart begyndte den Praxis at udvikle sig, at Kancellierne (efter Omstændighederne det danske eller det tyske) optraadte som Melleminstants, refererede Sagerne samt gav Generalpostamtet Underretning om Udfaldet og saaledes fik en større Indflydelse paa Sagernes Afgjørelse. I den sidste Tid af Frederik den 5tes Regering og indtil 1771 afgjordes dog Sagerne næsten altid efter et Konseilsmedlems Referat af Kongen uden forinden at have passeret Kancelliet, der nu kun, efter at en Resolution var falden, som Sekretariat for Konseillet skulde sørge for Udfærdigelsen af den fornødne kgl. Ordre eller Bestalling. I Struensee-Perioden fik Generalpostamtet bestandig sine Forestillinger direkte tilbagesendte med paategnede Kabinetsresolutioner; men ved Reskr. af 15. April 1772 fastsattes det, at dets Sager skulde refereres i Geheimestatsraadet af en af dets Direktører og derefter foredrages Kongen af den Statsminister, som havde Referatet af det danske og det tyske Kancellis Forestillinger. Heri skete der vel 7. Marts 1794 den Forandring, at Forestillingerne skulde refereres i Statsraadet gjennem det danske eller det tyske Kancelli (for Porcellænsfabrikens Vedkommende ifølge Resol. af 30. Juli 1794 af den 1. Deputerede i Kommercekollegiet); men allerede 9. Februar 1797 fik 1. Direktør i Generalpostamtet paany samme Ret til at referere i Statsraadet som den, der var fastslaaet 15. April 1772. Derimod vedbleve Kancellierne ifølge sidstnævnte Resolution at udfærdige de fornødne Bevillinger, Ordrer og Bestallinger indtil 24. Marts 1812, da Generalpostdirektionen fik Brugen af »det store Segl«. Fra nu af var det kun Bestallingerne for Medlemmerne af Direktionen, der — som Tilfældet ogsaa var for flere andre Kollegiers Vedkommende — udfærdigedes gjennem

danske Kancelli. — Generalpostdirektionen mistede ifølge kgl. Resol. af 24. Novbr. 1848 den nævnte Forestillingsret til Kongen og henlagdes 3. Decbr. s. A. under Finantsministeriet.

Medlemmer af Overbestyrelsen.

1711—12. **Claus Henrik Vieregge** (Deputeret i Generalkommissariatet, Amtmand over Vordingborg Amt) 6. Oktbr. 1711—18. Juli 1712 (Vicestatholder i Norge). Varetog dog endnu i nogle Uger sine Forretninger i Generalpostamtet.

1711—13. **Frederik Eiler Gjedde** (Deputeret i Generalkommissariatet) 6. Oktbr. 1711—30. Juni 1713 (Stiftsbefalingsmand over Fyen og Langeland samt Amtmand over Odense, Dalum, St. Knuds og Rugaard Amter.

Foruden disse to Direktører, der fra først af kun bestyrede Intraderne og havde Indseende med Regnskabsvæsenet, udnævntes der 6. Oktbr. 1711 endnu en tredie, nemlig Amtmand over Møens Amt Caspar Gotlob Moltke, der særlig fik Tilsynet med Postmestrene. Han var dog ikke de to andre sideordnet og havde ikke Sæde i Kollegiet, men fungerede nærmest som administrerende Direktør og afgik 7. Decbr. 1714, hvorefter denne Stilling bortfaldt.

1712—17. **Vilhelm Frederik v. Platen** (Hofmarskal, Generalbygmester) 31. Oktbr. 1712—22. Marts 1717. Tiltraadte kort forinden Embedet som Amtmand over Sønderborg Amt.

1713—17. **Christian Lenthe** (Overceremonimester) 19. August 1713—3. Mai 1717 (Stiftamtmand over Fyen og Langeland samt Amtmand over Odense, Dalum, St. Knuds og Rugaard Amter). Fungerede dog endnu nogle Maaneder som Direktør.

1717—19. **Vincentz Lerche** (Ceremonimester og Ordenssekretær) 22. Marts 1717—5. April 1719 (afskediget).

1718. **Cai Burchard** Greve **Ahlefeldt** (Deputeret i Generalkommissariatet) 4. Febr. 1718—† 21. Decbr. s. A.

1719—22. **Vilhelm Morits Münch v. Buseck** (Overhofmester

hos Dronningen) 2. Januar 1719—16. Januar 1722, deraf 5. April 1719—22. Januar 1720 som Enedirektør. Udnævntes 2. Decbr. 1721 til Amtmand i Gottorp og Hütten Amter.

1720—25. **Andreas Weyse** (Deputeret for Finantserne), Meddirektør 22. Januar 1720, Direktør 16. Januar 1722—† 15. Mai 1725.

1722—30. **August Frederik John** (Justitsraad), Meddirektør 16. Januar 1722, Direktør 28. Mai 1725—30. Oktbr. 1730 (Kommitteret i Rentekammeret). Fungerede dog fremdeles indtil Aarets Udgang.

1725—30. **Christian Erlund** (Postinspektør og Overpostkontrollør 28. Mai 1725—20. Oktbr. 1730 (afskediget). Allerede 9. Jan. 1719 havde han faaet Votum i de Sager, som ikke vedrørte hans ovennævnte Stillinger.

1730—35. **Johan Sigismund Schulin** (Etatsraad), som Meddirektør 22. Decbr. 1730—28. Mai 1735 (Oversekretær i tyske Kancelli).

1730—40. **Hans Seidelin** (Amtmand over Kjøbenhavns Amt) 29. Decbr. 1730—† 19. Januar 1740.

1735—71. **Vilhelm Ludvig Rehder** (Kammerjunker), som Meddirektør 17. Juni 1735, som Direktør 22. Januar 1740—4. Januar 1771 (afskediget).

1740—57. **Niels Müller** (Sekretær og fra 12. Januar 1731 tillige Assessor i Direktionen) 22. Januar 1740—† 22. Juli 1757.

1747—71. **Johan Christian Schrøder**, 1759 adlet **Schrødersee** (Kabinetssekretær og Kasserer hos Dronningen) 19. Mai 1747—4. Januar 1771 (afskediget).

1752—71. **Frederik Christian** Greve **Danneskjold-Samsøe** (Oberstlieutenant i Kavalleriet) 25. Februar 1752—4. Januar 1771 (afskediget).

1762—71. **Christian** Greve **Holstein-Ledreborg** (Lehnssekretær i danske Kancelli) 22. Januar 1762—4. Januar 1771 (afskediget).

1767—71 og 1772—93. **Johan Theodorus Holm**, 1781 adlet **Holmskjold** (fhv. Professor i Sorø) 13. Febr. 1767—4. Ja-

nuar 1771 (afskediget); paany indtraadt som 1. Postdirektør og tillige Departementschef for danske Sager 20. Januar 1772—† 15. Septbr. 1793.

1767—94. **Johan Georg Pauli** (Krigsassessor og Kancelliraad) 28. Decbr. 1767—14. Novbr. 1794 (suspenderet). Fradømt Embedet 4. Jan. 1796. Tillige Departementschef for danske Sager 25. Januar 1771—20. Januar 1772, for tyske 20. Januar 1772—7. Marts 1794, paany for danske og 1. Direktør 7. Marts—14. Novbr. 1794.

1769—72. **Helfrich Peter Sturtz** (Sekretær i tyske Kancelli) 25. August 1769—20. Januar 1772 (afskediget). Tillige fra 25. Januar 1771 Departementschef for tydske Sager.

1769—91. **Jens Lange** (Postforvalter til 1. Oktbr. 1772) 25. August 1769—† 21. Decbr. 1791. Fra 25. Januar 1771 tillige Departementschef for norske Sager.

1791—96. **Hans Koefoed** (succederende Direktør fra 15. Juni 1774, da han afgik som Postkasserer) 21. Decbr. 1791—† 11. Juli 1796. Tillige Departementschef for norske Sager til 5. Febr. 1796, derefter for danske Sager; var fra 5. Febr. 1796 1. Direktør.

1794. **Leopold zum Hagen** (Chef for Postvæsenets slesvigholstenske Sekretariat) 7. Marts 1794—† 16. August s. A. Var tillige Departementschef for tyske Sager.

1794—1835. **Christian Vilhelm Lange** (Medlem af Finantskassedirektionen) Sæde og Stemme i Direktionen paa Finantsernes Vegne 21. Marts 1794—6. Marts 1835 (afskediget). Var fra 1. Januar 1834 Generalpostdirektør. Varetog Forretningerne som Departementschef for de danske Sager 14. Novbr. 1794—15. Januar 1796.

1794—1800. **Johan Frederik Alexander Schiffmann** (Legationsraad, Kabinetssekretær hos Prinsesse Louise Augusta, fhv. Medlem af Bjergværksdirektoriet) 12. Septbr. 1794—† 17. August 1800. Var tillige Departementschef for tyske Sager.

1796. **Torkel Fjeldsted** (Stiftamtmand i Trondhjem Stift) 5.

Febr. 1796—† 19. Novbr. s. A. Tillige Departementschef for norske Sager.

1796—1802. **Corfits Fisker** (Postinspektør) 2. Decbr. 1796—† 27. Marts 1802. Tillige Departementschef for norske Sager.

1796—1809. **Ernst Frederik Walterstorff** (fhv. Generalguvernør paa de vestindiske Øer, Generalmajor) som 1. Direktør 16. Decbr. 1796—24. Januar 1809 (afskediget). Tillige Departementschef for danske Sager til 28. Marts 1804, men blev allerede i Henhold til kgl. Resol. af 27. Oktbr. 1801 dispenseret fra begge Stillinger.

1801—09. **Carl Gustav** Baron **Knuth** (Auskultant i Rentekammeret) 5. Juni 1801—7. Febr. 1809 (afskediget). Var tillige fra 28. Marts 1804 Departementschef for de danske Sager, som han allerede tidligere ifølge kgl. Resol. af 27. Oktbr. 1801 midlertidig havde bestyret.

1801—20. **Frederik Hans Walter Harbou** (Auskultant i Rentekammeret) surnumerair 6. Novbr. 1801, virkelig 7. Febr. 1809—8. Juli 1820 (Toldforvalter i Rensborg). Var tillige 28. Marts 1804—12. April 1814 Departementschef for norske Sager, hvilke han allerede tidligere ifølge kgl. Resol. af 11. Juni 1802 midlertidigt havde bestyret.

1801—08. **Henrik Peter Eggers** (Chef for Generalpostamtets slesvig-holstenske Sekretariat) surnumerair 23. Oktbr. 1801, virkelig 28. Mai 1802—13. Decbr. 1808, (Postmester ved Brevposten og Inspektør ved Pakkeposten i Hamborg). Var tillige fra 27. Oktbr. 1801 til sin Afgang Departementschef for tyske Sager.

1801—42. **David Monrad** (Chef for Generalpostamtets danske Sekretariat) tillige surnumerair 6. Novbr. 1801, virkelig 7. Febr. 1809—12. Mai 1842 (afskediget); Generalpostdirektør fra 6. Marts 1835. Var tillige 7. Febr. 1809—6. Marts 1835 Departementschef for danske Postsager og desuden 28. Septbr. 1824—17. Febr. 1830 for danske Færge- og Befordringssager, 17. Febr. 1830—31. Decbr. 1833 for tyske Sager.

1802—24. **Peter Andreas Rosenvinge Kolderup** (fhv. Sekretær ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn) surnumerair 28. Mai 1802, virkelig 7. Febr. 1809—† 18. August 1824. Var tillige fra 7. Febr. 1809 Departementschef for det danske Færge- og Befordringsvæsen.

1809—10. **Carl Frederik Hellfried** (fhv. Stiftamtmand over Ribe Stift og Amtmand over Veile Amt, Medlem af den vestindiske Gjælds Likvidationskommission) 1. Direktør 27. Januar 1809, Generalpostdirektør 7. Februar s. A.—† 30. Septbr. 1810. Var tillige Departementschef for de slesvig-holstenske Post- og Befordringssager.

1810—33. **Frederik Hauch** (Stiftamtmand over Sjællands Stift, Kammerherre), Generalpostdirektør 12. Oktbr. 1810—31. Decbr. (Resol. 28. Decbr.) 1833 (afskediget). Var tillige Departementschef for alle slesvig-holsten-lauenborgske Sager 12. Oktbr. 1810—15. Marts 1823.

1823—30. **Peter Thayssen** (Chef for Generalpostdirektionens slesvig-holsten-lauenborgske Sekretariat) 15. Marts 1823—2. Febr. 1830 (Postinspektør ved Brevposten i Hamborg). Var tillige Departementschef for de slesvig-holsten-lauenborgske Sager.

1824—40. **Rasmus Bruun Bojesen** (Chef for Generalpostdirektionens danske Sekretariat) surnumerair 14. Oktbr. 1824, virkelig 17. Febr. 1830—† 28. Januar 1840. Tilllige Departementschef for dansk Land- og Vandtranspostvæsen 17. Febr. 1830—6. Marts 1835, derefter for danske Postsager 6. Marts 1835—28. Januar 1840.

1830—48. **Georg Herman Monrad** (Chef for det slesvig-holstenske Postsekretariat) Assessor med Sæde- og Stemme i Direktionen 17. Febr. 1830, Direktør 1. Januar 1834—3. Decbr. 1848 (afskediget). Var tillige Departementschef for tyske Sager i samme Tidsrum.

1832—48. **Otto Sophus** Greve **Danneskjold-Samsøe** (Auskultant fra 9. Novbr. 1824), Assessor 15. Mai 1832, Direktør 1. Januar 1834—3. Decbr. 1848, fra 12. Mai 1842 som Generalpostdirektør. Var tillige 5. Marts 1835—3. Decbr. 1848 Departementschef for Land- og Vandtransport-

væsenet i Danmark, 6. Febr. 1840—3. Decbr. 1848 desuden for det danske Postvæsen (derefter Enedirektør).

1835—48. **Niels Winge** (Medlem af Direktionen for den almindelige Pensionskasse) 6. Marts 1835—3. Decbr. 1848 (afskediget).

1839—43. **Frants Christopher Jessen** (Auskultant fra 5. Marts 1835) virkelig Assessor i Direktionen 11. Mai 1839—31. Decbr. 1843 (Chef for Pakkepostkontoret i Kjøbenhavn).

1845—48. **Julius Christian Frederik Wedel-Heinen** (Kancellist i Kabinetssekretariatet) Kommitteret i Direktionen 21. Mai 1845—3. Decbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Kontorerne.

a) 1720—71.

Kontorforretningerne organiseredes først 15. April 1720. Om Forholdene forinden dette Tidspunkt kan det kun oplyses, at Direktionen oprindelig benyttede Skriver ved Generalkommissariatet Hans Lundhoff som Sekretær, at Arild Hansen, der 31. Oktbr. 1712 udnævntes til Bogholder og Kasserer ved Generalpostamtet, tillige overtog Besørgelsen af hele Korrespondancen, indtil Niels Müller 5. Decbr. 1718 fik Bestalling som Postsekretær, og at Kassereren endog efter den Tid delvis besørgede Korrespondanceforretningerne, indtil dette udtrykkelig blev forbudt ved Anordningen af 15. April 1720. Det fastsattes da, at der skulde være et Sekretariat, som tillige omfattede Bogholderiet, et Kassererkontor og en Revisionsafdeling med 2 faste Revisorer, én for de dansk-tyske og én for de norske Regnskaber. Desuden ansattes der 6 extraordinære Revisorer til at oparbeide Restancerne — Revisionen var tidligere sket bl. a. dels i Rentekammeret, dels af Arild Hansen og Overpostkontrollør Erlund —;

men 14. Mai 1723 bestemtes det, at der kun skulde være én extraordinær Revisor. Ved kgl. Resol. af 29. Januar 1740 fordeltes Sekretærens Forretninger imellem de 3 Revisorer; men ifølge kgl. Resol. af 23. April 1745 skulde kun to af disse tillige varetage Sekretariatsforretningerne, og saaledes vedblev det principielt og hovedsagelig at være indtil Omordningen 25. Januar 1771, uagtet Revisorernes Antal fra 19. April 1754 forøgedes til 4, idet den danske Revision fik to selvstændige Afdelinger, én for de sjællandske og én for de jydsk-fyenske Postregnskaber. Medens hele Generalpostamtets Bogholderi fra 1740 tildeltes Sekretæren for de danske Sager, paahvilede det fra 1745 den, der havde de norske Sekretariatsforretninger; Livrente-Societeternes Regnskabsførelse tildeltes derimod hans dansk-tyske Kollega. Arkivforretningerne vare — bortset fra Tiden 7. Juli 1747—19. April 1754, da Johan Frederik Pauli var ulønnet Arkivar — forenede med en af de danske Revisorstillinger.

Sekretærer og Bogholdere.

1720—40. **Niels Müller** (Postsekretær fra 5. Decbr. 1718), Enesekretær 19. April 1720—22. Januar 1740 (2. Direktør i Generalpostamtet).

1740—45. **Jacob Lund** (Revisor i Generalpostamtet) for danske Sager samt Bogholderiet 29. Januar 1740—23. April 1745 (Postforvalter ved det danske Postkontor i Kjøbenhavn).

1740—71. **Andreas Lowson Bentzon** (Revisor i Generalpostamtet) tyske Sager 29. Januar 1740, tillige danske Sager 23. April 1745—25. Januar 1771 (afskediget). Var desuden 30. Novbr. 1747—25. Januar 1771 Bogholder ved Livrente-Societeterne og fra Hertugdømmernes Befordringsvæsens Henlæggelse under Generalpostamtet (23. April 1762) Bogholder og Sekretær for disse Sager. (Jfr. dog C. D. Lange og Leopold zum Hagen.)

1740—54. **Jens Lange** (Revisor ved Generalpostamtet) norske Sager 29. Jan. 1740—5. April 1754 (Postforvalter ved

det danske Postkontor i Kjøbenhavn). Desuden havde han hele Postvæsenets Bogholderi.

1754—59. **Johan Frederik Pauli** (fra 7. Juli 1747 Arkivar i Generalpostamtet og fra 12. Juni 1751 tillige Kasserer ved Livrente-Societeterne) for norske Sager og Bogholderiet 19. April 1754—28. Septbr. 1759 (Kasserer ved Generalpostamtet).

1759—60. **August Ernst Krabbenhøft** (Revisor og Arkivar ved Generalpostamtet) norske Sager og Bogholderiet 28. Septbr. 1759—† 20. Septbr. 1760.

1760—68. **Christian Mørch** (Kammersekretær og Assessor auscultans i Høiesteret) norske Sager og Bogholderiet 7. Novbr. 1760—8. April 1768 (afskediget).

1768—71. **Christian Diderik Lange** (Revisor og Arkivar ved Generalpostamtet) norske Sager og Postvæsenets Bogholderi 8. April 1768—25. Januar 1771 (Chef for det norske Sekretariat under den nye Ordning). Desuden varetog han i adskillige Aar forud for 1771 det slesvig-holstenske Befordringsvæsens Bogholderi (jfr. A. L. Bentzon).

1770—71. **Leopold zum Hagen** (Kancelliraad) fra 18. Juni 1765 adjungeret Postsekretær og havde Korrespondancen for Hertugdømmernes Befordringsvæsen (jfr. A. L. Bentzon) 1. Juli 1770—25. Januar 1771 (Chef for tyske Sekretariat).

Revisorer.

1720—31. **Johan Sigmund Trant** for dansk-tyske Regnskaber 29. April 1720—5. Januar 1731 (Renteskriver ved det oldenborg-delmenhorstske Renteskriverkontor).

1720—35. **Oluf Anthoni Müller** for norske Regnskaber 29. April 1720—5. Marts 1735 (afskediget).

1721—31. **Johan Platfoed** (Skriver i Rentekammeret) extraordinær Revisor 20. Mai 1721—21. April 1731 (Postmester ved det danske Postkontor i Helsingør).

1731—34. **Reimer Voigt-Gülck** for dansk-tyske Regnskaber 12. Januar 1731—† 15. Febr. 1734.

1731—45. **Jacob Lund**, extraordinær Revisor 21. April 1731,

danske Regnskaber 29. Januar 1740—23. April 1745 (Postforvalter ved det danske Postkontor i Kjøbenhavn).

1734—63. **Andreas Lowson Bentzon** (Postmester i Tønning) dansk-tyske Regnskaber 20. Febr. 1734, tyske Regnskaber 29. Januar 1740—22. Juli 1763, da han ganske fritoges for Revisionsforretninger, men vedblev som Sekretær.

1735—54. **Jens Lange** hovedsagelig for norske Regnskaber 5. Marts 1735—5. April 1754 (Postforvalter ved det danske Postkontor i Kjøbenhavn).

1745—65. **Andreas Grill** (Kancelliraad) danske Regnskaber 23. April 1745—10. Mai 1765 (Postmester i Hamborg).

1754—60. **August Ernst Krabbenhøft**, danske Regnskaber og Arkivet 19. April 1754, norske 28. Septbr. 1759—† 20. Septbr. 1760.

1754—59. **Johan Frederik Pauli** (Arkivar i Generalpostamtet) hovedsagelig norske Regnskaber 19. April 1754—28. Septbr. 1759 (Kasserer ved Generalpostamtet).

1759—62. **Jens Hvid** (Kammerraad) danske Regnskaber og Arkivet 28. Septbr. 1759—10. Febr. 1862 (Premierlieutenant i Husarerne).

1760—68. **Christian Mørch** (Kammersekretær og Assessor auskultans i Høiesteret) norske Regnskaber 7. Novbr. (Resol. 27. Oktbr.) 1760—8. April 1768 (afskediget).

1762—71. **Christian Diderik Lange**, danske og Livrente-Societeternes Regnskaber samt Arkivet 2. April (Resol. 8. Marts) 1762, norske 8. April 1768—25. Januar 1771 (Chef for norske Sekretariat).

1763—71. **Søren Munk** (Student) tyske Regnskaber 22. Juli 1763, fyenske og jydske Regnskaber 5. Mai 1768—25. Januar 1771 (Chef for danske Sekretariat).

1765—68. **Frederik Carl Harboe** (Postmester i Hamborg) danske Regnskaber 10. Mai 1765—† 11. Marts 1768.

1768—71. **Georg Adolph Joensen**, fyensk-jydske Regnskaber 8. April 1768, tyske 5. Mai 1768—25. Januar 1771 (afskediget).

1768—71. **Peder Schrøder** (Kopist i tyske Regnskabers

Kontor) sjællandske Regnskaber og Livrente-Societeternes Regnskaber samt Arkivet 8. April 1768— 25. Januar 1771 (afskediget).

Kasserere.

1720—27. **Arild Hansen** (Bogholder og Kasserer ved Generalpostamtet allerede fra 31. Oktbr. 1712) 15. April 1720— † 19. Decbr. 1727.

1727—29. Revisorerne O. A. Müller og J. Platfoed fungerede i Vakancen.

1729—59. **Christen Klarup** (Tøihusskriver) 1. April 1729— 14. Juli 1759 (afskediget).

1759. **Jens Hvid** (Kammerraad) udnævntes 14. Juli 1759, men maatte, da han ikke kunde stille den befalede Kaution, opgive Embedet.

1759—63. **Johan Frederik Pauli** (Sekretær og Revisor ved Generalpostamtet samt konstitueret Kasserer efter Klarups Afgang) 28. Septbr. 1759—† 8. Juli 1763.

1763—64. **Johan Wilhelm Jacoby** (Regimentskvartermester) udnævnt 16. Septbr. 1763 men maatte 7. Marts 1764, da han ikke kunde stille Kautionen, opgive Embedet. Revisor C. D. Lange var konstitueret fra 8. Juli 1763—31. Marts 1764.

1764—71. **Hans Koefoed** (Kasserer ved Guldhuset) 7. Marts 1764, fra 1. April s. A.—25. Januar 1771 (Kasserer under den ny Ordning).

---

b) 1771—1848.

Ved kgl. Resolution af 25. Januar 1771, stadfæstet 10. Marts 1774, fastsattes det, at samtlige Forretninger ved Generalpostamtet skulde fordeles imellem et Kassererkontor samt tre Sekretariats- og Revisionskontorer svarende til de tre Landsdele: Danmark, Norge og Hertugdømmerne. Ifølge kgl. Resol. af 27. Novbr. 1795 bestemtes det dog definitivt, at der til Varetagelsen af Bogholderiets Forretninger skulde oprettes et særligt Kontor, og 23. Marts 1809 deltes Bogholderiforretningerne imellem et Assignations- og Bogholderkontor samt et Hoved- og Kontrabogholderkontor, en Deling, der imidlertid atter bortfaldt fra 1. Januar 1841. Endvidere

oprettedes der 12. Decbr. 1810 et særligt Sekretariat for de danske Landbefordrings- og Vandtransportsager; men dette Sekretariat bortfaldt ligeledes fra 1. Januar 1841 (Resol. 29. Januar 41). Allerede 23. Decbr. 1803 var Befordringsvæsenets Revision henlagt til et særligt Kontor og ved Resol. af 4. Januar 1810 oprettedes der et Revisionskontor for de danske, norske og slesvig-holstenske Postregnskaber, hvoraf de norske udgik 12. April 1814 samtidig med, at det norske Sekretariat hævedes. Endelig maa det endnu fremhæves, at det ved Resol. af 13. Decbr. 1847 besluttedes, at der skulde oprettes et særligt Kurssekretariat.

Danske Postsekretariat 1771—1848.

Dette fik ved Omordningen 25. Januar 1771 foruden almindelige Sager samtlige danske saavel Sekretariats- som Revisionssager for Postvæsenet, endvidere Revisionen af de to Livrente-Societeter indtil disses Ophør 23. Oktbr. 1831 og 21. Januar 1840 og af baade den danske og norske Generalpostkasse samt Generalpostamtets Arkivforretninger. Hertil føiedes fra 7. Marts 1794 Sagerne vedrørende det danske Befordringsvæsen (Extrapostvæsenet) — der dog delvis bortfaldt ved Oprettelsen af Befordringsvæsenets Revisionskontor i Henh. til Resol. 23. Decbr. 1803 —, 23. Oktbr. 1801 Forretningerne for Telegrafvæsenet og 24. Marts 1807 tillige for det danske Færgevæsen. 4. Januar 1810 befriedes Sekretariatet ved Oprettelsen af et Revisionskontor for Behandlingen af Postmestrenes Indtægtsregnskaber og for Generalpostkasserevisionen med Undtagelse af den, som Pensionsregnskabet udkrævede, og 16. Marts 1830 tillige for det sidstnævnte Regnskab. Endvidere oprettedes der for Befordrings- og Færgevæsenets Forretninger 12. Decbr. 1810 et særligt Sekretariat, og disse Forretninger udsondredes altsaa fra danske Sekretariat; men de henlagdes paany under dette ifølge kgl. Resol. 29. Januar 1841, efter at det nævnte

særlige Sekretariat var hævet. 25. Januar 1848 udgik endelig for Kongerigets Vedkommende i Henhold til kgl. Resol. 13. Decbr. 1847 de saakaldte Kurssager samt Sagerne om Forholdet til Udlandets Postvæsen ved Oprettelsen af det saakaldte Kurssekretariat. Sekretariatets Virksomhed omfattede saaledes fra nu af den indre Lovgivning, Personalia, Bygninger, Materiel, og Telegrafvæsen samt Land- og Vandbefordringsvæsenet, alt for Kongerigets Vedkommende, og desuden Generalpostdirektionens Arkivvæsen.

Chefer.

1771—94. **Søren Munk** (Revisor for fyenske og jydske Regnskaber) 25. Januar 1771—11. April 1794 (afskediget), jfr. Porcellainsfabriken Side 24.

1794—1809. **David Monrad** (Kancellisekretær og Kancellist i danske Kancelli) 25. April 1794—7. Februar 1809, (virkelig Direktør i Generalpostamtet). Desuden 15. Oktbr. 1794—7. Febr. 1809 Sekretær for Porcellainsfabrikens Sager.

1809—30. **Rasmus Bruun Bojesen** (Revisor for det danske Befordringsvæsen og Chef for Befordringsvæsenets Postkontor i Kjøbenhavn) 23. Marts 1809 (fra 1. April)—17. Febr. 1830 (virkelig Medlem af Generalpostdirekdirektionen). Desuden 23. Marts 1809—15. Juni 1813 Sekretær for Porcellainsfabrikens Sager.

1830—48. **Jens Obdrup** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 16. Marts 1830—3. Decbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Norske Sekretariat 1771—1848.

Ved Omordningen 25. Januar 1771 fik dette foruden samtlige Sekretariats- og Revisionsforretninger vedrørende det norske Postvæsen Bogholderiet ikke alene for den norske og den danske Generalpostkasse, men tillige for det slesvig-

holstenske Befordringsvæsen og for begge Livrenteanstalterne. Ligesom imidlertid samtlige Bogholderiforretninger afgik fra Sekretariatet ved Oprettelsen af et særligt Bogholderikontor 27. Novbr. 1795, saaledes bortfaldt Revisionen for Postmestrenes Indtægtsregnskabers Vedkommende 4. Januar 1810 ved Oprettelsen af Postvæsenets Revisionskontor. Sekretariatet hævedes 12. April 1814.

Chefer.

1771—1800. **Christian Diderik Lange** (Sekretær m. v. under den tidligere Ordning for norske Sager) 25. Jan. 1771—14. Novbr. 1794 (suspenderet), derefter paany tiltraadt 27. Novbr. 1795—16. Mai 1800 (afskediget).

Under Suspensionen varetoges Forretningerne af Fuldmægtig ved Finantskassedirektionens Assignations-Bogholderkontor Frederik Nissen.

1800—05. **David Ulrik Sommer** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 16. Mai 1800—15. Febr. 1805 (Postmester i Helsingør).

1805—12. **Vilhelm Bernhoft** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 28. Juni 1805—5. Mai 1812 (afskediget).

1812—14. **Anders Svendsen Frimann** (Chef for Generalpostdirektionens Revisionskontor) 5. Mai 1812—12. April 1814 (afskediget). Jfr. Sekretariatet for Landbefordrings- og Vandtransportsager.

Tyske Sekretariat 1771—1848.

Dette overtog ved Omordningen 25. Januar 1771 Sekretariats- og Revisionsforretningerne for alle Hertugdømmerne Slesvig og Holsten (fra 1817 tillige Lauenborg) vedrørende saavel Post- som Befordringssager. Ifølge Resol. 6. April 1809 henlagdes Hertugdømmernes Færgevæsen under Sekretariatet, som derimod 4. Januar 1810 afgav Revisionen af Postmestrenes Indtægtsregnskaber til det samtidig oprettede Revisionskontor, der ligeledes 16. Marts 1830 overtog Revi-

sionen af de af Postmestrene i Hertugdømmerne aflagte Regnskaber over Afgiften til Befordringsvæsenets Fond. Fra 5. Juni 1835, da der blev givet Approbation paa, at en privat Telegrafforbindelse maatte indrettes i Hertugdømmerne, havde Sekretariatet Tilsynet hermed. 25. Januar 1848 udgik for Hertugdømmernes Vedkommende Kurssager og Sager om Forholdet til Udlandet til Kurssekretariatet, der samtidig traadte i Virksomhed.

Chefer.

1771—94. **Leopold zum Hagen** (adjungeret Sekretær) 25. Januar 1771—7. Marts 1794 (Postdirektør for tyske Sager).

1794—1802. **Henrik Peter Eggers** (Kancellist i tyske Kancelli) 2. Mai 1794—28. Mai 1802 (3. Direktør i Generalpostamtet).

1802—23. **Peter Thayssen** (Postmester i Husum) 24. Novbr. 1802—15. Marts 1823 (Postdirektør).

1823—34. **Georg Herman Monrad** (Auskultant i Rentekammeret) 15. Marts 1823—1. Januar 1834 (Postdirektør).

1834—46. **Ludvig Vilhelm Gerhardt Aschenfeldt** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 1. Januar 1834—31. Decbr. 1846 (afskediget).

1847—48. **Gustav Conrad Struve** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 1. Januar 1847—19. April 1848 (afskediget).

1848. **Christian Lauritz Evers** varetog Forretningerne fra 19. April 1848.

Sekretariatet for det danske Landbefordrings- og Vandtransportvæsens Sager 1810—40.

Sekretariatet oprettedes 12. Decbr. 1810 og omfattede de i Overskriften nævnte Sager, der udsondredes dels fra Befordringsvæsenets Revisionskontor, dels fra Postvæsenets danske Sekretariat, som paany overtog dem 1. Januar 1841.

Chefer.

1810—15. **Peter Vogt** (Fuldmægtig i danske Sekretariat) 12. Decbr. 1810—14. April 1815 (afskediget).

1815—28. **Anders Svendsen Frimann** (fhv. Chef for norske Sekretariat) 15. Juli 1815—31. (Resol. 18.) Marts 1828 (afskediget).

1828—33. **Ludvig Clausen Reimer** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 5. April 1828—† 8. Mai 1833.

1833—40. **Severin Adrian Bojesen** (Fuldmægtig i Sekretariatet) 16. Novbr. 1833—31. Decbr. 1840 (fik dog først Afsked 30. Januar 1841).

Kurssekretariatet 1848.

Dette Sekretariat overtog i Henhold til kgl. Resol. af 13. Decbr. 1847 og 25. Januar 1848 Sagerne angaaende Reguleringen af Postgangen, Posternes Befordring til Lands og til Vands for hele Riget samt Forholdet til Udlandets Postvæsen, hvilke Sager afgaves fra henholdsvis det danske og det tyske Sekretariat.

Chef.

1848. **Vilhelm Billeskov Hjort** (Fuldmægtig i danske Sekretariat) 25. Januar—3. Decbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Postvæsenets Revisionskontor 1810—48.

Ved kgl. Resol. af 4. Januar 1810 besluttedes det, at der for Postmestrenes Indtægtsregnskaber saavel i Danmark og Norge som i Hertugdømmerne samt for Generalpostkassens Regnskaber med Undtagelse af Pensionsregnskabet skulde op-

rettes et særligt Revisionskontor. Efter Freden i Kiel udgik selvfølgelig de nævnte norske Postmesterregnskaber; derimod overtog Kontoret 16. Marts 1830 tillige det omtalte Pensionsregnskab samt de af Postmestrene i Hertugdømmerne aflagte Regnskaber over Afgiften til Befordringsvæsenets Fond og fra 1. April (Resol. 7. Marts) 1840 tillige Revisionen af Regnskaberne for det danske Landbefordrings- og Vandtransportvæsen.

Chefer.

1810—12. **Anders Svendsen Frimann** (Fuldmægtig i norske Sekretariat m. v.) 7. Febr. 1810—5. Mai 1812 (Chef for norske Sekretariat).

1812—47. **Eiler Hagerup Tregder** (Møntrevisor) 23. Novbr. 1812—25. Oktbr. 1847 (afskediget).

1847—48. **Frederik Alexander Gottlieb Klee** (Fuldmægtig i Kontoret) 25. Oktbr. 1847—3. Decbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Det danske Befordringsvæsens Revisionskontor 1803—40.

Ved kgl. Resol. af 23. Decbr. 1803 besluttedes det, at der for den Revision af Regnskaber og Timesedler, som indkom fra Postmestrene og dem, der iøvrigt skulde føre Tilsynet med Befordringsvæsenet, samt for den Korrespondance, som maatte være en Følge af de om Befordringsvæsenet udgivne Anordningers Fuldbyrdelse og Overholdelse, skulde oprettes et Kontor, hvis Chef som Postmester tillige skulde have Opsynet med Befordringsvæsenet i Kjøbenhavn. Endvidere bestemtes det, at dette Kontor tillige skulde varetage de tilsvarende Expeditionsforretninger for Vandtransportvæsenet. Kontoret overtog altsaa en væsentlig Del af de det danske Sekretariat hidtil paahvilende Forretninger. Ved kgl. Resol. af 12. Decbr. 1810 bestemtes det, at kun de egentlige Revisionsforretninger og Eftersynet af Timesedlerne samt den deraf fly-

dende Korrespondance saavel for Landbefordrings som for Vandtransportvæsenet skulde forblive ved Kontoret, medens de øvrige Forretninger skulde henlægges til det samtidig oprettede Sekretariat for det danske Landbefordrings- og Vandtransportvæsen. Kontoret hævedes 1. April (Resol. 7. Marts) 1840, da dets Forretninger henlagdes til Postvæsenets Revisionskontor.

Chefer.

1803—06. **Peter Theilade** (Fuldmægtig i danske Sekretariat) 23. Decbr. 1803—21. Marts 1806 (Postmester i Aarhus).

1806—09. **Rasmus Bruun Bojesen** (Fuldmægtig i det danske Sekretariat) 2. April 1806—1. April (Resol. 23. Marts) 1809 (Chef for det danske Sekretariat).

1809—26. **Casper Bernt Købke** (Fuldmægtig i Kontoret) 23. Marts 1809 (fra 1. April) —† 4. Novbr. 1826.

1826—40. **Thomas Lange** (Fuldmægtig i Befordringsvæsenets Sekretariat) 2. Decbr. 1826—1. April (Resol. 7. Marts) 1840 (afskediget). Paa Grund af hans Sygdom varetoges hans Forretninger fra 12. August 1838 af Fuldmægtigen Andreas Jacob Schyth.

Bogholderkontoret 1796—1848.

(Var 1809—40 kun „Assignations- og Bogholderkontor".)

Bogholderiforretningerne for den danske og norske Generalpostkasse, for det slesvig-holstenske Befordringsvæsen, for Pensionsvæsenet og for Livrenteanstalterne paahvilede fra Omordningen af 25. Januar 1771 det norske Sekretariat; men ved kgl. Resol. af 27. Novbr. 1795 oprettedes der for disse Forretninger samt for Kontrollen med Kassereren ved Generalpostamtet et særligt Bogholderkontor, der begyndte sin Virksomhed 1. Juli 1796 og fra 23. Decbr. 1803 tillige omfattede Bogholderiet for det danske Landbefordrings- og Vandtransportvæsen. Ifølge kgl. Resol. af 23. Marts 1809 deltes

Kontorets Forretninger fra 1. April s. A. imellem et »Assignations- og Bogholderkontor«, der beholdt alle Assignationerne paa Generalpostkassen, Pensionsvæsenet, Livrentesocieteterne og Kontrollen med Avisregnskabet, og et »Hoved- og Kontrabogholderkontor«, der overtog Hovedbøgernes Førelse og Kontrollen med Kassereren ved Generalpostamtet. Ifølge kgl. Resol. af 29. Januar 1841 henlagdes det sidstnævnte Kontors Forretninger til »Assignations- og Bogholderkontoret«, der nu paany fik Navnet »Bogholderkontoret«.

Chefer.

1796—1832. **Frederik Nissen** (Fuldmægtig i Finantskassedirektionen og konstitueret Bogholder fra 14. Novbr. 1794), 1. Juli 1796 for hele Bogholderiet, fra 1. April 1809 alene for Assignations- og Bogholderkontoret—25. August 1832 (afskediget).

1832—48. **Hans Christian Andersen** (Underbogholder i Kontoret) 29. Septbr. 1832—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Hoved- og Kontrabogholderkontoret 1809—40.

Kontoret, hvis Forretningsomraade er omtalt ovenfor ved Bogholderkontoret, oprettedes ifølge kgl. Resol. af 23. Marts 1809 fra 1. April s. A. og hævedes 31. Decbr. 1840 (kgl. Resol. af 29. Januar 1841).

Chefer.

1809—11. **Iver Petersen Amlund** (Fuldmægtig i Postvæsenets Bogholderkontor) 1. April 1809—† 17. April 1811.

1811—40. **Hans Christian Hansen** (Fuldmægtig i Kontoret) 8. Mai 1811—31. Decbr. 1840 (fik dog først Afsked 30. Januar 1841).

Kassererkontoret 1771—1848.

Chefer.

1771—74. **Hans Koefoed** (Kasserer under den tidligere Ordning) 25. Januar 1771—8. Juni 1774 (afskediget).

1771—94. **Georg Zoega** (fhv. Memorial-Expeditions-Sekretær i Kabinettet) 8. (Bestalling 15.) Juni 1774—† 1. August 1794.

1794—99. **Frederik Poul Benjamin Mazar de la Garde** (Postkontrollør) 22. August 1794—8. Febr. 1799 (afskediget).

1799—1804. **Poul Terckelsen** (fhv. Postmester i Kragerø) 8. Febr. 1799—21. Septbr. 1804 (afskediget).

1805—34. **Hans Rye Honningdal** (Fuldmægtig i Zahlkassen) 15. Febr. 1805—31. Decbr. 1834 (afskediget).

1835—48. **Bent Christian Grønberg** (Kassekontrollør i Hoved- og Kontrabogholderkontoret) 1. Januar 1835 (Resol. 4. Novbr. 1834)—3. Decbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

II.
Den kongelige danske Porcellainsfabrik 1779–94.

Ved kgl. Resolution af 21. April 1779 besluttedes det, at Staten paa visse nærmere Betingelser skulde overtage den danske Porcellainsfabrik, hvorpaa et Interessentskab 13. Marts 1775 havde faaet kgl. Privilegium, og som lige fra sin Oprettelse var bleven kraftig støttet af Kongen og det kongelige Hus. Ved kgl. Resol. af 10. Mai 1779 bifaldt Kongen definitivt Kjøbet af Fabriken; 29. Juni s. A. meddeltes det fra danske Kancelli, at Fabrikens Navn herefter skulde være »den kongelige danske Porcellainsfabrik«, samt at dens Anliggender foreløbig skulde ledes af to Direktører, der kunde nedlægge direkte Forestillinger til kgl. Resol., og til hvis Bistand der bl. a. udnævntes en Sekretær. Fra 29. Januar 1780, da Udsalget fra Fabriken begyndte, fastsattes Direktørernes Antal ifølge Kabinetsordre af 24. Januar s. A. til fire, men fra 15. April 1784 var der kun én. 20. Septbr. 1793 nedsattes der en Kommission bestaaende af Finantsminister Ernst Henrik Greve Schimmelmann og Kancellipræsident Christian Brandt, som fik det Hverv at undersøge Fabrikens Forhold og gjøre Forslag til dens fremtidige Bestyrelse. I Henhold til Kommissionens Indstilling besluttedes det ved kgl. Resol. af 30. Juli 1794, at Fabriken som en særlig Afdeling skulde sortere under Generalpostamtet, hvor den forblev, indtil den 15. Juni 1813 henlagdes under Økonomi- og Kommercekollegiet (se ovenfor Side 2 ff.).

Direktionens Medlemmer.

1779—84. **Hans Henrik Eickstedt** (Statsminister) 29. Juni 1779—4. April 1784 (afskediget).

1779—93. **Johan Theodorus Holm (Holmskjold)**, (Direktør i Generalpostamtet) 29. Juni 1779—† 15. Septbr. 1793.

1780—84. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (Deputeret i Finantskollegiet m. v.) 29. Januar 1780—14. April 1784 (afskediget).

1780—84. **Ove Høegh-Guldberg** (Stats- og Geheimekabinetssekretær) 29. Januar 1780—14. April 1784 (afskediget).

Sekretariatets Chef.

1779—94. **Søren Munk** (Sekretær i Generalpostamtet) 29. Juni 1779—30. Juli 1794. Afskedigedes dog først fra sin Stilling som Sekretær 15. Oktbr. 1794. (Se ovenfor Side 15.)

III.
Den almindelige Enkekasse 1775—1848.

Det første Stød til Oprettelsen af den almindelige Enkekasse blev givet, da Finantsraad Oeder ved kgl. Resol. af 20. Febr. 1771 fik Ordre til »at forfatte en Plan til en solid Enkekasse, der kunde tjene til almindelig Nytte og Kongens Postrevenuers Besparelse«. Til nøiere at overveie den Plan, Oeder derefter udarbejdede, nedsattes der 5. Febr. 1772 en Kommission, som tillige skulde afgive Betænkning om den under Generalitets- og Kommissariatskollegiets Bestyrelse staaende »militære Enkekasses« sande Tilstand. Vel blev denne Kommission ophævet senere s. A., men en ny blev 11. Febr. 1773 nedsat med samme Hverv som den tidligere. Da Oeder imidlertid kort Tid derefter definitivt forlod Kjøbenhavn, efterat han var bleven udnævnt til Landfoged i Oldenburg, opgav Kommissionen enhver Tanke om Oprettelsen af en ny Enkekasse og fæstede udelukkende sin Opmærksomhed paa ved en Ordning af den militære Enkekasse at forbedre denne, der allerede 1740 var udvidet til alle Stænder, og som tillige omfattede Børneforsørgelse. Det endelige Resultat af Kommissionens Overveielser blev derefter et Udkast til en Fundation for »den almindelige Enkekasse for Hans Majestæts Riger, Hertugdomme og Lande«, som 19. Juli 1775 fik Kongens Sanktion og blev dateret 30. August s. A.

I den omdannede Kasse, fra hvilken Børneforsørgelse var udelukket, modtoges der ikke alene tvungne Forsikringer af alle gifte civile og militære Embedsmænd, for hvilke Bestemmelserne skærpedes ved Frd. af 4. August 1788, men tillige frivillige Forsikkringer af alle Rigets Undersaatter. Ifølge kgl. Resol. af 25. Januar 1782 og Kabinetsordre af 22. Mai s. A., overførtes dog Udgifterne ved den ældre (ɔ: Landmilitæretatens) Pensionskasses daværende og tilkommende Pensionister til Skatkammeret. I Henhold til Fredstraktaten af 14. Januar 1814 og Opgjørelsesakten af 20. April 1820 udgik de norske Interessenter, og i Medfør af kgl. Resol. af 5. Mai 1845 ophørte Enkekassen at modtage nye Indskud, idet fremtidige pligtige Interessenter henvistes til Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842.

Hvad Bestyrelsesforholdene angaaer, skete der 1775 den Forandring, at medens den ældre Anstalt bestyredes af Generalitets- og Kommissariatskollegiet, saa fik den ny en særlig, med direkte Forestillingsret til Erhvervelse af kgl. Resolution udrustet Direktion bestaaende af »Lemmer af de forskjellige Departements saavelsom en af Kjøbenhavns Universitet og en af Magistraten«, en Sammensætning, der dog ingenlunde til enhver Tid fuldtud gjennemførtes. 18. Oktbr. 1805 udnævntes der for første Gang en særlig administrerende Direktør. Enkekassens Direktion mistede 1848 sin direkte Forestillingsret, da Kassen i Henhold til kgl. Resol. af 24. Novbr. d. A. henlagdes under Finantsministeriet. De daglige Forretninger varetoges af et Bogholder- og et Kassererkontor. Bogholderen fungerede tillige som Sekretær.

Ifølge kgl. Resolution af 11. Decbr. 1795 overtog Direktionen for Enkekassen i Forbindelse med Finantsministeren eller 1. Deputerede i Finantskollegiet tillige Overbestyrelsen af den samtidig under kgl. Garanti oprettede »almindelige Forsørgelsesanstalt«, og selv efterat dennes Aktiver og Forpligtelser 9. Febr. 1816 vare overtagne af Statsgjældsdirektionen, vedblev Enkekassens Personale at besørge saavel dens Bogholderi som dens Korrespondance samt indtil 1825 tillige dens Kassererforretninger.

Direktionens Medlemmer.

1775—80 og 1784—97. **Andreas Peter** Greve **Bernstorff** (Statsminister, Chef for Departementet for de udenlandske Anliggender) 19. Juli 1775—13. Novbr. 1780 (afskediget), paany indtraadt 22. Oktbr. 1784—† 21. Juni 1797.

1775—81. **Levin Ludvig Hobe** (Generallieutenant og Kommandant i Citadellet Frederikshavn) 19. Juli 1775—† 26. April 1781.

1775—81. **Frederik Christian Kaas** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 19. Juli 1775—1781 (afskediget).

1775—84. **Henrik Stampe** (Generalprokurør) 19. Juli 1775—22. Oktbr. 1784 (afskediget).

1775—81 og 1782—84. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (Deputeret for Finantserne) 19. Juli 1775—18. April 1781 (afskediget), indtraadt paany 13. Marts 1782—14. April 1784 (afskediget).

1775—95. **Adolph Gothard Carstens** (Medlem af Departementet for de udenlandske Anliggender, Overprokurør) 19. Juli 1775—† 10. Marts 1795.

1775—76. **Christian Horrebow** (Professor i Mathematik ved Universitetet) 19. Juli 1775—† 19. Septbr. 1776.

1775—88. **Mathias Lunding** (Viceborgmester i Kjøbenhavn og fra 20. April 1782 Deputeret i Søkommissariatskollegiet) 19. Juli 1775—† 21. Juni 1788.

1775—81. **Andreas Hauch** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 20. Septbr. 1775—30. Mai 1781 (afskediget).

1777—1815. **Thomas Bugge** (Professor astronomiæ ved Universitetet) 19. Marts 1777—† 15. Januar 1815.

1781—85. **Frederik Michael Krabbe** (Deputeret i Søkommissariatskollegiet) 1781—29. Septbr. 1785 (afskediget ifølge Resol. 3. Juni s. A.).

1782—89. **Hans Adolph Ahlefeldt** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 13. Marts 1782—19. August 1789 (afskediget),

1782—88. **Johannes Zoega** (Kommitteret i Rentekammeret) 9. Oktbr. (Resol. 26. Septbr.) 1782—† 29. Decbr. 1788.

1788—1814. **Christian Colbjørnsen** (Generalprokurør) 17. Oktbr. (Resol. 13. Septbr.) 1788—† 17. Decbr. 1814.

1788—89. **Adam Ferdinand** Greve **Moltke** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 17. Oktbr. (Resol. 13. Septbr.) 1788—12. August 1789 (afskediget).

1789—1807. **Johan Nicolai Tetens** (Assessor i Finantskollegiet og Medlem af Finantskassedirektionen) 27. (Resol. 11.) Novbr. 1789—† 14. August 1807.

1789—95. **Gotfred Pentz** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 27. (Resol. 11.) Novbr. 1789—29. Mai 1795 (afskediget).

1789—96. **Carl Frederik de Fontenaye** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 27. (Resol. 11.) Novbr. 1789—7. Decbr. 1796 (afskediget)

1795—1803. **Conrad Lenthe Adeler** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 17. Juli (Resol. 19. Juni) 1795—13. Mai 1803 (afskediget).

1795—1810. **Christian Ludvig Schütz** (Deputeret i det tyske Kancelli) 17. Juli (Resol. 19. Juni) 1795—30. Januar 1810 (afskediget).

1797—1804. **Frederik Christian Kaas** (1. Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 21. (Resol. 3.) April 1797—† 28. Marts 1804.

1797—1813. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (Statsminister, Præsident i Rentekammeret) 14. Juli 1797—16. Decbr. 1813 (afskediget).

1803—09. **Henrik Ernst Peymann** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 29. Juli (Resol. 10. Juni) 1803—21. Januar 1809 (fradømt sine Embeder). Fungerede ikke fra 13. Septbr. 1807.

1804—20. **Johan Peter Wleugel** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 11. Mai (Resol. 23. April) 1804—24. Marts 1820 (afskediget).

1805—35. **Hans Leganger Wexelsen** (Medlem af den islandske og finmarkske Handels Realisationskommission),

som administrerende Direktør 18. Oktbr. (Resol. 27. Septbr.) 1805—† 17. April 1835,

1807—14. **Liebert Hieronymus Dorrien** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) fungerede under Peymanns Suspension fra 13. Septbr. 1807, udnævnt 21. (Resol. 10.) Febr. 1809—† 27. Marts 1814.

1810—13 og 1815—42. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i tyske Kancelli) 30. Januar 1810—28. Decbr. 1813 (afskediget), paany udnævnt som 1. Deputeret for Finantserne 23. Juni 1815—26. Febr. 1842 (afskediget).

1813—32. **Conrad Frederik Schmidt-Phiseldeck** (Direktør for Rigsbanken) 12. (Resol. 2.) Oktbr. 1813—† 15. Novbr. 1832. Fungerede desuden ifølge Reskr. af 13. Septbr. 1807 og 3. Marts 1810 midlertidig for Wexelsen.

1813—14. **Frederik Moltke** (Geheimestatsminister og Præsident i Generaltoldkammeret) 16. Decbr. 1813—26. Mai 1814 (afskediget).

1813—42. **Otto Joachim** Greve **Moltke** (Præsident i det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli) 28. Decbr. 1813—28. Febr. 1842 (afskediget).

1813—22. **Peter Vorndran** (Deputeret i Rentekammeret) 28. Decbr 1813—† 8. Marts 1822.

1814—35. **Johan Hieronymus Kirchhoff** (Deputeret i Generalkommissariatskollegiet) 3. Mai 1814—27. Febr. 1835 (afskediget).

1815—39. **Johan Henrik Elias Meyer** (Kommitteret i Rentekammeret) 25. (Resol. 18.) Juli 1815—† 23. April 1839.

1820—33. **Steen Andersen Bille** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 5. April 1820—† 15. April 1833.

1833—48. **Peter Christian Kinch** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 15. (Resol. 7.) Mai 1833—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1835—48. **Jens Torp** (Deputeret i Generalkommissariatskollegiet) 27. Febr. 1835—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1835—47. **Christopher Schram** (Bogholder i den almindelige Enkekasse) som administrerende Direktør 20. Mai (Resol. 12. Mai) 1835—† 3. Marts 1847.

1839—45. **Christian Lund** (Kommitteret i Rentekammeret) 16. Juli 1839—† 25. Juni 1845.

1842—48. **Adam Vilhelm** Greve **Moltke** (Geheimestatsminister og 1. Deputeret for Finantserne) 26. Febr. 1842—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1842—48. **Carl Otto Dumreicher** (Deputeret i slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli) 28. Febr. 1842—25. Marts 1848 (afskediget).

1842—48. **Christian Jürgensen** (Professor i Mathematik ved Universitetet) 17. Oktbr. 1842—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

1847—48. **Christian Nicolai Lautrup** (Bogholder ved den almindelige Enkekasse) konstitueret som administrerende Direktør 6. Marts 1847, virkelig Direktør 10. Juli s. A.—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

Bogholderkontoret og Sekretariatet.

Chefer.

1775—1805. **Gert Diderik Jørgensen** (fhv. Kantor ved Frederiks Hospital) 19. Juli 1775—27. Septbr. 1805 (afskediget).

1805—17. **Christian Nicolai Lautrup** (Enkekassens Kasserer) 27. Septbr. 1805—† 12. Decbr. 1817.

1818—35. **Christopher Schram** (Kontorets Underbogholder) 7. Febr. 1818—12. Mai. 1835 (Medlem af Direktionen).

1835—47. **Christian Nicolai Lautrup** (Kontorets Underbogholder) 12. Mai 1835—10. Juli 1847 (Medlem af Direktionen).

1847—48. **Claus Christian Denker** (Fuldmægtig ved Kontoret) 29. Juli 1847—24. Novbr. 1848 (samme Stilling uder den ny Ordning).

Kassererkontoret.

Chefer.

1775—76. **Ferdinand Anton Fisker** (Kasserer ved Landmilitæretatens Pensionskasse) 19. Juli 1775—10. Septbr. 1776 (afskediget).

1776—1801. **Frederik Schiøtt** (fhv. Bogholder) 10. Septbr. 1776—† 10. Juli 1801.

1801—05. **Christian Nicolai Lautrup** (Fuldmægtig i Bogholderkontoret) 19. August 1801—27. Septbr. 1805 (Chef for Bogholderkontoret).

1805—24. **Emanuel Hoë** (Kontrollør i Kontoret) 27. Septbr. 1805—3. Januar 1824 (afskediget).

1824—26. **Christian Verner Hviding** (Fuldmægtig i Kontoret) 3. Januar 1824—† 11. Juli 1826.

1826—48. **Frederik Bonaventura Kryger** (Fuldmægtig i Bogholderkontoret) 5. August 1826—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

IV.
Kommissionen angaaende forskjellige Finantserne vedrørende Gjenstande 1787—1816
og
den extraordinære Finantskommission 1813—16.

Paa Foranledning af Finantskollegiet nedsattes der 2. Mai 1787 en Kommission til at tage forskjellige Finantserne vedrørende »Gjenstande og Punkter« under Overveielse og Prøvelse samt derefter umiddelbart at afgive sine Betænkninger og Forslag til Kongen, efter hvis Approbation de paagjældende Betænkninger og Forslag af Kommissionen skulde overgives vedkommende Kollegier til nærmere Forestilling og Resolution samt videre Expedition. — Kommissionens nærmestliggende Opgave bestod i at undersøge, hvorledes Indførelsen af et friere Handels- og Toldsystem kunde iværksættes, uden at enten Statens Finantser eller Landets forskjellige Industrigrene bleve brøstholdne derved. Men i den følgende Tid paalagdes det stadig Kommissionen at fremkomme med Forslag til Skattepaalæg og andre Hjælpekilder, hvorved de overordentlige Udgifter, som Krigsforholdene nødvendiggjorde, kunde bestrides. Endvidere fik Kommissionens Medlemmer 17. Juli 1813 Ordre til at sammentræde med Medlemmer af den da nedsatte extraordinære Finantskommission for i Forening med dem »ved uafbrudt fortsatte daglige Samlinger« at tage de paatrængende øieblikkelige Anliggender, som Kongen maatte

forelægge Kommissionen, under Overveielse og derefter hurtigst mulig uden Brevvexling hos rette Vedkommende tilveiebringe de fornødne Kollegialexpeditioner«. Begge Kommissioner hævedes 9. Febr. 1816.

Medlemmer

a) saavel af Kommissionen af 1787 som, forsaavidt Vedkommende fungerede efter 17. Juli 1813, tillige af den extraordinære Finantskommission:

1787—1816. **Ernst Henrik** Greve **Schimmelmann** (Finants- og Kommerceminister m. v.) 2. Mai 1787—9. Febr. 1816 (afskediget).

1787—95. **Adolph Gothard Carstens** (Overprokurør og Direktør for det tyske Kancelli) 2. Maj 1787—† 10. Marts 1795.

1787—1813. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i Rentekammeret) 2. Mai 1787—7. Decbr. 1813 (afskediget).

1787—99. **Christian Brandt** (1. Deputeret i Generaltoldkammeret) 2. Mai 1787—19. Oktbr. 1799 (afskediget).

1787—92. **Johan Ludvig** Greve **Reventlow** (Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet) 2. Mai 1787—1. Febr. 1792 (afskediget).

1787—90. **Ditlev Schleth** (Deputeret i Generaltoldkammeret) 2. Mai 1787—† 20. April 1790.

1787—89. **Christian Petersen Agerskov** (Deputeret i Finantskollegiet) 2. Mai 1787—† 2. Decbr. 1789.

1787—1802. **Jacob Edvard Colbjørnsen** (Deputeret i Rentekammeret) 2. Mai 1787—† 23. Febr. 1802.

1787—1801. **Christen Schow** (1. Expeditionssekretær i det danske Kancelli) 2. Mai 1787—17. April 1801 (afskediget).

1787—1813. **Carl Wendt** (Deputeret i Finantskollegiet) 2. Mai 1787—7. Decbr. 1813 (Præsident i Kiel).

1787—88. **Johannes Zoega** (Deputeret i Finantskollegiet) 2. Mai 1787—† 29. Decbr. 1788.

1787—1816. **Ove Malling** (Kommitteret i Generaltoldkammeret) 2. Mai 1787—9. Febr. 1816 (afskediget).

1787—92. **Christen Heiberg** (Amtmand) 2. Maj 1787—1. Febr. 1792 (afskediget).

1787—1800. **Christian Otto Lawätz** (Kommitteret i Økonomi- og Kommercekollegiet) 2. Mai 1787—† 17. Septbr. 1800.

1787—1809. **Niels Tønder Lund** (Sekretær i Toldkammerkancelliet) 2. Mai 1787—† Januar 1809.

1790—95. **Jørgen Erik Scheel** (Geheimestatsminister samt 1. Deputeret i Generaltoldkammeret) 12. Febr. 1790—† 11. Januar 1795.

1790—1807. **Johan Nicolai Tetens** (Medlem af Finantskassedirektionen) 12. Febr. 1790—† 14. August 1807.

1790—1802. **Immanuel Christian Ryge** (Medlem af Finantskassedirektionen) 12. Febr. 1790—31. Marts 1802 (afskediget).

1792—1816. **Ove Rammel Sehested** (Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet) 1. Febr. 1792—9. Febr. 1816 (afskediget).

1795. **Gregers Christian** Greve **Haxthausen** (Geheimestatsminister og Præsident i Generaltoldkammeret) 27. Febr. 1795—21. Septbr. s. A. (afskediget).

1795—1814. **Frederik Moltke** (1. Deputeret i Generaltoldkammeret) 25. Septbr. 1795—5. Mai 1814 (afskediget).

1802—16. **Peter Wormskjold** (Deputeret i Rentekammeret) 13. Januar 1802—9. Febr. 1816 (afskediget).

1802—09. **Christian Ditlev Carl** Greve **Rantzau** (Deputeret i det tyske Kancelli) 13. Januar 1802—14. April 1809 (Overpræsident i Kiel).

1802—13. **Christian Ulrik Ditlev** Baron **Eggers** (Deputeret i det tyske Kancelli) 13. Januar 1802—13. Januar 1813 (Overpræsident i Kiel).

1802—16. **Frederik Julius Kaas** (Justitiarius i Høiesteret) 17. Novbr. 1802—9. Febr. 1816 (afskediget).

1805—16. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i det tyske Kancelli) 15. Marts 1805—9. Febr. 1816 (afskediget).

---

b) Alene af den extraordinære Finantskommission:

1813—16. **Niels Rosenkrantz** (Geheimestatsminister og Chef for det udenlandske Departement) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Otto Joachim** Greve **Moltke** (Direktør i Rentekammeret) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Christian Magdalus Thestrup Cold** (Deputeret i det danske Kancelli) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Michael Essen** (Deputeret i Rentekammeret) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget)

1813—16. **Christian Vilhelm Lange** (Deputeret i Finantskollegiet) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Frederik Christoph Jensen** (Deputeret i det slesvig-holstenske Kancelli) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—15. **Johan Philip Rosenstand-Goiske** (Direktør i Rigsbanken) 17. Juli 1813—† 29. Mai 1815.

1813—16. **Andreas Bjørn Rothe** (Deputeret i det slesvig-holstenske Kancelli) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Christian Birch** (Deputeret i Finantskollegiet) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Ernst Philip Kirstein** (Deputeret i Finantskollegiet) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Conrad Frederik Schmidt-Phiseldeck** (Direktør i Rigsbanken) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Johan Franciscus Gottlieb Schønheyder** (Direktør i Rigsbanken) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Frederik Stoud** (Deputeret i Generaltoldkammeret) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

1813—16. **Anders Sandøe Ørsted** (Deputeret i det danske Kancelli) 17. Juli 1813—9. Febr. 1816 (afskediget).

Sekretærer.

1787—1802. **Christian Birch** (Fuldmægtig i Finantskollegiet) 2. Mai 1787—2. Juli 1802 (afskediget).

1802—06. **Johan Casper Herman** Greve **Wedel-Jarlsberg** (cand. juris) 2. Juli 1802—31. Oktbr. 1806 (Amtmand i Ringerige).

Derefter varetog ovennævnte Medlem af Kommissionen Ove Malling Sekretariatsforretningerne indtil 7. Febr. 1812.

1812—16. **Jonas Collin** (Bankkommissær) 7. Febr. 1812—9. Febr. 1816 (afskediget).

V.

Bestyrelsen af det offentlige Bygningsvæsen 1742—82.

A. Bygningskommissionen 1742—1771.

Direktionen over det Slottene og de andre kongelige Bygninger og Haver saavel i Danmark som i Hertugdømmerne vedrørende Bygningsvæsen var fra 1661 overdraget til Generalbygmesteren, under hvem desuden Tilsynet med det kjøbenhavnske Bygningsvæsen sorterede. Ved kgl. Ordre af 14. Febr. 1742 overgik alle disse Forretninger, samtidig med at Generalbygmesterembedet ophævedes, til en Bygningskommission, der 25. April s. A. fik sin Instrux. Ifølge denne skulde Kommissionen underkaste de gjennem de kgl. Bygmestre indkomne Overslag og Tegninger en nøiagtig Prøvelse og derefter indsende sine derover affattede Betænkninger til det »Departement«, hvorunder de paagjældende Bygninger sortere, for derigjennem at erhverve den fornødne kgl. Resolution, til hvis Gjennemførelse Kommissionen sluttelig skulde træffe de nødvendige Foranstaltninger. Uagtet Kommissionens Virksomhed efter Instruxen ogsaa skulde omfatte de tyske Provinser, fik den dog faktisk ingen Indflydelse paa disses Bygningssager, der stedse af vedkommende Bygmester sendtes direkte til Rentekammeret. Paa den anden Side forøgedes Bygningskommissionens Omraade derved, at den fra 22. Febr. 1745 maatte overtage de Forretninger, der havde paahvilet den da ophævede Kommission for Christiansborg Slots Op-

førelse (se Side 44). Formen for de Betænkninger, det var paalagt Kommissionen at afgive, var forskjellig; angik de Bygninger og Haver, for hvis Vedkommende Udgifterne paahvilede Partikulærkammeret (altsaa navnlig kongelige Residentser med Tilbehør), stiledes de umiddelbart til Kongen, der fik dem refererede af det nævnte Kammer; for alle øvrige Sagers Vedkommende rettedes Indstillingerne derimod til Rentekammeret. som derefter enten selv afgjorde Sagen eller nedlagde selvstændig Forestilling til kgl. Resolution. — Kommissionens Korrespondance m. v. varetoges af to Sekretærer.

Ifølge Kabinetsordre af 9. Septbr. 1771 hævedes Bygningskommissionen fra 1. Oktbr. s. A., og samtidig begyndte den ved den nævnte Kabinetsordre oprettede Overbygningsdirektion sin Virksomhed.

Medlemmer.

1742—59. **Lauritz Thura** (Hofbygmester) 14. Febr. 1742—† 5.—6. Septbr. 1759.

1742—54. **Nicolai Eigtved** (Hofbygmester) 14. Febr. 1742—† 7. Juli 1754.

1742—64. **Jacob Barchmann** (Kommitteret i Rentekammeret) 14. Febr. 1742—† 16. Decbr. 1764.

1742—71. **Gabriel Linde** (Kasserer i Partikulærkammeret) 14. Febr. 1742—30. Septbr. 1771 (afskediget).

1742—54. **Stephan Gotfred Hildermann** (Bogholder i Partikulærkammeret) 14. Febr. 1742—† 10. Febr. 1754.

1760—70. **Nicolas Henri Jardin** (Bygningsintendant) 19. Mai 1760—9. Novbr. 1770 (afskediget).

1760—71. **Christian Petersen Agerskov** (Bogholder i Rentekammeret) 19. Mai 1760—30. Septbr. 1771 (Medlem af Overbygningsdirektionen).

1766—67. **Henrik Vilhelm Huth** (General) 16. Septbr. 1766—21. Marts 1767 (afskediget).

1770—71. **Casper Frederik Harsdorff** (Hofbygmester) 10. Novbr. 1770—30. Septbr. 1771 (Medlem af Overbygningsdirektionen).

Sekretærer.

1742—43. **Gregorius Ziegler** (Fuldmægtig i det tyske Assignationskontor) 14. Febr. 1742—August 1743 (afskediget).

1742. **Claus Olrog** (Fuldmægtig i det bergenske Renteskriverkontor) 14. Febr. 1742—30. April(?) s. A. (dispenseret).

1742—71. **Christian Petersen Agerskou** (Fuldmægtig i dansk Assignationskontor) 1. Mai(?) 1742—30. Septbr. 1771 (Medlem af Overbygningsdirektionen).

1743—55. **Christian Henrik Hinck** (Skriver i Rentekammeret) August 1743—1. April 1755 (Amtsforvalter i Rensborg 25. Febr. 1755).

1755—71. **Carl Frederik Heinemann** (Fuldmægtig i Partikulærkammeret) 1. April 1755—30. Septbr. 1771 (var 1. Juli 1771 bleven Kommitteret i danske Kammer).

B. Overbygningsdirektionen 1771—1773 og Bygningsdirektionen 1773—1782.

Ved Kabinetsordre af 9. Septbr. 1771 besluttedes det, at Bygningskommissionen skulde hæves fra 1. Oktbr. s. A. at regne, og at der samtidig skulde oprettes en Overbygningsdirektion. Denne skulde ifølge den nævnte Kabinetsordre og en paafølgende kgl. Resolution føre det almindelige Tilsyn saavel med alle kongelige og andre offentlige Bygninger som med det private Bygningsvæsen — for Kjøbenhavns Vedkommende tillige med dettes Brolægning, Kanaler og Havn — samt afgive sine Betænkninger over alle herhenhørende Arbeider, hvorover Tegninger og Overslag skulde tilstilles den fra vedkommende Departementer. Forsaavidt der gjennem disse nedlagdes Forestillinger, skulde samme ledsages af de nævnte Betænkninger. Derimod skulde Overbygningsdirektionen ikke, saaledes som det havde været Til-

fældet for Bygningskommissionens Vedkommende, have noget at skaffe med Udførelsen af de besluttede Arbeider. — Ved Kabinetsordre af 21. Decbr. 1771 bestemtes det tillige, at det Overtilsyn med nye Veianlæg (se Side 50—51), som sidst havde været overdraget til Generalitets- og Kommissariatskollegiet, skulde henlægges til Overbygningsdirektionen, der for disse Sagers Vedkommende kunde nedlægge direkte Forestilling til kgl. Resolution, ligesom den ogsaa undertiden direkte afgav Betænkninger til Kongen i Bygningssager.

Ifølge Kabinetsordre af 21. Septbr. 1773, stadfæstet 13. Oktbr. s. A., traadte Overbygningsdirektionen under Benævnelsen Bygningsdirektionen i samme Forhold til Rentekammeret som det, Bygningskommissionen tidligere stod i til det nævnte Kollegium, der nu ogsaa skulde gjøre Indstillinger til Kongen om de egentlige Slotte og Haver. Bygningsdirektionen vedblev dog ikke alene at have selvstændig Korrespondance med de andre Kollegier, men kunde tillige ligesom forhen Overbygningsdirektionen i visse Tilfælde direkte indsende Betænkninger til Kongen. Den overtog fra nu af ogsaa Overledelsen af de besluttede Arbeider. — De under Direktionen sorterende Veianlægssager udgik 7. Januar 1778, da den særlige Veikommission nedsattes.

Bygningsdirektionen ophævedes ved kgl. Reskript af 26. Septbr. 1782, der bestemte, at Bygningsvæsenet med alt dertil hørende skulde henlægges under umiddelbar Bestyrelse af Rentekammeret, hvor der oprettedes et særligt Kontor til Behandlingen af disse Sager. Tillige besluttedes det, at Medlemmerne af den Bygningsadministration, der samtidig udnævntes til selvstændig Varetagelse af de løbende Forretninger, skulde have Sæde i Rentekammerkollegiet for Bygningssagernes Vedkommende.

Medlemmer.

1771—73. **Vilhelm Theodorus Wegener** (Hofintendant) 1. Oktbr. 1771—21. Septbr. 1773 (Generaldirektør over Landmaalingen i Hertugdømmerne).

1771—73. **Frederik Christian Kaas** (Kommandørkaptejn) 1. Oktbr. 1771—15. Novbr. 1773 (afskediget).

1771—72. **Carl August Struensee** (Deputeret i Finantskollegiet) 1. Oktbr. 1771—17. Januar 1772 (arresteret).

1771—82. **Henrik Ernst Peymann** (Ingeniørkaptain) 1. Oktbr. 1771—26. Septbr. 1782 (Medlem af Bygningsadministrationen).

1771—82. **Casper Frederik Harsdorff** (Hofbygmester) 1. Oktbr. 1771—26. Septbr. 1782 (afskediget).

1771—82. **Christian Petersen Agerskov** (Bogholder i Finantskollegiet) 1. Oktbr. 1771—26. Septbr. 1782 (afskediget).

1771—75. **Jean Rodolphe François Marmillod** (Overinspektør) 21. Decbr. 1771—7. Mai 1775 (afskediget).

1773—82. **Morten Hjorthøy** (Hofinspektør) 21. Septbr. 1773—26. Septbr. 1782 (afskediget).

1781—82. **Søren Engelbrecht** (Kommitteret i Rentekammeret) 27. April 1781—26. Septbr. 1782 (Medlem af Bygningsadministrationen).

1781—82. **Niels Lassen** (Direktionens Sekretær) 27. April 1781—26. Septbr. 1782 (afskediget).

1781—82. **Joseph Zuber** (Hofbygmester) 27. April 1781—26. Septbr. 1782 (afskediget).

Sekretær.

1771—82. **Niels Lassen** (Kopist i Rentekammerets danske Assignationskontor) 1. Oktbr. 1771—26. Septbr. 1782 (afskediget).

VI.
Overdirektionen og Kommissionen
for
Frederikskirkens Opførelse
1749—70.

Overdirektoratet for Opførelsen af den ny Frederikskirke (Marmorkirken), hvortil Grundstenen blev lagt 30. Oktbr. 1749, tildeltes oprindelig Overhofmarskal Adam Gottlob Greve Moltke, hvis Udnævnelsesdag dog ikke kan oplyses. Ham paahvilede det, efterat Arkitektens Planer, Overslag og Kontrakter m. v. vare prøvede af den almindelige Bygningskommission, alene at gjøre de fornødne Indstillinger til Kongen eller, hvis dette ikke var nødvendigt, selv at træffe den endelige Afgjørelse, ligesom ogsaa Direktionen over Kirkebygningskassen var overdraget ham.

Ved kgl. Resol. af 31. Mai 1753, der stadfæstedes ved kgl. Ordre af 22. Juni s. A., bestemte dog Kongen efter Moltkes eget Ønske, at der skulde udnævnes en særlig Kirkebygningskommission, i hvilken Geheimeraaderne i Konseillet Christian August Greve Berckentin († 2. Juli 1758) og Johan Hartvig Ernst Baron Bernstorff, samt Overceremonimester Victor Christopher Plessen skulde have Sæde tilligemed Moltke, medens Kommitteret i Kammerkollegiet Jacob Barchmann og Kabinetssekretær Frederik Christian Esmarch skulde gaae Kommissionen tilhaande med Undersøgelser af finantsiel Natur. — Hensigten med Kommissionens Nedsættelse var dels at overflødiggjøre den Medvirkning, som hidtil var ydet fra den almindelige Bygnings-

kommissions Side, dels at fordele Ansvaret for Indstillinger eller Afgjørelser angaaende Tegningers, Kontrakters og Overslags Approbation paa Flere. Kun Overdirektionen af Kirkebygningskassen forblev efter denne Resolution udelukkende hos Moltke.

Kommissionen fortsatte sin Virksomhed omtrent til Midten af Aaret 1766, hvorpaa Krigsdeputeret, General Henrik Vilhelm Huth efter sin Udnævnelse 12. Septbr. 1766 til Generaldirektør for Rigets hele Bygningsvæsen ogsaa overtog Overdirektoratet for Frederikskirkens Opførelse, fra hvilken Stilling Moltke var afskediget 16. Juli s. A.; men efterat Huth 21. Marts 1767 var afskediget, fik Moltke alene paany Hvervet som Overdirektør for Kirkens Opførelse, hvilket han beholdt indtil 30. Novbr. 1770, da alt Arbeide paa Kirken i Henhold til en kgl. Ordre af 9. Novbr. s. A. ophørte. Allerede 1. Novbr. 1766 var det bestemt, at den særlige Kirkebygningskasse skulde hæves fra Aarets Udgang, og at Udgifterne skulde udredes umiddelbart af Partikulærkassen.

Da det hverken har været muligt bestemt at angive Datoerne for de forskjellige Overdirektørers Udnævnelse eller for de enkelte Kommissionsmedlemmers Funktionstid, og da Sekretariatsforholdene slet ikke lade sig oplyse, er det anset for rigtigst ikke her at opstille nogensomhelst Etat.

VII.
Slotsbygningskommissionen 1738—45.

Efterat det havde vist sig, at Arbeiderne paa Christiansborg Slots Opførelse, der vare paabegyndte i Aaret 1731 under Ledelse af Oberst, (fra 1735) Generalbygmester Elias David Häusser, paa Grund af indbyrdes Stridigheder imellem denne, Hofbygmestrene Nicolai Eigtved og Lauritz Thura samt Direktøren for Billedhugger- og Stukkaturarbeidet Louis Auguste le Clerc ikke havde den tilbørlige Fremgang, besluttede Christian den 6te at nedsætte en særlig Slotsbygningskommission, der fik sin Instrux 14. Januar 1738 og strax efter traadte i Virksomhed. Kommissionen skulde ikke alene drage Omsorg for, at de efter Bygmestrenes Indstillinger angaaende Slottets indre Indretning af Kongen allerede besluttede Arbeider bleve forsvarligt og hurtigt udførte; men den skulde tillige foranledige de endnu manglende Planers Udarbeidelse og senere forelægge disse til kgl. Approbation. Kommissionen, hvis Virksomhed i høi Grad bidrog til Foretagendets Fremme, blev netop af den Grund ikke af lang Varighed. Den hævedes allerede 22. Febr. 1745, da det formentes, at de Arbeider, som endnu skulde udføres i Slottets Indre, ikke vare betydeligere, end at Overtilsynet med dem kunde overdrages til den i Aaret 1742 nedsatte Bygningskommission (se S. 37), i hvilken baade Eigtved og Thura havde Sæde. — Om Slotsbygningskommissionens Sekretariatsforhold savnes der fyldestgjørende Oplysninger.

Medlemmer.

1738. **Hans Henrik Scheel** (Generallieutenant) 14. Januar 1738—† 13. Oktbr. s. A.

1738—45. **Johan Sigismund Schulin** (Oversekretær i det tyske Kancelli) 14. Oktbr. 1738—22. Febr. 1745 (afskediget).

1738—45. **Joachim Frederik Ramus** (Professor i Mathematik) 14. Januar 1738—22. Febr. 1745 (afskediget).

1738—40. **Poul Løvenørn** (Overkrigssekretær) 1738—† 27. Febr. 1740.

1740—45. **Victor Christian Plessen** (Overhofmester hos Dronningen) 1740—22. Febr. 1745 (afskediget).

VIII.

Kommissionen

for

Christiansborg Slots samt Raad- og Domhusets Opførelse 1803—45.

Kommissionen, der nedsattes ved kgl. Reskript af 4. Mai 1803, fik det Hverv, dels at overveie, hvorledes det afbrændte Christiansborg Slot igjen kunde blive indrettet til en Kongeborg, dels at »bestyre« Opførelsen saavel af denne Bygning som af det ny Raad- og Domhus med tilhørende Arresthus i Kjøbenhavn, hvortil Planerne alt vare approberede.. Efterat den sidstnævnte Del af Kommissionens Opgave var løst, fik den fra 31. Juli 1817 Navnet »Slotsbygningskommissionen« og fortsatte i denne Egenskab sin Virksomhed indtil den i Henhold til kgl. Resol. af 12. August 1845 ophævedes fra 1. Januar 1846 at regne. Dens endnu tilbageværende Forretninger overførtes derefter til Rentekammeret.

Kommissionens Medlemsantal var oprindelig 8, der dog allerede efter faa Aars Forløb reduceredes til 5 og fra 1817 yderligere til 4. Under Kommissionen, der kunde nedlægge direkte Forestilling til kgl. Resolution, sorterede en Sekretær, der besørgede Korrespondancen og Assignationsbogholderiet, samt desuden saavel en Kontrabogholder som en Kasserer og fra 29. Febr. 1804 en Revisor.

Medlemmer.

1803—13. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (Statsminister og Præsident i Rentekammeret) 4. Mai 1803—7. Decbr. 1813 (afskediget).

1803—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 4. Mai 1803—† 26. Febr. 1838.

1803—09. **Henrik Ernst Peymann** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 4. Mai 1803—21. Januar 1809 (fradømt sine Embeder). Fungerede dog ikke fra 13. Septbr. 1807.

1803—13. **Christian Knudsen** (Deputeret i det danske Kancelli) 4. Mai 1803—† 1. April 1813.

1803—08. **Peter Meyn** (Stadsbygmester i Kjøbenhavn) 4. Mai 1803—† 11. April 1808.

1803—45. **Christian Frederik Hansen** (Landbygmester i Slesvig og Holsten) 4. Mai 1803—† 10. Juli 1845.

1803—17. **Lars Larssen** (Grosserer og Direktør i den dansknorske Speciesbank i Kjøbenhavn) 4. Mai 1803—† 9. Oktbr. 1817.

1803—08. **Jens Bang** (Viceborgmester i Kjøbenhavn, Dr. med.) 4. Mai 1803—† 25. Febr. 1808.

Han havde tillige Tilsynet med Korrespondancen og førte desuden Kommissionens Deliberationsprotokol. Sidstnævnte Forretning tilfaldt derefter Sekretæren, og Tilsynet bortfaldt.

1813—34. **Peter Johan Monrad** (Deputeret i det danske Kancelli) 6. Juli 1813—† 23. Januar 1834.

1813—31. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i Rentekammeret) 28. Decbr. 1813—4. Marts 1831 (afskediget).

1831—45. **Adam Vilhelm** Greve **Moltke** (Finantsminister m. v.) 4. Marts 1831—31. Decbr. 1845 (afskediget).

1834—44. **Troels Kongslev** (1. Deputeret i Rentekammeret) 5. April 1834—† 23. Januar 1844.

1838—42. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Generalmajor, Hofmarskal) 27. Febr. 1837—† 19. Septbr. 1842.

1842—45. **Joachim Godske Levetzau** (Overhofmarskal) 8. Oktbr. 1842—31. Decbr. 1845 (afskediget).

1844—45. **Vilhelm Ferdinand Johnsen** (Medlem af Stats-

gjældsdirektionen) 28. (Resol. af 17.) Febr. 1844—31. Decbr. 1845 (afskediget).

Sekretærer.

1803—33. **Emanuel Hoë** (Kontrollør ved den almindelige Enkekasse) 4. Mai 1803—† 8. April 1833, men kunde dog paa Grund af Sygdom ikke personlig varetage sine Forretninger i de sidste 11 Aar. Ifølge kgl. Resol. af 15. Juli 1808 førte han tillige Kommissionens Deliberationsprotokol.

1833—45. **Christopher Schram** (Bogholder i den almindelige Enkekasse) 7. Mai 1833—31. Decbr. 1845 (afskediget). Han havde fra Decbr. 1822 varetaget Forretningerne under Forgængerens Sygdom.

Kasserere.

1803—13. **Henning Lorentzen** (Kasserer ved Skatkammeret) 4. Mai 1803—† 9. Septbr. 1813.

1813—14. **Claus Rudolph Hjelm** (Fuldmægtig i Skatkammerets Kassererkontor) varetog Forretningerne til 22. Febr. 1814.

1814—35. **Hartvig David Duncan** (Hofkasserer) 22. Febr. 1814—24. Novbr. 1835 (afskediget, efterat han var bleven suspenderet 21. Oktbr. s. A. paa Grund af Kassemangel).

1835. **Hans Henrik Schønberg** (Hofinspektør) varetog Forretningerne fra 21. Oktbr. 1835—31. Decbr. s. A.

1836—45. **Diderik Carstens Petersen** (Fuldmægtig i Generalkommissariatets Bogholderkontor) 1. Januar 1836 (Resol. af 24. Novbr. 1835)—31. Decbr. 1845 (afskediget).

Kontrabogholdere.

1803—29. **Matthias Christian Classen** (Sekretær m. m. ved Skatkammerdirektionen) 4. Mai 1803—† 31. Marts 1829. Han kunde dog paa Grund af Sygdom ikke personlig varetage sine Forretninger i de sidste 8 Aar.

1829—45. **Hans Christiansen** (Kancellist i det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli) 28. April 1829—31. Decbr. 1845 (afskediget). Han havde siden 1821 varetaget Forretningerne under Formandens Sygdom.

Revisor.

1804—45. **Johannes Buch** (Fuldmægtig i Rentekammerets Bygningskontor) 29. Febr. 1804—31. Decbr. 1845 (afskediget).

IX.
Bestyrelserne for Veianlægene 1763—78.

Det øverste Tilsyn med det offentlige Veivæsen i Almindelighed paahvilede Kancelliet indtil 1. Oktbr. 1771, da det blev overdraget til Finantskollegiet, hvorfra det atter 20. Oktbr. 1773 henlagdes under Kancelliet, som 2. Novbr. 1778 definitivt afgav det til Generalveikommissionen (se Civ. Centraladm. Etat 1660—1848 S. 193 og 335). Uafhængigt heraf udnævntes der dog til at forestaae de besluttede nye Anlæg af Kunstveie 30. Decbr. 1763 en særlig Bestyrelse, hvis Direktør umiddelbart kunde nedlægge Forestillinger til Kongen. Allerede 22. April 1767 henlagdes imidlertid Direktionen over det ny Veiarbeide under Rentekammeret; men da man havde besluttet sig til Anlæget af Landeveien imellem Kjøbenhavn og Roskilde, nedsattes der 15. Decbr. 1769 en særlig Kommission til at forestaae dette Arbeide. Kommissionens Virksomhed blev dog kun af kort Varighed; den fik 26. Oktbr. 1770 Ordre til at aflevere sine Dokumenter m. v. til Generalitets- og Kommissariatskollegiet, til hvem Overopsynet med alle, altsaa ogsaa de under Rentekammeret sorterende, nye Veianlæg samtidig blev overdraget; men allerede 21. Decbr. 1771 fritoges det nævnte Kollegium for dette Hverv, som nu henlagdes under Overbygningsdirektionen, der ligesom de tidligere Bestyrelser kunde nedlægge Forestilling til kgl. Resolution, og efter hvis Ophævelse 21. Septbr. 1773 det overgik til Bygningsdirektionen, hvorunder de her omtalte Sager derefter sorterede indtil 7. Januar 1778, da de henlagdes under den

da nedsatte særlige Veikommission, som 2. Novbr. s. A. fik Navnet Generalveikommissionen. De nedenfor meddelte Etater omfatte, som det vil sees, hverken Rentekammerets Bestyrelsestid, hvorom de fornødne Oplysninger kunne hentes fra Civ. Centraladm. Etat 1660—1848 S. 157 og 160, eller Tidsrummet 1771—78, hvorom der henvises til den ovenfor Side 40—41 under Overbygnings- og Bygningsdirektionen opførte Etat. Sekretariatsforholdene 1763—70 har det ikke været muligt at faae udredet.

Direktører
1763—67.

1763—66. **Frederik Christian Rosenkrantz** (Overkrigssekretær og Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 30. Decbr. 1763—12. Septbr. 1766 (afskediget).

1766—67. **Henrik Vilhelm Huth** (Deputeret i »det kgl. høie Krigsraad«) 12. Septbr. 1766—21. Marts 1767 (afskediget).

Medlemmer af Veikommissionen
1769—70.

1769—70. **Johan Hartvig Ernst** Greve **Bernstorff** (Geheimeraad i Konseillet) 15. Decbr. 1769—16. Septbr. 1770 (afskediget).

1769—70. **Adam Gottlob** Greve **Moltke** (Geheimeraad i Konseillet) 15. Decbr. 1769—26. Oktbr. 1770 (afskediget).

1769—70. **Christian Ludvig Stemann** (Kommitteret i General-Landvæsenskollegiet) 15. Decbr. 1769—26. Oktbr. 1770 (afskediget).

1769—70. **Johan Poul Bager** (Assessor i Høiesteret) 15. Decbr. 1769—26. Oktbr. 1770 (afskediget).

Generalitets- og Kommissariatskollegiets Deputerede som Direktører for Veianlægene
1770—71.

1770—71. **Peter Elias Gähler** 26. Oktbr. 1770—21. Decbr. 1771 (afskediget).

1770—71. **Schack Carl** Greve **Rantzau** 26. Oktbr. 1770—21. Decbr. 1771 (afskediget).

1770—71. **Christian Magnus Frederik** Greve **Moltke** 26. Oktbr. 1770—6. Marts 1771 (afskediget).

1770—71. **Gothard Albert Braëm** 26. Oktbr. 1770—21. Decbr. 1771 (afskediget).

1770—71. **Johan Schultze** 26. Oktbr. 1770—21. Decbr. 1771 (afskediget).

1771. **Henrik Vilhelm Huth** 9. Novbr. 1771—21. Decbr. s. A. (afskediget).

1771. **Seneca Otto Falkenskjold** 9. Novbr. 1771—21. Decbr. s. A. (afskediget).

Sekretær.

1770—71. **Ole Dalsgaard** (Chef for Generalitets- og Kommissariatskollegiets 2. Departementskontor) 26. Oktbr. 1770—21. Decbr. 1771 (afskediget).

X.
Jernbanekommissionerne 1835—48.

Efterat der af tyske Regeringer var blevet planlagt forskjellige Jernbaneforbindelser i Nordtyskland, blev der af Hensyn saavel til den danske Statskasses Tarv som til Kongerigets og Hertugdømmernes Handelsinteresser 10. Decbr. 1835 paa Generaltoldkammerets Forestilling nedsat en Kommission, som skulde tage Spørgsmaalet om en Jernbanes Anlæg i Holsten til Lettelse af Kommunikationen mellem Nord- og Østersøen under Overveielse. Denne Kommission, der senere tillige behandlede Spørgsmaalet om et lignende Baneanlæg i Slesvig, gik 14. Juni 1844 som et Led op i den da ifølge Rentekammerets Forestilling til Afgjørelsen af »alle de specielle Kvæstioner, der kunde opstaae med Hensyn til Anlæg af Jernbaner i hele Riget«, nedsatte Kommision, hvis Virksomhed ophørte ifølge kgl. Resol. 24. Novbr. 1848, der bestemte, at de Kommissionen paahvilende Forretninger skulde henlægges under Indenrigsministeriet.

Den oprindelige Kommission refererede vel fra først af alle sine Sager til Generaltoldkammeret, men fik dog allerede 6. Mai 1837 Ret til umiddelbar Korrespondance med Kollegierne og andre Autoriteter, og 11. Maj 1840 opnaaede den direkte Forestillingsret til Erhvervelse af kgl. Resolution, en Ret, som den almindelige Kommission strax fik ved sin Nedsættelse og bevarede til sin Ophævelse.

Fra den Tid, da den første Kommission fik direkte Forestillingsret, varetoges Korrespondancen af en fast ansat

Sekretær; efterat Kommissionens Virksomhedsomraade var udvidet til hele Riget, var der under den ansat to Sekretærer, en dansk og en tysk.

Medlemmer.

1835—42. **Henrik Anna** Greve **Reventlow-Criminil** (Deputeret i det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli) 10. Decbr. 1835—30. Marts 1842 (Geheimestatsminister).

1835—48. **Carl** Greve **Moltke** (Deputeret for Finantserne) 10. Decbr. 1835—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1835—42(?). **Niels Abraham Holten** (Medlem af Direktionen for Statsgjælden og den synkende Fond) 10. Decbr. 1835—1842 (?) (afskediget).

1835—48. **Gotfred Garlieb** (Kommitteret i Generaltoldkammeret for Handelsfaget) 10. Decbr. 1835—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1835—48. **Severin Henrik August Wedel** (Kommitteret i Generaltoldkammeret for Øresunds- og Strømtoldfaget) 10. Decbr. 1835—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1835—48. **Johan Bernhard Hederik Rathgen** (Kommitteret i Generaltoldkammeret for det holsten-lauenborgske Toldfag og Hertugdømmernes Generalia) 10. Decbr. 1835—25. Marts 1848 (afskediget, da han havde sluttet sig til Oprørerne).

1835—48. **Peter Frederik Quaade** (Oberstlieutenant i Ingeniørkorpset) 10. Decbr. 1835—24. Novbr. 1848 (afskediget). Efter den førstnævnte Resolution skulde han dog ikke tiltræde, før de foreløbige Spørgsmaal om Anlæget i Holsten vare afgjorte.

1835—41. **Frederik Ernst Prangen** (Oberstlieutenant i Ingeniørkorpset) 10. Decbr. 1835—† 13. Juni 1841. Efter den førstnævnte Resolution skulde han dog ikke tiltræde, før de foreløbige Spørgsmaal om Anlæget i Holsten vare afgjorte.

1837—48. **Carl Philip Francke** (Kommitteret i Generaltoldkammeret for det holsten-lauenborgske Toldfag og Her-

tugdømmernes Generalia) 14. Septbr. 1837—29. Marts 1848 (afskediget, da han havde sluttet sig til Oprørerne).

1844—45. **Christian Lund** (Deputeret i Rentekammeret) 14. Juni 1844—† 25. Juni 1845.

1845—48. **Iver Johan Unsgaard** (Deputeret i Rentekammeret) 10. Oktbr. 1845—23. Septbr. 1848 (Stiftamtmand i Odense).

Sekretærer.

1840—43. **Carl Ludvig Warnstedt** (Sekretær i Generaltoldkammerets tyske Kammerkancelli) 14. Mai 1840—11. Januar 1843 (afskediget).

1843—48. **Vilhelm Lesser** (Chef for Rentekammerets Expeditionskontor for slesvigske Sager) tysk Sekretær 11. Januar 1843—2. April 1848 (afskediget, da han havde sluttet sig til Oprørerne).

1844—48. **Ernst Richard Løffler** (Chef for Rentekammerets Veikontor) fungerede som dansk Sekretær 14. Juni 1844—24. Novbr. 1848 (afskediget).

XI.
General-Landets-Havnekommission 1746—47.

Ved Reskript af 16. Septbr. 1739 blev det overdraget Frederik Greve Danneskjold-Samsøe som Marineintendant selvstændig at forestaae Indretningen og Driften af Havnene udenfor Kjøbenhavn, hvis Anliggender hidtil efter de paagjældende Sagers Beskaffenhed havde sorteret under forskjellige Kollegier: Admiralitetet, Rentekammeret, Kancelliet og fra 1736 tillige Kommercekollegiet, og som paa dette Tidspunkt navnlig for Udhavnenes og Færgestedernes Vedkommende i høi Grad trængte til at sættes i bedre Stand. 30. Marts 1742 stilledes han tillige i Spidsen for den siden 21. Mai 1692 bestaaende Havnekommission for Kjøbenhavn, der samtidig fik en ny Organisation. For yderligere at afhjælpe Manglerne ved Havnevæsenet blev dette ifølge Danneskjolds Initiativ 4. Febr. 1746 underlagt en General-Landets-Havnekommission, der navnlig fik det Hverv stadig at lade samtlige Havne saavel i Danmark og Norge som i Fyrstendømmerne undersøge og derefter gjøre Forslag til de fornødne Istandsættelser og til Udgifternes Udredelsesmaade samt til Ansættelsen af sagkyndige Tilsynsmænd i de forskjellige Dele af Riget. Overkrigssekretæren ved Søetaten skulde være Kommissionens Præses, og af ham skulde alle Forestillinger umiddelbart refereres for Kongen. Allerede 23. Oktbr. 1747 hævedes dog Kommissionen, og de til Flaaden indrettede Havne henlagdes under Admiralitets- og Kommissariatskollegiet, medens Handelshavnene fremtidig kom til at sortere under Stiftamtmændene med Rentekammeret som øverste Instants.

Medlemmer.

1747. **Frederik** Greve **Danneskjold-Samsøe** (Overkrigssekretær ved Søetaten og Marineintendant) som Præses 4. Febr.—18. Novbr. 1746 (afskediget).

1746—47. **Andreas Rosenpalm** (Admiral) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Johan Conrad Wodroff** (Schoutbynacht) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Jens Adzlev** (Deputeret for Finantserne) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Lauritz Thura** (Hofbygmester) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Hans Reimert Schumacher** (Overekvipagemester) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Frederik Weggerslev** (Navigationsdirektør) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Hans Nicolai Nissen** (Raadmand i Kjøbenhavn) 4. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

1746—47. **Carl Holstein** (Overkrigssekretær ved Søetaten) som Præses 18. Novbr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

Sekretær.

1746—47. **Matthias Collett** (udnævnt til Konrektor i Christiania, men ikke tiltraadt som saadan) 18. Febr. 1746—23. Oktbr. 1747 (afskediget).

XII.
Kanalkommissionen
1774—1804.

I Reskript af 18. April 1774 udtaltes det, at Kongen for at befordre Handelen samt udvide alle Næringsveie i sine Riger havde besluttet at lade anlægge en Kanal imellem Østersøen og Vesterhavet, og at en Kommission i den Anledning skulde lade foretage alle nødvendige Opmaalinger og andre Undersøgelser vedrørende Anlæget samt derefter paatage sig Overledelsen af det hele Foretagende, til hvis Udførelse der desuden i Hertugdømmerne udnævntes en under Kommissionen sorterende lokal Bestyrelse. Kommissionen, der var uafhængig af Kollegierne, og som fik umiddelbar Forestillingsret efter Referat i Statsraadet, fortsatte sin Virksomhed, ogsaa efterat Anlæget var fuldført og Kanalen — Eiderkanalen — var taget i Brug. Ved Reskr. af 18. Marts 1796 fik Kommissionen tillige henlagt under sig de Sager vedrørende Anlæget af en Kanal ved Odense, som maatte behøve kgl. Resolution. Den afløstes 8. Juni 1804 af den da oprettede Kanaldirektion, der er omtalt i Civ. Centraladm. Etat 1660—1848, S. 206 og 355. — Antallet af samtidig fungerende Medlemmer var meget varierende; oprindelig var det 7, men sank tilsidst til 3; af og til kunde der desuden hengaae længere Tid, inden afgaaede Medlemmer bleve erstattede af nye. Vel tør det antages, at alle, som til Stadighed have fungeret i Kommissionen, ere komne med i nedenstaaende Fortegnelse; derimod har det paa Grund af de her bevarede Arkivaliers Ufuldstændighed ikke været muligt tillige at faae

anført dem, der i et eller andet specielt Øiemed maatte have faaet Ordre til at tage Sæde i Kommissionen og deltage i dennes Indstilling. Eiheller er det lykkedes overalt nøiagtig at konstatere Medlemmernes og Sekretærernes Funktionstid.

Medlemmer.

1774—82. **Henrik Carl** Baron (fra 1779 Greve) **Schimmelmann** (Skatmester) 18. April 1774—† 15. Febr. 1782.

1774—80. **Andreas Peter** (Greve) **Bernstorff** (Direktør for det tyske Kancelli) 18. April 1774—13. Novbr. 1780 (afskediget).

1774—76. **Gregers Juel** (1. Deputeret i Finantskollegiet) 18. April 1774—† 4. Novbr. 1776.

1774—84. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet) 18. April 1774—14. April 1784 (afskediget).

1774. **Frederik Carstens** (Deputeret i Rentekammeret) 18. April 1774—† 27. Oktbr. s. A.

1774—84. **Christian Ludvig Stemann** (1. Deputeret i tyske Kancelli) 18. April 1774—14. April 1784 (afskediget).

1774—1781(?). **Lorentz Prætorius** (Deputeret i det vestindisk-guin. Rente- og Generaltoldkammer) 18. April 1774—15. Januar 1781(?) (afskediget).

1780—88. **Joachim Otto Schack-Rathlou** (Statsminister) 27. Decbr. 1780—6. Juni 1788 (afskediget).

1780—1804. **Ernst Henrik** Greve **Schimmelmann** (1. Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet) 27. Decbr. 1780—8. Juni 1804 (Medlem af Kanaldirektionen).

1782—84. **Ove Høegh-Guldberg** (Geheimekabinetssekretær) 20. April 1782—14. April 1784 (afskediget).

1784—99. **Christian Brandt** (1. Deputeret i det vestindisk-guin. Rente- og Generaltoldkammer) 12. Novbr. 1784—19. Oktbr. 1799 (afskediget).

1784—87(?). **Cai Frederik** Greve **Reventlow** (Medlem af Overbankdirektionen) 12. Novbr. 1784—1787(?) (blev da Gesandt i Stockholm).

1785—92. **Vilhelm Theodorus Wegener** (Generaldirektør for Landmaalingen i Hertugdømmerne) 18. Marts 1785—† 11. Mai 1792.

1790—95. **Jørgen Erik Scheel** (1. Deputeret i det vestindisk-guin. Rente- og Generaltoldkammer) 22. Oktbr. 1790—† 11. Januar 1795.

1796—1801. **Frederik Carl Krück** (Deputeret i det tyske Kancelli) 1. April 1796—31. Decbr. 1801 (Kansler i Overretten paa Gottorp).

1796—1800. **Christian Otto Lawätz** (Kommitteret i Økonomi- og Kommercekollegiet og Kommissionens Sekretær) 1 April 1796—† 17. Septbr. 1800.

1796—1804. **Frederik Moltke** (1. Deputeret i det vestindisk-guin. Rente- og Generaltoldkammer) 1. April 1796—8. Juni 1804 (Medlem af Kanaldirektionen).

1802—04. **Georg Frederik Frelsen** (Deputeret i det vestindisk-guin. Rente- og Generaltoldkammer) 12. Mai 1802—8. Juni 1804 (Medlem af Kanaldirektionen).

Sekretærer.

1774—76 (?). **Frederik Carl Trant** (Kommitteret i Generaltoldkammeret) 18. April 1774—1776(?) (afskediget).

1776(?)—1800. **Christian Otto Lawätz** (Chef for Kommercekollegiets tyske Sekretariat) 1776(?)—† 17. Septbr. 1800.

1800—01. **Henrik Johan Lawätz** (Fuldmægtig i Økonomi- og Kommercekollegiet) fungerede 17. Septbr. 1800—14. Oktbr. 1801 (afskediget).

1801—04. **Frederik Hans Walther Harbou** (Auskultant i Rentekammeret) 14. Oktbr. 1801—8. Juni 1804 (Sekretær i Kanaldirektionen).

XIII.
Overjægermesterembedet 1661—1741.

Som Chef for Kongens »Jægeri« udnævntes der 8. Januar 1661 en Overjægermester, hvis Funktioner ifølge Skovforordningen af 20. Oktbr. 1670 yderligere forøgedes saaledes, at han tillige skulde føre det øverste Tilsyn med alle Skove i Kongeriget samt desuden træffe Bestemmelse om alle Skovudvisninger sammesteds. Ved Forordningen af 31. August 1680 udstraktes Overjægermesterens Embedsomraade ogsaa til de tyske Landsdele, men samtidig henlagdes Afgjørelsen af Skovudvisningerne til Rentekammeret, hvis Ordrer derefter expederedes til Vedkommende gjennem Overjægermestrene og Amtmændene. Dette Forhold opretholdtes, efterat Skovudvisningerne ved Ordre af 10. Marts 1700 vare henlagte under danske Kancelli, og ligeledes da disse Sager 17. Septbr. 1706 paany overgik til Rentekammeret. Ved Reskript af 22. Mai 1741 henlagdes ogsaa Overbestyrelsen af Skovene og Jagtvæsenet under Rentekammeret, og den Overjægermesteren (hvis Sekretariatsforhold ikke kunne oplyses) indtil da i disse Sager tilkommende umiddelbare Forestillingsret til Kongen bortfaldt. Denne Ordning vedblev, efterat Overjægermesterchargen, der var vakant fra 1741 til 1747, atter det sidstnævnte Aar blev besat, og Overjægermesteren kan saaledes i den følgende Tid for de her omhandlede Sagers Vedkommende kun betragtes som en Melleminstants for Rentekammerkollegiet i dettes Forhold til vedkommende lokale Skov- og Jagtembedsmænd.

Chefer.

1661—80. **Vincents Joachim Hahn** (Major) 8. Januar 1661—† 25. Januar 1680.

1680—99. **Conrad** Greve **Reventlow** (Kammerherre hos Kongen og Amtmand i Haderslev Amt) 1680—14. April 1699 (afskediget).

1699—1730. **Christian Ditlev** Greve **Reventlow** (Amtmand i Haderslev Amt, fra 14. Juni 1687 tillige Viceoverjægermester) 14. April 1699—28. Oktbr. 1730 (afskediget).

1730—41. **Frederik Gram** (Amtmand i Frederiksborg og Kronborg Amter og Jægermester over Sjællands Stift) 28. Oktbr. 1730—†. 25. Marts 1741.

XIV.
Frederiksværks Administration 1804—48.

Efterat Frederiksværk med tilliggende Gods ved en Cessions- og Overdragelsesakt fra Exekutorerne i Generalmajor Classens Bo var kommet i Landgrev Carl af Hessens Besiddelse, overdrog denne fra 10. Oktbr. 1804 Eiendomsretten over det nævnte Værk med dets Sabelfabrik, Metalstøberi og Krudtmøller m. v. samt Godset til Kronprins Frederik, til hvem det 6. Novbr. s. A. overleveredes, og som indsatte en oprindelig af tre (men fra 1805 kun af to) Medlemmer bestaaende Administration for det. Kronprinsens Tiltrædelse af Regjeringen som Konge medførte ingen Forandring i denne Bestyrelsesform; men efterat han 1839 var død, paabegyndtes der Underhandlinger med hans Arvinger: Enkedronningen, Arveprins Frederik Ferdinand og Prinsesse Caroline samt Hertuginde Vilhelmine Marie og Hertug Carl af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg om en Overdragelse af det hele Etablissement til Kong Christian den 8de. Denne nedsatte desuden til at undersøge Forholdene 17. Decbr. 1842 en Kommission, som 13. Marts 1845 foreslog, at Staten skulde overtage Etablissementet. Efterat der endvidere fra samtlige de ovennævnte Arvinger var udstedt de fornødne Deklarationer, ifølge hvilke de dem tilkommende Rettigheder til Frederiksværk og Gods overdroges til Kongen, blev Etablissementet ifølge kgl. Reskript af 14. Decbr. 1846 overtaget for Statsgjældskassens Regning som et Aktiv, og Rentekammeret paatog sig derefter ifølge Statsgjældsdirektionens Anmodning

Overbestyrelsen af Værket og Godset paa den nævnte Kasses Vegne 23. Decbr. 1846. Herved bortfaldt Administrationens direkte Forestillinger til Kongen, der efter 1808 vare afgivne i den for de egentlige Regeringskollegier gængse Form, og 11. Marts 1848 besluttedes dens Ophævelse fra Aarets Udgang. Frederiksværk og Gods henlagdes derefter fra Begyndelsen af det følgende Aar under Indenrigsministeriet. Under Administrationen sorterede bl. a. et Hovedkontor med Sæde i Kjøbenhavn.

Medlemmer.

1804—05. **Albert Sebastian Hasler** (Generalkrigskommissær og Administrator paa Landgrev Carl af Hessens Vegne) Oktbr. 1804—† 5. April 1805.

1804—29. **Carl Frederik Grove** (Civildeputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 1. Oktbr. 1804—† 11. Novbr. 1829.

1804—31. **Frederik Christian Clausen** (Artillerikaptain) 1. Oktbr. 1804—† 17. Decbr. 1831.

1829—38. **Peder Mandrup Tuxen** (Kaptain i Søetaten) 12. Novbr. 1829—† 22. Marts 1838. Fungerede fra 17. Decbr. 1831—6. Januar 1835 som Enedirektør.

1835—42. **Herman Bech** (Deputeret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 6. Januar 1835—† 13. Juni 1842.

1838—48. **Frederik Adolph Wedelfeldt** (Overtøimester, Oberstlieutenant) 24. Marts 1838—31. Decbr. 1848 (afskediget). Fungerede som Enedirektør 13. Juni 1842—14. Juli 1843.

1843—48. **Edvard Didrik Ehlers** (Fabrikkontrollør) 14. Juli 1843—31. Decbr. 1848 (Enebestyrer under den ny Ordning).

Hovedkontoret.

Chefer.

1804—26. **Johannes Løvmand** (Kontorchef i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 1. Oktbr. 1804—† 29. Marts 1826. Han var dog af Hensyn til sine andre Embedsforretninger dispenseret 28. Septbr. 1805—1. April 1817, i hvilket Tidsrum Fuldmægtig i det nævnte Kollegium Lars Berth fungerede som konstit. Chef.

1826—35. **Christian Tobias Platou** (Fuldmægtig i Kabinetssekretariatet) 18. April 1826—28. Januar 1835 (Kasserer og 1. Looper ved Øresunds Toldkammer).

1835—40. **Louis le Normand de Bretteville** (cand. juris, Premierlieutenant ved Kongens Livkorps) 2. Juni 1835—3. Novbr. 1840 (Byfoged m. v. i Kjerteminde).

1840—45. **Gerhard Jacob Koefoed** (Kaptejn ved Kongens Livkorps og Kopist i Admiralitetet) konst. 12. Novbr. 1840—22. Novbr. 1845 (Byfoged i Svaneke m. v.)

1845—47. **Georg Vilhelm Louis Drechsel** (Kopist i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) konst. 23. Novbr. 1845—13. Febr. 1847 (konst. Toldinspektør i Odense). Forretningerne varetoges derefter midlertidig af Fuldmægtig i Rentekammeret Nicolai Edinger Krarup.

XV.

Direktionerne
for
Stutteri- og Veterinærvæsenet
1776—1848.

Efterat der 14. Marts 1776 var blevet nedsat en Kommission til at fremkomme med Forslag om, hvilke Foranstaltninger der maatte anses for mest tjenlige til at ophjælpe de kongelige Stutterier, oprettedes der 13. Mai s. A. paa Basis af Kommissionens Forslag en »bestandig« Direktion for de nævnte Stutterier med det Hverv at føre Overtilsynet med disse og umiddelbart gjøre Forestilling til Kongen angaaende alle vigtige Forandringer og Forbedringer, som derved kunde behøves til Opfyldelse af Kongens Ønske om, at hans Stutterier baade maatte kunne haandhæve deres gamle Anseelse og forsyne hans Stalde samt tillige af og til tjene Landstutterierne med gode Hingste. For yderligere at bringe Landstutterierne paa Fode igjen nedsattes der 21. Januar 1778 en Kommission til i saa Henseende at fremkomme med Forslag, og dette førte derefter 23. Decbr. 1778 til Oprettelsen af en særlig Landstutteridirektion. 24. Febr. 1790 sammensmeltedes disse to Direktioner med den kgl. Veterinærskoles Direktion, der var bleven oprettet 23. Juli 1777, efterat der 4. Januar 1773 var givet Tilladelse til en Veterinærskoles Oprettelse med kgl. Understøttelse. Den ny fælles Styrelse, der fik Navnet »Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen«, sammensattes saaledes, at saavel Generalitetet som Rentekammeret bleve repræsenterede deri, ligesom ogsaa Overstutmesteren for de kgl. Stutterier og Kongens

Staldmester samt »hvem det ellers maatte behage« Kongen »dertil at udnævne« fik Sæde i den, hvilket hovedsagelig svarede til de tidligere adskilte Kommissioners Sammensætning. Den saaledes skabte Ordning bestod indtil 1. Januar 1844, da den fælles Direktion i Henhold til kgl. Resol. af 21. Decbr. 1843 ophævedes, og dens Forretninger fordeltes imellem Overbestyrelsen for Veterinærskolen, Overstutmesteren og Direktionen for Landstutterivæsenet, der hver for sig havde direkte Forestillingsret. Denne bortfaldt i Medfør af kgl. Resol. af 24. Novbr. 1848, der bestemte, at de her nævnte Anliggender skulde henlægges under Indenrigsministeriet*. De forskjellige Direktioners Korrespondance besørgedes indtil 1844 af kgl. udnævnte Sekretærer, efter den Tid derimod af mere tilfældige Medhjælpere.

De kgl. Stutterier 1776—90.

Direktionens Medlemmer.

1776—84. **Hans Henrik Eickstedt** (Statsminister) 13. Mai 1776—4. April 1784 (afskediget).

1776. **Gregers Juel** (1. Deputeret i Rentekammeret) 13. Mai 1776—† 4. Novbr. s. A.

1776—89. **Hans Adolph Ahlefeldt** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 13. Mai 1776—19. Septbr. 1789 (afskediget). Fungerede dog langtfra uafbrudt.

1777—82. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (1. Deputeret i Rentekammeret) 13. Febr. 1777—1782 (dispenseret).

1777—83. **Hieronymus Frederik Stange** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 13. Febr. 1777—3. Septbr. 1783 (afskediget).

---

* Herved hindredes Realisationen af den i Reskr. af 2. Septbr. 1848 udtalte Tanke at samle de her omtalte Institutioner under Overstutmesterens øverste Ledelse.

1781—82. **Christian Ludvig Stemann** (1. Deputeret i Rentekammeret) 31. Mai 1781—10. April 1782 (afskediget).

1782—83. **Christian Frederik Numsen** (1. Deputeret i Rentekammeret) April(?) 1782—4. Novbr. 1783 (afskediget).

1783—84. **Hans Henrik Schilden** (1. Deputeret i Rentekammeret) Novbr.(?) 1783—6. August 1784 (afskediget).

1784—90. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i Rentekammeret) 20. August 1784—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1789—90. **Henrik Levetzow** (Overstutmester) 11. Novbr. 1789—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1789—90. **Adam Vilhelm Hauch** (kgl. Staldmester) 11. Novbr. 1789—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1789—90. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab og Sekretær i Direktionen) 11. Novbr. 1789—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1790. **Conrad Lente Adeler** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 6. Januar—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen.)

Sekretær.

1776—90. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 13. Mai 1776—24. Febr. 1790 (Sekretær i Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1790—1843.

Se Side 72—3 »Stutterivæsenet og Veterinærskolen«.

1844—48.

Direktører.

1844—48. **Conrad Sophus** Greve **Danneskjold-Samsøe** (Overstaldmester) som Overstutmester 1. Januar 1844 (Resol. 21. Decbr. 1843)—12. August 1848 (afskediget).

1848. **Johan Frederik Bardenfleth** (Reisestaldmester og Landstutmester) som fungerende Overstutmester 12. August 1848—24. Novbr. s. A. (samme Stilling under den ny Ordning).

Landstutterierne 1778—90.

Direktionens Medlemmer.

1778—84. **Hans Henrik Eickstedt** (Statsminister) 23. Decbr. 1778—4. April 1784 (afskediget).

1778—82. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (1. Deputeret i Rentekammeret) 23. Decbr. 1778—1782 (dispenseret).

1778—83. **Hieronymus Frederik Stange** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 23. Decbr. 1778—3. Septbr. 1783 (afskediget).

1778—89. **Hans Adolph Ahlefeldt** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 23. Decbr. 1778—19. Septbr. 1789 (afskediget). Fungerede dog langt fra uafbrudt.

1778—90. **Henrik Levetzow** (Overstutmester) 23. Decbr. 1778—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1781—82. **Christian Ludvig Stemann** (1. Deputeret i Rentekammeret) 31. Mai 1781—10. April 1782 (afskediget).

1782—83. **Christian Frederik Numsen** (1. Deputeret i Rentekammeret) April(?) 1782—4. Novbr. 1783 (afskediget).

1783—84. **Hans Henrik Schilden** (1. Deputeret i Rentekammeret) Novbr.(?) 1783—6. August 1784 (afskediget).

1784—90. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i Rentekammeret) 20. August 1784—24. Febr.

1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1787—89. **Hans Henrik Bülow** (kgl. Staldmester) 30. Novbr. 1787—† 14. Januar 1789.

1789—90. **Adam Vilhelm Hauch** (kgl. Staldmester) 27. Marts 1789—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

Sekretær.

1778—90. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 23. Decbr. 1778—24. Febr. 1790 (Medlem af og Sekretær ved Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1790—1843.

Se »Stutterivæsenet og Veterinærskolen« Side 72—3.

1844—48.

Direktionens Medlemmer.

1844—48. **Conrad Sophus** Greve **Danneskjold-Samsøe** (Overstaldmester) som Overstutmester 1. Januar 1844 (kgl. Resol. 21. Decbr. 1843)—12. August 1848 (afskediget).

1844—48. **Johan Frederik Bardenfleth** (Reisestaldmester) som Landstutmester 1. Januar 1844—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

1844—48. **Carl Neergaard** (Overtiendekommissær, Godseier) 1. Januar 1844—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

1844—48. **Johannes Sybrandt Lorentzen** (Proprietær) 1. Januar 1844—24. Novbr. 1848 (samme Stilling under den ny Ordning.

Den kgl. Veterinærskole 1777—1790.

Direktionens Medlemmer.

1777—84. **Hans Henrik Eickstedt** (Statsminister) 23. Juli 1777—4. April 1784 (afskediget).

1777—83. **Hieronymus Frederik Stange** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 23. Juli 1777—3. Septbr. 1783 (afskediget).

1777—90. **Henrik Levetzow** (Overstutmester) 23. Juli 1777—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1777—84. **Jørgen Scheel** (Overstaldmester) 23. Juli 1777—1784 (dispenseret).

1777—89. **Hans Henrik Bülow** (kgl. Staldmester) 23. Juli 1777—† 14. Januar 1789.

1784—89. **Hans Adolph Ahlefeldt** (1. Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 1784—19. Septbr. 1789 (afskediget).

1784—90. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i Rentekammeret) 20. August 1784—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1789—90. **Adam Vilhelm Hauch** (kgl. Staldmester) 27. Marts 1789—24. Febr. 1790 (Medlem af Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

Sekretær.

1777—90. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 23. Juli 1777—24. Febr. 1790 (Medlem af og Sekretær ved Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen).

1790—1843.

Se »Stutterivæsenet og Veterinærskolen« Side 72—3.

1844—48.

Overbestyrer.

1844—48. **Jonas Collin** (1. Deputeret i Finantskollegiet) fung. Overbestyrer 1. Januar 1844 (Resol. 21. Decbr. 1843)—24. Novbr. 1848 (vedblev som Overbestyrer under den ny Ordning til 9. Septbr. 1849, da denne Stilling bortfaldt).

Stutterivæsenet og Veterinærskolen 1790—1843.

Direktionens Medlemmer.

1790—1803. **Conrad Lente Adeler** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 24. Febr. 1790—18. Mai 1803 (afskediget).

1790—1833. **Adam Vilhelm Hauch** (kgl. Staldmester) 24. Febr. 1790—30. Mai 1833 (afskediget).

1790—1805. **Henrik Levetzow** (Overstutmester) 24. Febr. 1790—20. Marts 1805 (afskediget).

1790—1813. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i Rentekammeret) 24. Febr. 1790—7. Decbr. 1813 (afskediget).

1790—1801. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 24. Febr. 1790—† 21. Januar 1801.

1803—14. **Liebert Hieronymus Dorrien** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 9. Septbr. 1803—† 27. Marts 1814.

1813—31. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i Rentekammeret) 28. Decbr. 1813—2. Marts 1831 (afskediget).

1814—23. **Gotfred Vilhelm Christian** Greve **Schmettau** (Generalmajor) 6. Septbr. 1814—† 25. April 1823.

1818—34. **Frederik Julius Haxthausen** (Deputeret i Generalkommissariatskollegiet) 18. August 1818—† 4. Novbr. 1834.

1831—43. **Johan Franciscus Gottlieb Schønheyder** (Direktør i Rentekammeret) 4. Marts 1831—31. Decbr. 1843 (afskediget).

1834—43. **Jonas Collin** (Deputeret for Finantserne) 28. Novbr. 1834—31. Decbr. 1843 (Overbestyrer af Veterinærskolen).

1834—40. **Frederik Christian August Roepstorff** (Overstutmester) 28. Novbr. 1834—1. April 1840 (afskediget).

1834—42. **Ernst Ludvig Berger** (Oberst og Inspektør over Kavalleriet) 28. Novbr. 1834—1. Juli 1842 (afskediget).

1837—43. **Carl Ludvig Henrik Flindt** (Major ved Dragonerne) 3. Oktbr. 1837—31. Decbr. 1843 (afskediget).

1840—43. **Hans Schack** Greve **Knuth** (Amtmand over Frederiksborg Amt) 27. Oktbr. 1840—31. Decbr. 1843 (afskediget).

Sekretærer.

1790—1801. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 24. Febr. 1790—† 21. Januar 1801.

1801—22. **Erik Nissen Viborg** (Professor i Veterinærvidenskab) 29. April 1801—† 25. Septbr. 1822. Var fra Juni 1819 paa Grund af Sygdom dispenseret; hans Forretninger varetoges da af C. Viborg.

1822—35. **Carl Viborg** (Professor i Veterinærvidenskab) 14. Novbr. 1822—23. Mai 1835 (afskediget). Fungerede fra Juni 1819 for E. N. Viborg.

1835—43. **Laurentius Peter Larsen** (Fuldmægtig i Rentekammeret) 23. Mai 1835—31. Decbr. 1843 (afskediget).

XVI.

Den bestandige Kvægsygekommission 1778—1848.

Kommissionen oprettedes ved Kabinetsordre af 17. Decbr. 1778 med det Hverv »at bestyre alle anordnede og tjenlig eragtende Foranstaltninger imod den her i Riget samt udi Hertugdømmerne grasserende Kvægsyge«. Til den skulde alle Rapporter om Kvægsyge indsendes, ligesom Alle og Enhver skulde være forbundne til at iværksætte Alt, hvad den — eventuelt efter Kongens Ordre — paabød for at hemme den nævnte Syge. Kommissionen fik strax Ret til at nedlægge direkte Forestilling til kgl. Resolution og bevarede denne Ret indtil sin Ophævelse ifølge kgl. Resol. af 24. Novbr. 1848, der bestemte, at de Kommissionen hidtil paahvilende Forretninger skulde varetages af Indenrigsministeriet. Oprindelig var Kommissionen sammensat saaledes, at et Medlem af Statsraadet og 1. Deputeret i hvert af de fire Kollegier: Generalitetet, Rentekammeret, Generaltoldkammeret og det tyske Kancelli vare Medlemmer af den. Denne Sammensætning fastholdtes dog ikke ret længe. Ligesom der nemlig snart gjordes Brud paa den Bestemmelse, at man ialtfald skulde være 1. Deputeret for at blive Medlem af Kommissionen, saaledes bestemtes det ved kgl. Resol. af 10. Decbr. 1784, at Statsraadet som saadant ikke skulde være repræsenteret; fra 30. Januar 1789 indtraadte Professorerne i Veterinærvidenskab i den, og fra 28. Novbr. s. A. optoges stadig Præsidenterne i det danske Kancelli iblandt Medlemmerne. Da Kollegiernes Medlemmer kun »som saadanne« havde Sæde i Kommissionen, bortfaldt

denne deres Virksomhed af sig selv ved deres Afgang fra vedkommende Kollegium, medmindre det modsatte udtrykkelig tilkjendegaves dem. Derimod udkrævedes der en særlig kgl. Ordre ved enhver ny Tiltrædelse som Medlem af Kommissionen, hvilket bevirkede, at et Kollegium i lang Tid kunde savne en Repræsentant i Kommissionen. — Dennes Korrespondance besørgedes af en kgl. udnævnt Sekretær.

Medlemmer.

1778—84. **Hans Henrik Eickstedt** (Medlem af Statsraadet) 17. Decbr. 1778—4. April 1784 (afskediget).

1778—81. **Andreas Hauch** (1. Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 17. Decbr. 1778—30. Mai 1781 (afskediget).

1778—82. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (1. Deputeret i Rentekammeret) 17. Decbr. 1778—1782 (dispenseret). Fra 1. Mai 1781 repræsenterede han ikke noget Kollegium i Kommissionen.

1778—1812. **Christian Ludvig Schütz** (1. Deputeret i tyske Kancelli) 17. Decbr. 1778—† 8. April 1812. Fra 6. Novbr. 1804 repræsenterede han ikke noget Kollegium i Kommissionen.

1778—82. **Christian Ludvig Stemann** (1. Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaldtoldkammer) 17. Decbr. 1778—10. April 1782 (afskediget). Fra 1. Mai 1781 repræsenterede han Rentekammeret i Kommissionen.

1781—89. **Hans Adolph Ahlefeldt** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 8. August 1781—19. August 1789 (afskediget).

1781—83. **Christian Frederik Numsen** (1. Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkommer) 8. August 1781—4. Novbr. 1783 (afskediget). Fra 1. Mai 1782 repræsenterede han Rentekammeret i Kommissionen.

1782—1813. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (1. Deputeret i det vestind.-guin. Rente- og Generaltoldkammer) April(?) 1782—7. Decbr. 1813 (afskediget). Fra 6. August 1784 repræsenterede han Rentekammeret i Kommissionen.

1783—84. **Hans Henrik Schilden** (1. Deputeret i Rentekammeret) 19. Novbr. 1783—6. August 1784 (afskediget).

1784—88. **Johannes Zoega** (Deputeret i Finantskollegiet og Sekretær i Kommissionen) 23. Febr. (kommuniceret 6. Marts) 1784—† 29. Decbr. 1788.

1784—99. **Christian Brandt** (1. Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 10. Decbr. 1784—19. Oktbr. 1799 (afskediget). Fra 28. Novbr. 1789 repræsenterede han det danske Kancelli i Kommissionen.

1789—1831. **Michael Essen** (Kommitteret i Rentekammeret) 30. Januar 1789—† 29. Januar 1831.

1789—1801. **Peter Christian Abildgaard** (Professor i Veterinærvidenskab) 30. Januar 1789—† 21. Januar 1801.

1790—91. **Christian Henrik Wildenradt** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 3. Marts 1790—† 7. Decbr. 1791.

1790—95. **Jørgen Erik Scheel** (1. Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 3. Marts 1790—† 11. Januar 1795.

1796—1800. **Frederik Prins af Hessen** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 18. Mai 1796—2. Mai 1800 (afskediget).

1796—1814. **Frederik Moltke** (1. Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 18. Mai 1796—26. Mai 1814 (afskediget). Fra 19. Oktbr. 1799—4. Januar 1804 repræsenterede han det danske Kancelli i Kommissionen.

1800—1803. **Conrad Lente Adeler** (1. Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 30. Decbr. 1800—18. Mai 1803 (afskediget).

1800—10. **Georg Frederik Frelsen** (Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 30. Decbr. 1800—† 21. Marts 1810.

1801—22. **Erik Nissen Viborg** (Professor i Veterinærvidenskab) 10. Juni 1801—† 25. Septbr. 1822.

1803—09. **Henrik Ernst Peymann** (Deputeret i Generalitets- og Kommissariatskollegiet) 4. Novbr. 1803—21. Januar

1809 (fradømt sine Embeder). Han fungerede ikke fra 13. Septbr. 1807.

1804—31. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i det tyske Kancelli) 8. Decbr. 1804—2. Marts 1831 (afskediget). Fra 7. Decbr. 1813 repræsenterede han Rentekammeret i Kommissionen.

1804—27. **Frederik Julius Kaas** (Præsident i det danske Kancelli) 8. Decbr. 1804—† 11. Januar 1827.

1813—42. **Otto Joachim** Greve **Moltke** (Præsident i det tyske Kancelli) 27. Decbr. 1813—30. Marts 1842 (afskediget).

1822—44. **Carl Viborg** (Professor i Veterinærvidenskab) 26. Novbr. 1822—† 7. Oktbr. 1844.

1822—31. **Ove Rammel Sehested** (Præsident i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 26. Novbr. 1822—2. Marts 1831 (afskediget).

1829—48. **Poul Christian Stemann** (Præsident i det danske Kancelli) 19. Decbr. 1829—21. Marts 1848 (afskediget).

1831—45. **Johan Franciscus Gottlieb Schonheyder** (Direktør i Rentekammeret) 20. August 1831—5. April 1845 (afskediget).

1831—43. **Frederik Lowzow** (Direktør i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 20. August 1831—20. Febr. 1843 (afskediget).

1831—38. **Herman Ludvig Evers** (Kommissionens Sekretær og Kommitteret i Rentekammeret) 1. Novbr. 1831—† 10. Juli 1838.

1845—48. **Christian Albrecht Bluhme** (Direktør for Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 20. Decbr. 1845—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1845—48. **Adam Vilhelm** Greve **Moltke** (Præsident i Rentekammeret) 20. Decbr. 1845—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1845—48. **Peter Frederik Steinmann** (Chef for Generalstaben) 20. Decbr. 1845—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1845—46. **Joseph Carl** Greve **Reventlow-Criminil** (Præsident i det tyske Kancelli) 20. Dcbr. 1845—5. Septbr. 1846 (afskediget).

1848. **Carl Emil Bardenfleth** (Præsident i det danske Kancelli) 2. Marts (fra 1. April) 1848—24. Novbr. s. A. (afskediget).

Sekretærer.

1778—88. **Johannes Zoega** (Chef for fyenske Renteskriverkontor) 17. Decbr. 1778—† 29. Decbr. 1788.

1789—1816. **Michael Essen** (Kommitteret i Rentekammeret) 30. Januar 1789—1. Januar 1816 (dispenseret).

1816—38. **Herman Ludvig Evers** (Sekretær for Rentekammerets tyske Kammerkancelli) 1. Januar 1816—† 10. Juli 1838.

1838—48. **Carl Andreas Evers** (Chef for Rentekammerets Forstkontor) 24. August 1838—24. Novbr. 1848 (afskediget).

XVII.

Bestyrelsen af Provideringsvæsenet 1807—19.

A. Provideringskommissionen for Sjælland, Laaland, Falster og Møen 1807—19.

Denne Kommission nedsattes ved Reskr. af 25. Novbr. 1807, dels for at undersøge, hvor stort et Forraad af de nødvendigste Levnetsmidler der udfordredes til Kjøbenhavns, det øvrige Sjællands, Laalands, Falsters og Møens Forbrug indtil Udgangen af Aaret 1808, dels for at sørge for det Manglendes Tilveiebringelse, Opbevaring og Udlevering i smaa Partier imod moderat Betaling. Kommissionens Virksomhed kom imidlertid paa Grund af de vedvarende Krigsforhold til at udstrække sig over et meget længere Tidsrum end oprindelig paaregnet. Først 22. Marts 1814 besluttedes den hævet, saasnart Realisationen af Varebeholdningerne samt Regnskabsopgjørelsen over dens Virksomhed fuldstændig kunde tilendebringes. Dette trak ud til 24. Novbr. 1819, da Kvittancerne udfærdigedes, efterat Kongen d. 12. Novbr. havde billiget Kommissionens Slutningsindstilling af 30. Oktbr. s. A. Kommissionen kunde i sin hele Funktionstid nedlægge direkte Forestilling til kgl. Resolution og stod i umiddelbar Korrespondance med Kollegierne og andre Autoriteter. De omfattende daglige Forretninger besørgedes gjennem et Sekretariat.

Medlemmer.

1807—09. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i det slesvig-holstenske Kancelli) 25. Novbr. 1807—11. April 1809 (afskediget).

1807—10. **Frederik Gotschalck Haxthausen** (Generalmajor) 25. Novbr. 1807—25. Marts 1810 (afskediget).

1807—19. **Ove Malling** (Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 25. Novbr. 1807—24. (Resol. 12.) Novbr. 1819 (afskediget).

1807—19. **Peter Wormskjold** (Deputeret i Rentekammeret) 25. Novbr. 1807—24. (Resol. 12.) Novbr. 1819 (afskediget).

1807—19. **Christian Magdalus Thestrup Cold** (Deputeret i det danske Kancelli) 25. Novbr. 1807—24. (Resol. 12.) Novbr. 1819 (afskediget).

1810—19. **Johannes Løvmand** (Chef for Generalkommissariatets 3. Kontor) 25. Marts 1810—24. (Resol. 12.) Novbr. 1819 (afskediget).

1811—18. **Peter Bech** (Borgmester i Kjøbenhavn) 19. August 1811—† 23. Marts 1818.

Sekretær.

1807—19. **Claus Christian Bang** (Kopist i Skatkammeradministrationens Sekretariat) konst. 27. Decbr. 1807, kgl. udnævnt 1. Septbr. (Resol. 10. August) 1809—24. (Resol. 12.) Novbr. 1819 (afskediget).

B. Brændselskommissionen for Kjøbenhavn 1808—14.

Denne Kommission nedsattes 21. Marts 1808 for som en særlig Autoritet at varetage alle Forretninger angaaende Kjøbenhavns Forsyning med Brændsel, saalænge Krigsforholdene gjorde det nødvendigt. Kommissionen havde ikke alene Ret til selvstændig Korrespondance med Kollegierne og andre Autoriteter, men ogsaa til at nedlægge direkte Forestilling

til kgl. Resolution. Den hævedes 26. August 1814, men vedblev dog endnu en Tid derefter at fungere som Realisationskommission, indtil den tilstedeværende Beholdning af Brændsel var solgt. Foruden de nedenfor nævnte ordinære Medlemmer deltog af og til særlig tilkaldte Mænd i Forhandlingerne, hvor disse dreiede sig om Spørgsmaal, der krævede speciel Sagkundskab. De daglige Forretninger besørgedes af en Sekretær.

Medlemmer.

1808—09. **Otto Joachim** Greve **Moltke** (Direktør for Rentekammeret) 21. Marts 1808—14. April 1809 (afskediget).

1808—09. **Hans Haagen** (Politimester i Kjøbenhavn) 21. Marts 1808—4. April 1809 (afskediget).

1808—14. **Peter Bech** (Viceborgmester i Kjøbenhavn) 21. Marts 1808—26. August 1814 (afskediget).

1808—12. **Marcus Ludvig Jonas Nielsen** (Politimester i Kjøbenhavns Amts Rytterdistrikt) 21. Marts 1808—† 19. Marts 1812.

1808—14 **Erik Nissen Viborg** (Professor ved Veterinærskolen) 21. Marts 1808—26. August 1814 (afskediget).

1808—09. **Johan Sigismund Møsting** (Præsident i det slesvig-holstenske Kancelli) 24. Marts 1808—11. April 1809 (afskediget).

1809—14. **Rasmus Langeland Bagger** (Politimester i Kjøbenhavn) 4. April 1809—26 August 1814 (afskediget).

1809—14. **Frederik** Baron **Adeler** (Overpræsident i Kjøbenhavn) 14. April 1809—26. August 1814 (afskediget).

1809—14. **Guldbrand Arentz** (Kommitteret i Rentekammeret) 14. April 1809—26. August 1814 (afskediget).

1809—14. **Frederik Henrik Christian Johansen** (Assessor i det kgl. Feltkommissariat) 18. Juli 1809—26. August 1814 (afskediget).

1812—14. **Jonas Collin** (Assessor i Finantskollegiet) 7. (Resol. 1.) Mai 1812—26. August 1814 (afskediget).

Sekretærer.

1808—09. **Peter Jacob Hansen** (Renteskriver) 21. Marts 1808—27. Mai 1809 (Sekretær ved den norske Provideringskommission).

1809—14. **Hans Christian Høyberg** (Sagfører i Kallundborg, exam. juris) 27. Mai 1809—26. August 1814 (afskediget).

C. Den norske Provideringskommission 1809—14.

Denne Kommission besluttedes nedsat 19. Mai 1809, dels for at undersøge, hvad Norge i et Aar maatte behøve af de nødvendigste Livsfornødenheder, Medicinalvarer, Munderingstøi, Armatur og Ammunition m. m., dels for at lægge en fast Plan for den fremtidige Tilførsel af disse Fornødenheder, som hidtil af forskjellige Autoriteter var skeet paa uensartet Maade. Med Hensyn til Forsendelsen af Kornvarer skulde dog Forholdene i Trondhjems og Bergens Stifter ikke tages i Betragtning, da disse Stifter »paa anden Maade og fra andre Steder ville blive forsynede«. Kommissionens Medlemmer udnævntes 27. Mai 1809, og 10. August s. A. nedsattes der ifølge deres Forslag en dem underlagt Administrationskommission i Jylland, der skulde udføre de Foranstaltninger, som maatte besluttes til Norges Providering. Kommissionens Virksomhed fortsattes i alle de følgende Aar indtil efter Norges Afstaaelse, og den hævedes først ved kgl. Resol. af 22. Febr. 1814. Den kunde nedlægge direkte Forestilling til kgl. Resolution og kunde selvstændig korrespondere med Kollegierne og andre Autoriteter igjennem sit Sekretariat.

Medlemmer.

1809—13. **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (Præsident i Rentekammeret) som Præses 19. Mai 1809—7. Decbr. 1813 (afskediget).

1809—10. **Frederik Gotschalck Haxthausen** (Deputeret i det

kgl. Feltkommissariat) 27. Mai 1809—25. Marts 1810 (afskediget).

1809—14. **Christian Magdalus Thestrup Cold** (Deputeret i det danske Kancelli) 27. Mai 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

1809—10. **Georg Frederik Frelsen** (Deputeret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 27. Mai 1809—† 21. Marts 1810.

1809—14. **Johan Peter Wleugel** (Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet) 27. Mai 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

1809—14. **Christian Birch** (Deputeret i Finantskollegiet) 27. Mai 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

1809—14. **Hans Peter Münch** (Deputeret i Generalkommissariatskollegiet) 27. Mai 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

1809—14. **Otto Joachim** Greve **Moltke** (Direktør i Rentekammeret) 4. August 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

1811—14. **Frederik Stoud** (Kommitteret i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) 8. August 1811—22. Febr. 1814 (afskediget).

1813—14. **Frederik** Baron **Adeler** (Overpræsident) 29. Juni 1813—22. Febr. 1814 (afskediget).

1813—14. **Matthias Reinholdt Jessen** (Amtmand i Hjørring Amt) 29. Juni 1813—22. Febr. 1814 (afskediget).

1813—14. **Frederik Moltke** (Præsident i det vestindisk-guineiske Rente- og Generaltoldkammer) som Præses 16. Decbr. 1813—22. Febr. 1814 (afskediget).

1813—14. **Adam Vilhelm** Greve **Moltke** (Deputeret i Rentekammeret) 28. Decbr. 1813—22. Febr. 1814 (afskediget).

Sekretær.

1809—14. **Peter Jacob Hansen** (Renteskriver og Sekretær ved Brændselskommissionen) 27. Mai 1809—22. Febr. 1814 (afskediget).

XVIII.

Tabelkommissionen 1833—48.

Ved kgl. Reskript af 23. Novbr. 1833 og paafølgende Ordre af 27. Novbr. s. A. nedsattes der en Kommission med det Hverv at lægge Planen til et statistisk Tabelværk over de danske Provinser og besørge sammes Iværksættelse i Overensstemmelse med de Grundtræk, som vare fremsatte af den Finants- og Rentekammerdeputerede J. Collin. Det var oprindelig bestemt, at de af Kommissionen afgivne, til Kongen stilede Betænkninger skulde fremlægges for denne gjennem Rentekammeret; men allerede det følgende Aar ændredes denne Ordning, idet Kongen ved Reskr. af 6. Novbr. 1834 bifaldt Kommissionens umiddelbart til ham indleverede Forestilling om, at de Resultater, hvortil Kommissionen kom, efter Sagernes Beskaffenhed skulde forelægges til Godkendelse henholdsvis gjennem Rentekammeret, Kancelliet eller Generaltoldkammeret. Ved kgl. Reskr. af 27. Juli 1839 til Kommissionen udvidedes dennes Virksomhed ifølge et Andragende af Amtmand V. L. C. Rosen, der havde indsamlet statistisk Materiale for Hertugdømmerne, til ogsaa at omfatte Slesvig og Holsten. Kommissionen, der førte en omfattende Korrespondance med Kollegierne og andre Autoriteter, hævedes ved kgl. Resol. af 24. Novbr. 1848, da dens Forretninger henlagdes under Finantsministeriet.

Medlemmer.

1833—48. **Anders Sandøe Ørsted** (Deputeret i det danske Kancelli) 23. (Ordre af 27.) Novbr. 1833—21. Marts 1848 (afskediget).

1833—48. **Jonas Collin** (Deputeret i Rentekammeret og Medlem af Finantsdeputationen) 23. Novbr. 1833—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1833—48. **Vilhelm Ferdinand Johnsen** (Medlem af Statsgjældsdirektionen) 23. Novbr. 1833—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1833—42. **Herman Bech** (Deputeret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 23. Novbr. 1833—† 13. Juni 1842.

1833—48. **Terkild Olsen** (Chef for Finantsdeputationens Hoved- og Kontrabogholderkontor) 23. Novbr. 1833—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1839—48. **Vilhelm Ludvig Carl Rosen** (Amtmand i Segeberg Amt) 27. Juli 1839—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1839—48. **Carl** Greve **Moltke** (Deputeret i Rentekammeret) 27. Juli 1839—21. Marts 1848 (afskediget).

1839—48. **Gotfred Garlieb** (Kommitteret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 7. Septbr. 1839—24. Novbr. 1848 (afskediget).

1839—48. **Carl Philip Francke** (Kommitteret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 7. Septbr. 1839—29. Marts 1848 (afskediget).

1839—48. **Johan Bernhard Hederich Rathgen** (Deputeret i det tyske Kancelli) 22. Decbr. 1839—25. Marts 1848 (afskediget).

1844—48. **Vilhelm Carl Eppingen** Greve **Sponneck** (Deputeret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 22. Febr. 1844—24. Novbr. 1848.

Sekretær.

1833—48. **Terkild Olsen** (tillige Medlem af Kommissionen) 23. Novbr. 1833—24. Novbr. 1848 (afskediget).

XIX.

Patronatet for Kjøbenhavns Universitet 1796—1805.

Faa Aar efterat Frederik Christian, Prins (fra 1794 Hertug) af Slesvig-Holsteen-Sønderborg-Augustenborg 13. Juni 1788 var bleven udnævnt til Patron for Universitetet, fuldbyrdedes der, uden at det dog har været muligt at paavise nogen kgl. Villiestilkjendegivelse derfor, en væsentlig Forandring i Forholdet mellem det danske Kancelli og Patronatet. Medens nemlig dette hidtil, hvor Talen havde været om Afgjørelser, der krævede kgl. Resolution, altid havde maattet anmode Kancelliet om at gjøre de fornødne Indstillinger til Kongen, fik Patronatet nu direkte Forestillingsret til denne i visse Universitetsanliggender, for hvilke Grændserne dog ikke vare dragne saa skarpt, at Konflikter imellem Kancelliet og Patronen kunde undgaaes. Formentlig skyldtes det enkelte Udtryk i Universitetsfundatsen af 7. Mai 1788, at Patronens Bestræbelser for delvis at opnaae Uafhængighed af Kancelliet kunde gjennemføres til Trods for Kancelliets seige Modstand. — Fra 1796 til 3. Juli 1805, da Patronatet afløstes af »Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler« (se Civiladm. Etat 1660—1880, S. 144 og 273), kan dette Forhold, hvorved der altsaa skete et ikke ringe Indgreb i Kancelliets Myndighedsomraade, belyses ved et betydeligt Antal af Patronen direkte til Kongen indgivne Forestillinger, der nu tilligemed andre Patronatsager ere afgivne til Rigsarkivet. Af disse Forestillinger fremgaaer det saaledes, at bl. a. Afgjørelser af Professorernes og Universitetets øvrige Embedsmænds Ud-

nævnelser og Afskedigelser, Gageringsforhold og Reisetilladelser, samt af forskjellige Spørgsmaal vedrørende de til Universitetet knyttede Samlinger og Kollegier nu vare unddragne Kancelliets Indflydelse. Dog skulde de Expeditioner, som udkrævedes i Anledning af de paa Patronatets Indstillinger i saadanne Sager faldne kgl. Resolutioner, udfærdiges og forelægges Kongen til Underskrift gjennem det danske Kancelli. Hertug Frederik Christian var i hele det her omhandlede Tidsrum Patron for Universitetet. Det har ikke kunnet oplyses, hvorledes Patronatets Sekretariatsforhold vare ordnede.

XX.

Det kgl. Theater og Kapel 1772—1849.

Theatret paa Kongens Nytorv henlagdes vel allerede 27. April 1770 fra Magistratens Bestyrelse til Partikulærkammeret og fik samtidig Navnet »den kgl. danske Skueplads»; men umiddelbart derefter blev det givet Kapelmester Giuseppe Sarti i Entreprise, og det vil derfor være naturligst først at betragte Theatret som en kgl. Institution fra den Tid, da den nævnte Entreprise faktisk, om end ikke formelt, ophørte, og Kongen tog den danske Skueplads under sin egen umiddelbare Beskyttelse. Dette skete derved, at der 6. Mai 1772 nedsattes en Kommission, som fik det Hverv at tilveiebringe en Omordning af de daværende forvirrede Theaterforhold; thi denne Kommission varetog i Virkeligheden tillige midlertidig Theatrets løbende Forretninger, indtil der ifølge dens Indstilling ved kgl. Resol. af 26. Oktbr. 1772 fra 1. Novbr. s. A. udnævntes en bestandig Direktion for Theatret, bestaaende — med Overhofmarskallen som Præses — af de daværende Medlemmer af Kommissionen, i hvis Møder, som skulde overværes af Inspektøren for Skuespillene, alle Sager enten skulde afgjøres, eller i fornødent Fald expederes til Forestilling for Kongen af Direktionens samtlige Medlemmer.

9. Marts 1778 forandredes Bestyrelsesforholdene saaledes, at den hidtilværende Direktions Forretninger deltes imellem en Overtilsynskommission og en bestandig Direktion. Overhofmarskallen havde Sæde i begge. Overtilsynskommissionen skulde udarbeide og forestille det aarlige Reglement og vaage over dets Iagttagelse samt overveie og bestemme den Plan, som den administrerende Direktør aarlig

skulde indlevere angaaende den forestaaende Virksomhed, men skulde være fuldstændig fritaget for det daglige Tilsyn og de daglige Forretninger. Disse skulde paahvile den lønnede administrerende Direktør, som tilligemed Overhofmarskallen udgjorde den bestandige Direktion. Den sidstnævnte Embedsmands Virksomhed som Medlem af Direktionen bestod udelukkende deri, at den administrerende Direktør ved ham skulde rette Forespørgsler og indgive Forestillinger til Kongen samt modtage dennes Ordrer om Alt, hvad der ikke sorterede under Overtilsynskommissionen. Ifølge kgl. Resol. af 26. April 1784 afskedigedes imidlertid Tilsynskommissionen, og Alt, hvad der hidtil havde paahvilet den, overdroges nu til Overhofmarskallen alene, medens derimod den administrerende Direktørs Stilling forblev uforandret.

Denne Ordning var dog kun af kort Varighed, idet en kgl. Resol. af 2. Septbr. 1786 bestemte, at Ledelsen af Theatret skulde overdrages til en Direktion bestaaende af Overhofmarskallen som Præses, den administrerende Direktør, Kapelmesteren, Censor og Sekretæren, der tillige var Inspektør og Hovedkasserer, samt desuden af to Medlemmer, der ikke beklædte nogen særlig Stilling ved Theatret. Alle Sager skulde afgjøres kollegialiter efter Stemmeflerhed af Direktionens Medlemmer, der hver havde én Stemme, dog saaledes at Præses i Tilfælde af Stemmelighed gjorde Udslaget, og med den Begrændsning, at den administrerende Direktør i paatrængende Tilfælde foreløbig kunde træffe Afgjørelser paa egen Haand for derefter i Direktionens næste Møde at indhente dennes Samtykke. Præses skulde referere Forestillingerne om de Sager, hvortil der krævedes kgl. Resolution.

Ved kgl. Resol. af 16. Mai 1792 ophævedes denne Direktion, og Theatrets Styrelse lagdes udelukkende i Hofmarskallens Haand; men allerede 22. August 1794 vendte man tilbage til en kollegial Bestyrelse bestaaende af en Chef, der havde den egentlige exekutive Myndighed, og to (undertiden tre) Meddirektører, hvis indbyrdes Forhold var noget forskjelligt til de forskjellige Tider, men af hvilke den ene fra 1821 dog ordentligvis særlig skulde varetage Økonomien.

Denne Ordning bevaredes derefter i Hovedsagen, indtil Theatrets Styrelse ved kgl. Resol. af 25. Juni 1849 mistede sin umiddelbare Forestillingsret, der siden Omordningen i 1794 havde været hos den samlede Direktion, og henlagdes under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Kapellet, der ikke blot gjorde Tjeneste paa Theatret, men tillige i høi Grad benyttedes ved Hoffets Koncerter og Baller m. m., sorterede fra Omorganisationen i Aaret 1773 og indtil 1840 med en enkelt kortvarig Undtagelse (se Kapeletaten, S. 94—5) udelukkende under Hofmarskallen uden Hensyn til, om denne tillige var Theaterchef, og selv efterat det ved kgl. Resol. af 19. Juni 1840 definitivt var henlagt under Chefen for det kgl. Theater, nedlagdes Forestillingerne til Kongen om Kapellets Forhold ikke af den samlede Direktion, men af Theaterchefen alene.

Theatrets Korrespondance, Hovedkassererforretninger og Bogholderi besørgedes gjennem et Sekretariat, der fra 1. Juni 1824 benævnedes Theaterkontoret. Dette overtog 19. Juni 1840 de tilsvarende Forretninger for Kapellet.

Medlemmer af de forskjellige Bestyrelser.

I. 1772—78.

1772. **Ludvig Koller Banner** (Generallieutenant) som Medlem af Kommissionen 6. Mai 1772, som Medlem af Direktionen 1.—4. Novbr. 1772 (Guvernør *ad interim* i Rensborg).

1772. **Henrik Christopher Frederik Bjelke** (Hofmarskal) 6. Mai—9. Juli 1772 (Amtmand i Tønder).

1772—74. **Georg Nielsen** (kgl. Bibliothekar) som Medlem af Kommissionen 6. Mai 1772, af Direktionen 1. Novbr. s. A.—6. Mai 1774 (afskediget).

1772—73. **Vilhelm Theodorus Wegener** (Hofintendant) som Medlem af Kommissionen 6. Mai 1772, af Direktionen 1. Novbr. s. A.—21. Septbr.(?) 1773 (Generaldirektør over Landmaalingen i Hertugdømmerne).

1772—77. **Adolph Gothard Carstens** (Overprokurør og Deputeret i det tyske Kancelli) som Medlem af Kommissionen

6. Mai 1772, af Direktionen 1. Novbr. s. A.—30. April 1777 (afskediget).

1772—78. **Christian Frederik** Greve **Holstein-Ledreborg** (Overhofmarskal) som Medlem af Kommissionen 10. August 1772, af Direktionen 1. Novbr. s. A.—9. Marts 1778 (Medlem af Overtilsynskommissionen).

1772—78. **Vilhelm Bornemann** (Høiesteretsassessor) som Medlem af Kommissionen 10. August 1772, af Direktionen 1. Novbr. s. A.—9. Marts 1778 (afskediget).

1772—78. **Christian Hee Hvass** (Theaterinspektør) som Assessor i Bestyrelsen 1. Novbr. 1772—9. Marts 1778 (afskediget).

1773—78. **Johan Georg Pauli** (Direktør i Generalpostamtet) 2. Juni 1773—9. Marts 1778 (afskediget).

1773—78. **Christian Frederik Jacobi** (Høiesteretsassessor) 2. Juni 1773—9. Marts 1778 (Medlem af Overtilsynskommissionen).

1776—78. **Michael Treschow** (Høiesteretsassessor) 3. Juli 1776—9. Marts 1778 (afskediget).

II. 1778—84.

a) Overtilsynskommissionen.

1778—82. **Hans Henrik Eickstedt** (Statsminister) som Præses 9. Marts 1778—1. Mai (Resol. af 25. Septbr.) 1782 (afskediget).

1778—80. **Christian Frederik** Greve **Holstein-Ledreborg** (Overhofmarskal) 9. Marts 1778—29. Marts 1780 (afskediget).

1778—84. **Ove Høegh-Guldberg** (Stats- og Geheimekabinetssekretær) 9. Marts 1778—30. (Resol. 26.) April 1784 (afskediget).

1778—84. **Christian Frederik Jacobi** (Høiesteretsassessor) 9. Marts 1778—30. (Resol. 26.) April 1784 (afskediget).

1780—84. **Engel Carl Ernst Schack** (Overhofmarskal) 29. Marts 1780—30. (Resol. 26.) April 1784 (afskediget). Var fra 25. Septbr. 1782 Kommissionens Præses.

b) Den bestandige Direktion.

1778—80. **Christian Frederik** Greve **Holstein-Ledreborg** (Overhofmarskal) 9. Marts 1778—29. Marts 1780 (afskediget).

1780—84. **Engel Carl Ernst Schack** (Overhofmarskal) 29. Marts 1780—30. April 1784 (afskediget).

1778—84. **Hans Vilhelm Warnstedt** (Kammerherre) som administrerende Direktør 9. Marts 1778—30. April 1784 (se nedenfor).

III. 1784—86.

1784—86. **Christian Frederik Numsen** (Overhofmarskal) som Overtilsynshavende 1. Mai 1784—2. Septbr. 1786 (se nedenfor).

1784—86. **Hans Vilhelm Warnstedt** (se ovenfor) som administrerende Direktør 1. Mai 1784—2. Septbr. 1786 (se nedenfor).

IV. 1786—92.

1786—91. **Christian Frederik Numsen** (se ovenfor) som Præses 2. Septbr. 1786—23. Marts 1791 (Direktør for Øresunds Toldkammer).

1786—92. **Hans Vilhelm Warnstedt** (se ovenfor) som administrerende Direktør 2. Septbr. 1786—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget). Fungerede fra 23. Marts 1791 tillige som Præses.

1786—92. **Niels Lassen** (Sekretær, Inspektør og Hovedkasserer ved Theatret) 2. Septbr. 1786—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget).

1786—92. **Peter Rosenstand Goiske** (Overauditør og Censor ved Theatret) 2. Septbr. 1786—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget).

1786—92. **Eiler Hagerup** (Kommitteret i det vestindisk-guineisk Rente- og Generaltoldkammer) 2. Septbr. 1786—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget).

1786—92. **Peter Wormskjold** (Kommitteret i Rentekammeret) 2. Septbr. 1786—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget).

1787—92. **Johan Abraham Peter Schultz** (Kapelmester*) 1. Oktbr. 1787—31. (Resol. 16.) Mai 1792 (afskediget).

V. 1792—94.

1792—94. **Ferdinand Anton Christian** Greve **Ahlefeldt** (Hofmarskal) 1. Juni (Resol. 16. Mai) 1792—22. August 1794 (afskediget).

VI. 1794—1849.

a) Theaterchefer.

1794—98. **Adam Vilhelm Hauch** (Hofmarskal) 22. August 1794—31. August 1798 (afskediget).

1798—1801. **Ernst Frederik Walterstorff** (Generalmajor og Direktør i Generalpostamtet) 31. August 1798—23. Oktbr. 1801 (afskediget). Var ikke tillige Chef for Kapellet.

1801—11. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 23. Oktbr. 1801—19. August 1811 (afskediget).

1811—40. **Frederik Conrad Holstein** (Kammerherre hos Dronningen) 19. August 1811—1. Febr. 1840 (afskediget). Var ikke tillige Chef for Kapellet.

1840—49. **Joachim Godske Levetzau** (Ceremonimester, fra 26. Juni 1842 Hofmarskal) 1. Febr. 1840—25. Juni 1849, da Direktionen henlagdes under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. (Han fik dog først 23. Juli 1849 Afsked som Chef.)

b) Meddirektører.

1794—1800. **Thomas Thaarup** (Lærer ved Søkadetakademiet) 22. August 1794—2. April 1800 (afskediget).

---

* Denne Stilling var vakant, da Direktionens Sammensætning bestemtes.

1794. **Edvard Storm** (Bestyrer af Efterslægtselskabets Skole) 22. August 1794—† 29. Septbr. s. A.

1794—1810. **Jørgen Kjerulf** (Professor ved Universitetet) 29. Oktbr. 1794—† 29. Septbr. 1810.

1798—1803. **Jens Baggesen** (Forfatter) 31. August 1798—9. Marts 1803 (afskediget).

1800—09. **Carl Erik Sames** (Oberstlieutenant) 6. August 1800—7. Marts 1809 (afskediget).

1809—30. **Knud Lyne Rahbek** (Forfatter) 7. Marts 1809—† 22. April 1830.

1811—29. **Godske Hans Olsen** (Notarius publicus) 16. Septbr. 1811—† 9. Mai 1829.

1821—29. **Jonas Collin** (Finantsdeputeret) 1. Febr. 1821—21. Juli 1829 (afskediget). Se nedenfor.

1829—31. **Johan Daniel Timotheus Manthey** (Chef for Ordenskapitulets Kontor) 21. Juli 1829—† 1. Oktbr. 1831.

1830—42. **Christian Molbech** (Professor ved Universitetet) 13. Juli 1830—31. Decbr. 1842 (afskediget).

1831—38. **Carl Ludvig Kirstein** (Kommitteret i Rentekammeret) 24. Decbr. 1831—15. Decbr. 1838 (afskediget).

1838—49. **Johan Gunder Adler** (Kabinetssekretær hos Prins Christian) 15. Decbr. 1838—25. Juni 1849 (dog først afskediget som Theaterdirektør 23. Juli s. A.).

1843—49. **Jonas Collin** (se ovenfor) 1. Januar 1843—25. Juni 1849 (dog først afskediget som Theaterdirektør 23. Juli s. A.). Han havde desuden fra Efteraaret 1840 til Udgangen af 1842 fungeret som raadgivende Medlem af Direktionen.

Kapelchefer, der ikke tillige vare Chefer for Theatret.

1791—93, 1798—1801 og 1811—40.

1791—93. **Verner Hans Rudolph Rosenkrantz Gjedde** (daglig opvartende Kammerherre hos Kongen) 13. April 1791—13. Novbr. 1793 (afskediget). Fungerede dog ikke for Økonomiens Vedkommende, hvis Varetagelse 13. April

1791—11. Mai 1792 paahvilede den delvis fungerende Hofmarskal Vilhelm Theodorus Wegener og derefter F. A. C. Ahlefeldt.

1798—1801 og 1811—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 31. August 1798—23. Oktbr. 1801 og 19. August 1811—† 26. Febr. 1838 (se ovenfor).

1838—40. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Hofmarskal) 27. Febr. 1838—19. Juni 1840 (afskediget).

Sekretariatet, fra 1824 Theaterkontoret.

Chefer.

1772—92. **Niels Lassen** (Sekretær i Overbygningsdirektionen og fungerende Sekretær for Theaterkommissionen) 1. Novbr. (Resol. 26. Oktbr.) 1772—29. August 1792 (»removeret« paa Grund af Kassemangel). Fungerede dog ikke fra 1. Juni 1792.

1792—1824. **Frederik Christian Printzlau** (Garderobemester) fungerende fra 1. Juni 1792, udnævnt 27. August (Bestalling 23. Oktbr.) 1793—31. Mai (Resol. 27. April) 1824 (afskediget).

1824—32. **Frederik Christian Printzlau** [den Yngre] (Fuldmægtig i Sekretariatet) 1. Juni 1824—† 31. Juli 1832.

1832—35. **Ferdinand Anton Christian Printzlau** (Fuldmægtig i Theaterkontoret) konst. 11. August 1832, udnævnt 5. Novbr. 1833—12. Febr. 1835 (afskediget paa Grund af Kassemangel).

1835—44. **Peter Christian Rindom** (Fuldmægtig i Statsgjældsdirektionen) 12. Febr. 1835—† 25. Oktbr. 1844. Var dispenseret fra 29. August 1844.

1844—49. **Ernst Richard Løffler** (Fuldmægtig i Kontoret) konst. 29. August 1844, udnævnt 15. Decbr. s. A.—25. Juni 1849 (samme Stilling under den ny Ordning).

XXI.
Det kgl. Mønt- og Medaillekabinet 1780—1849.

Efterat der ved Kabinetsordre af 2. August 1780 var nedsat en Kommission til at ordne de kgl. Mønter og Medailler og foreslaae en Plads for dem, »hvor de med Sikkerhed til størst Nytte og Ære kunde anbringes«, bestemtes det ved Kabinetsordre af 16. Decbr. s. A., at Samlingen skulde indrettes paa Rosenborg og skulde staae under en særlig Chef. Ved Kabinetsordre af 28. Marts 1781 stadfæstedes denne Ordning, og det bestemtes tillige, at alle Medailler, der maatte findes i Kunstkammeret, paa Rosenborg eller andetsteds, skulde forenes til én Samling. Chefen havde umiddelbar Forestillingsret til Kongen indtil 25. Juni 1849, da Bestyrelsen af Kabinettet henlagdes under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Af de bevarede Arkivalier fremgaaer det ikke, hvem der som Sekretærer udarbeidede Chefernes Indstillinger til Kongen og besørgede Korrespondancen saavel med Kabinettets Embedsmænd som med forskjellige Autoriteter og Private.

Chefer.

1780—84. **Joachim Godske** Greve **Moltke** (1. Deputeret i Rentekammeret) 16. Decbr. 1780—14. April 1784 (afskediget).

1784—91. **Christian Frederik Numsen** (Overhofmarskal) Juni(?) 1784—24. Marts 1791 (Direktør for Øresunds Toldkammer).

1791—92. **Vilhelm Theodorus Wegener** (Generalmajor og

delvis fungerende Hofmarskal) 23. Marts 1791—† 11. Mai 1792.

1792—93. **Ferdinand Anton Christian** Greve **Ahlefeldt** (Hofmarskal) 11. Mai 1792—31. Juli 1793 (dispenseret).

1793—1803. **Cai Frederik** Greve **Reventlow** (Overkammerjunker) 31. Juli 1793—12. Januar 1803 (afskediget).

1803—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 12. Januar 1803—† 26. Febr. 1838.

1838—42. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Hofmarskal) 27. Febr. 1838—† 19. Septbr. 1842.

1842—49. **Joachim Godske Levetzau** (Hofmarskal) 8. Oktbr. 1842—25. Juni 1849 (5. August 1849 udnævnt til Overdirektør under den ny Ordning).

XXII.

Det kgl. Kunstkammer 1791—1825, Kunstmuseet og den kgl. Malerisamling 1825—49.

Indtil 1791 paahvilede Overtilsynet med Kunstkammeret Hofmarskallerne paa Embedsvegne; men 30. Marts 1791 fik det sin særlige Chef. Ved kgl. Resol. af 3. Febr. 1821 besluttedes det, at Kunstkammeret skulde opløses i et særligt Kunstmuseum og en Malerisamling, medens dog de naturhistoriske Gjenstande og de »Instrumenter«, der fandtes i Kunstkammeret, skulde afleveres til andre Samlinger. Den 30. Mai 1825 fandt den definitive Opløsning af det gamle Kunstkammer Sted; men dette medførte ikke nogen væsentlig Forandring i Bestyrelsesforholdene; Malerisamlingen og Kunstmuseet vedblev saaledes at have fælles Chefer, om end deres Korrespondancesager nu holdtes fuldstændig ude fra hinanden. Saavel under den gamle som under den ny Ordning havde Cheferne umiddelbar Forestillingsret til Kongen; men 25. Juni 1849, da begge Samlingers Bestyrelse henlagdes under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, bortfaldt selvfølgelig denne Ret. Der kan ligesaa lidt for disse Samlingers som for Mønt- og Medaillekabinettets Vedkommende gives fyldestgjørende Oplysninger om Sekretariatsforholdene.

Chefer.

1791—93. **Johan Bülow** (Marskal hos Kronprinsen) 30. Marts 1791—4. Juni 1793 (afskediget).

1793—94. **Ferdinand Anton Christian** Greve **Ahlefeldt** (Hofmarskal) 4. Juni 1793—22. August 1794 (afskediget).

1794—1802. **Cai Frederik** Greve **Reventlow** (Overkammerjunker) 22. August 1794—17. Marts 1802 (afskediget).

1802—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 17. Marts 1802—† 26. Febr. 1838.

1838—42. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Hofmarskal) 27. Febr. 1838—† 19. Septbr. 1842.

1842—49. **Joachim Godske Levetzau** (Hofmarskal) 8. Oktbr. 1842—25. Juni 1849 (5. August 1849 udnævnt til Overdirektør under den ny Ordning).

XXIII.

Kommissionen angaaende Oprettelsen af et Museum for Naturvidenskaberne 1796—1829, Bestyrelsen for det kgl. Museum for Naturvidenskaberne 1829—48.

Efterat det var besluttet, at der til offentlig Brug og Nytte skulde oprettes et Museum for Naturvidenskaberne, nedsattes der 27. Mai 1796 en Kommission, som fik det Hverv nærmere 1) at bestemme en saadan Institutions Hovedøiemed, 2) at angive de naturvidenskabelige Samlinger, der allerede havdes, og som i Fremtiden kunde benyttes af det paatænkte Museum, 3) at paapege de kongelige og offentlige Bygninger, som kunde anvendes til at huse Samlingerne, 4) at undersøge, fra hvilke Fonds Udgifterne til Museets Opsyn og Forøgelse kunde tages og 5) at foreslaae Udnævnelsen af særlig Sagkyndige, som kunde udarbeide en Plan for Museet. — Efterat denne Kommission havde tilendebragt sit i flere Henseender vanskelige Hverv, fik den Decharge 24. April 1829, og samtidig udnævntes der i Henhold til kgl. Resol. af 18. April s. A. en særlig Bestyrelse for »det kgl. Museum for Naturvidenskaberne«, bestaaende af en Chef og 4 Meddirektører. Ligesom den nævnte Kommission havde umiddelbar Forestillingsret til Kongen, saaledes var det samme Tilfældet for Bestyrelsens Vedkommende, indtil Museet ved

kgl. Resol. af 18. Mai 1848 henlagdes under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Fra 1799 varetoges Korrespondancen af særlig dertil beskikkede Sekretærer.

a) Kommissionens Medlemmer.

1796—1814. **Frederik Christian Hertug af Augustenborg** 27. Mai 1796—† 14. Juni 1814. I ethvert Fald fra 30. Oktbr. 1810, da han indgav Ansøgning om Afsked (hvilken dog ikke tilstodes ham), ophørte hans Deltagelse i Kommissionens Forhandlinger.

1796—1829. **Ernst Henrik** Greve **Schimmelmann** (Statsminister) 27. Mai 1796—24. April 1829 (Decharge).

1796—1827(?). **Christian Ditlev Frederik** Greve **Reventlow** (Præsident i Rentekammeret) 27. Mai 1796—† 11. Oktbr. 1827. I en lang Aarrække deltog han dog ikke i Kommissionens Forhandlinger.

1799—1829. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 17. April 1799—24. April 1829 (Decharge).

1799—1801. **Peter Christian Abildgaard** (Professor ved Veterinærskolen) 17. April 1799—† 21. Januar 1801.

b) Bestyrelsens Medlemmer.

1829—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) som Chef 24. April 1829—† 26. Febr. 1838.

1829—47. **Edvard Romeo** Greve **Vargas Bedemar** (Kammerherre) 24. April 1829 (fra 26. Febr. 1842 som Chef)—† 15. Marts 1847.

1829—32. **Gregers Wad** (Professor ved Universitetet) 24. April 1829—† 25. Marts 1832.

1829—48. **Martin Christian Gottlob Lehmann** (Kommitteret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet og Kommissionens Sekretær) 24. April 1829—18. Mai 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

1829—48. **Peter Thonning** (Kommitteret i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet) 24. April 1829—† 29. Januar 1848.

1838—42. **Johan Sigismund Møsting** (Geheimestatsminister) som Chef 2. Marts 1838—26. Febr. 1842 (afskediget).

Sekretærer.

1799—1801. **Peter Christian Abildgaard** (Professor ved Veterinærskolen 17. April 1799—† 21. Januar 1801.

1802—08. **Carl Gottlob Rafn** (Assessor i Økonomi- og Kommercekollegiet) Marts 1802—† 17. Mai 1808.

1809—29. **Martin Christian Gottlob Lehmann** (Assessor i Økonomi- og Kommercekollegiet) 11. Januar 1809 (da Overleveringen til ham fandt Sted)—24. April 1829 (Medlem af Museumsbestyrelsen).

1829—45. **Johan Christopher Hagemann Reinhardt** (Professor extr. ved Universitetet) 24. (Resol. 18.) April 1829—† 31. Oktbr. 1845.

1845—48. **Christian Pingel** (Overinspektør) 19. Decbr. 1845—18. Mai 1848 (samme Stilling under den ny Ordning).

XXIV.

Regaliefondens Bestyrelse 1820—49.

For at bidrage sit til at skaffe den nys oprettede Rigsbank Raadighed over den fornødne Mængde rede Valuta overlod Kong Frederik den 6te ved Reskripter af 18. Januar og 1. Februar 1813 forskjellige Guldservicer til Banken, imod at denne for Værdien udstedte en Obligation paa 150,000 Rdl. Sølv, hvoraf der i Rente skulde svares 5 pCt., som skulde tilfalde Finantserne, saalænge Krigen varede, men derefter skulde lægges til Kapitalen for sammen med denne at danne en Regaliefond, hvis fremtidige Oprettelse allerede da bebudedes. Ved Reskr. af 28. Marts 1820 realiseredes derefter denne Tanke, og der udnævntes samtidig en Bestyrelse for Fonden, som dengang paa Grund af de paaløbne Renter var voxet med ca. 72,000 Rdl. Sedler. Det var dog først fra 1824, paa hvilket Tidspunkt Regaliefonden endog eiede en Kapital paa noget over 300,000 Rdl. Sølv, at man begyndte med delvis at anvende Udbyttet til Udgifter af høist forskjellig Art: Anskaffelse af Hingste, gymnastiske Rekvisiter for Bornholms Milice, Tabeller til Brug ved indbyrdes Undervisning, Oprettelsen af polyteknisk Læreanstalt osv. Senere fik Fonden en mere konstant Anvendelse, idet den ifølge kgl. Resol. af 28. Marts og 17. Oktbr. 1840 overtog de aarlige Udgifter til den kgl. Kobberstiksamling, det kgl. Museum for de nordiske Oldsager, den kronologiske Samling paa Rosenborg Slot, det kgl. Mønt- og Medaillekabinet, Kunstmuseet og den kgl. Malerisamling samt Restaureringen af Malerierne paa Frederiksborg Slot.

Bestyrelsen, der havde umiddelbar Forestillingsret til Kongen, benyttede forskjellige til Hoffet knyttede Embedsmænd (saaledes Hofmarskallatets Sekretær Hans Henrik Schønberg i en længere Aarrække til 9. Oktbr. 1845, derefter kgl. Reisekasserer og Bogholder i Statssekretariatet for Naadessager Ludvig Martin Hofgaard) til at varetage Korrespondancen.

Ved kgl. Resol. af 25. Juni 1849 (jfr. kgl. Kundgjørelse af 30. Mai s. A.) bestemtes det, at Regaliefondens Midler skulde afgives til Statskassen, imod at denne overtog Fondens Forpligtelser.

Medlemmer.

1820—42. **Johan Sigismund Møsting** (Geheimestatsminister) 28. Marts 1820—26. Febr. 1842 (afskediget).

1820—38. **Adam Vilhelm Hauch** (Overhofmarskal) 28. Marts 1820—† 26. Febr. 1838.

1838—42. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Hofmarskal) 27. Febr. 1838—† 19. Septbr. 1842.

1842—49. **Johan Gunder Adler** (Chef for Statssekretariatet for Naadessager) 26. Febr. 1842—25. Juni 1849 (afskediget).

1842—49. **Adam Vilhelm** Greve **Moltke** (Geheimestatsminister) 8. Oktbr. 1842—25. Juni 1849 (afskediget).

Tillæg.

A.

Cheferne for Kongens Marskallat 1661—1848.

Det er tvivlsomt, om ikke Johan Christopher Kørbitz, der 22. Novbr. 1660 blev Rigsmarskal, maa betragtes som Hofmarskallens Foresatte indtil 13. Juli 1670. Efter den Tid var det enten en Overhofmarskal eller en Hofmarskal, der stod i Spidsen for Kongens Marskallat. I nedenstaaende Fortegnelse opføres Hofmarskallerne ikke, naar de fungerede under en samtidig Overhofmarskal, hvilket stundom var Tilfældet.

1661—70. **Christopher Sehested** (Overskjænk) som Hofmarskal 1. Januar 1661 (Bestalling først 28. April 1662)—14. Juli 1670 (Amtmand over Skanderborg Amt).

1670—79. **Helmuth Otto Winterfeldt** (Overskjænk og Overstaldmester samt Amtmand over Frederiksborg Amt) som Overhofmarskal 14. Juli 1670—21. Marts 1679 (var da udnævnt til Stiftamtmand over Fyen og Langeland samt Amtmand over Odense, Dalum og St. Knuds Amter).

1679—83. **Frants Eberhard Speckhahn** (Oberstlieutenant ved Livgarden til Hest) som Hofmarskal 21. Marts 1679, som Overhofmarskal 17. Decbr. 1681—1. Oktbr. 1683 (Stiftamtmand over Ribe Stift og Amtmand over Riberhus Amt).

1683—97. **Johan Otto Raben** (Forskjærer og Kammerjunker hos Kongen) som Hofmarskal 1. Oktbr. 1683—1. Mai 1697 (Amtmand over Frederiksborg og Kronborg Amter).

1697—99. **Peter Christoph v. d. Osten** (Kjøgemester hos Kongen) som Hofmarskal 1. Mai 1697—31. August 1699 (afskediget).

1699—1705. **Ludvig Statius Hahn** (Hofmarskal hos Kongen som Kronprins) som Hofmarskal 1. Septbr. 1699—1705 (Løn til 31. Decbr.; var da udnævnt til Overlanddrost i Oldenborg, men fik først Bestalling som saadan 4. Mai 1706).

1706—16. **Vilhelm Frederik Platen** (Generalbygmester) som Hofmarskal med Løn fra 1. Januar 1706—14. April 1716 (s. D. udnævnt til Overlanddrost i Pommern og Rygen; denne Udnævnelse kasseredes dog, hvorefter han fik Bestalling som Amtmand over Sønderborg Amt 31. Oktbr. s. A., men tiltraadte først i Begyndelsen af 1717 dette Embede).

1716—19. **Otto Carl** Greve **Callenberg** (Oberst) som Hofmarskal 14. April 1716, om Overhofmarskal 26. Oktbr. 1717—16. April 1719 (Landdrost i Pinneberg og Amtmand over Trittau og Reinbeck Amter 14. Mai s. A.)

1719—21. **Vilhelm Moritz Münch v. Buseck** (Overhofmester hos Dronning Louise) som Overhofmarskal 16. April 1719—29. Decbr. 1721 (Amtmand over Gottorp og Hütten Amter 2. Decbr. s. A.).

1721—24. **Christian Frederik Holstein** (Overhofmester hos Dronning Anna Sophie) som Overhofmarskal 29. Decbr. 1721—13. Decbr. 1724 (Præses i Politi- og Kommercekollegiet).

1724—30. **Otto Blome** (Overhofmester hos Kronprinsen) som Overhofmarskal 14. Decbr. 1724—20. Novbr. 1730 (Geheimeraad i Konseillet 22. Decbr. s. A.).

1730—35. **Adam Levin Witzleben** (Hofmester hos Prinsesse Charlotte Amalie) som Overhofmarskal 20. Novbr. 1730—6. Juli 1735 (Amtmand over Husum Amt).

1735—41. **Frederik Carl Gram** (Hofmarskal under Overhofmarskal Witzleben fra 20. Novbr. 1730) som Hofmarskal 6. Juli 1735, som Overhofmarskal 1. Juni 1739—16. Marts 1741 (Amtmand over Frederiksborg og Kronborg Amter).

1741—46. **Johan Christoph Reitzenstein** (Hofmarskal under Overhofmarskal Gram fra 1. Juni 1739) som Hofmar-

skal 16. Marts 1741, som Overhofmarskal 10. Juni 1743—13. Septbr. 1746 (Kommandant i Rensborg).

1746—66. **Adam Gottlob Moltke** (Hofmarskal hos Kongen som Kronprins) som Overhofmarskal 13. Septbr. 1746—16. Juli 1766 (afskediget).

1766—71. **Christian Frederik** Greve **Moltke** (Hofmarskal under Overhofmarskal A. G. Moltke fra 19. Marts 1760) som Hofmarskal 16. Juli 1766, som Overhofmarskal 29. Januar 1767—24. Marts 1771 (afskediget)*.

1771—72. **Henrik Christoph Frederik Bjelke** (Marskal hos Arveprins Frederik) som Hofmarskal 1. April 1771—8. Juli 1772 (Amtmand over Tønder Amt).

1772—80. **Christian Frederik** Greve **Holstein-Ledreborg** (fh. Overhofmester hos Dronning Caroline Mathilde) som Overhofmarskal 8. Juli 1772—29. Marts 1780 (Overjægermester).

1780—84. **Engel Carl Ernst Schack** (Ordenssekretær og Kammerherre hos Kongen) som Overhofmarskal 29. Marts 1780—14. April 1784 (Overceremonimester).

1784—91. **Christian Frederik Numsen** (Direktør for Øresunds Toldkammer) som Overhofmarskal 14. April 1784—23. Marts 1791 (tiltraadte paany Embedet som Direktør for Øresunds Toldkammer).

1791—92. **Christian Ludvig Kalkreuth** (Overceremonimester) midlertidig fungerende for alt, hvad der vedrørte Tilsigelserne, Præsentationerne og Ceremoniellet 23. Marts 1791—10. Mai 1792 (fritaget for Hvervet).

1791—92. **Vilhelm Theodorus Wegener** (Generalmajor) midlertidig fungerende for Personellets, Hoføkonomiens og Slotstilsynets Vedkommende 23. Marts 1791—† 11. Mai 1792.

1792—94. **Ferdinand Anton Christian** Greve **Ahlefeldt** (Gesandt i Neapel) som Hofmarskal 11. Mai 1792—22. August 1794 afskediget).

---

* Frederik Vilhelm Conrad Greve Holck bestyrede som Hofmarskal selvstændig forskjellige Marskalsforretninger 22. Decbr. 1767—27. Juli 1770, og noget lignende var Tilfældet for Vilhelm Theodorus Wegeners Vedkommende som Hofintendant 1. April 1771—21. Septbr. 1773.

1794—1838. **Adam Vilhelm Hauch** (Staldmester hos Kongen) som Hofmarskal 22. August 1794, som Overhofmarskal 12. Novbr. 1798—† 26. Febr. 1838.

1838—42. **Christian Ove** Greve **Haxthausen** (Hofmarskal under Overhofmarskal A. V. Hauch fra 25. Mai 1826) som Hofmarskal 27. Febr. 1838, som Overhofmarskal 23. Mai 1840—† 19. Septbr. 1842.

1842—59. **Joachim Godske Levetzau** (Hofmarskal under Overhofmarskal C. O. Haxthausen fra 26. Juni 1842) som Hofmarskal 19. Septbr. 1842, som Overhofmarskal fra 14. Juni 1845.

B.

Zahlkassen
1660—1849.
og
Statsgjældskassen
1816—49.

Ved Skatkammeret i Kjøbenhavn ansattes der ifølge Instruxen af 8. Novbr. 1660 fire Kasserere, hvis Forretninger 23. Marts 1677 samledes paa Zahlmesterens eller — som han senere kaldtes — Zahlkassererens Haand. Vel blev der ogsaa for Norge og Hertugdømmerne oprettet særlige Kasser; men disse vare nærmest at betragte som Filialer af den danske Zahlkasse, der modtog deres Overskud eller tilstillede dem de fornødne Tilskud. — Alle Indtægter og Udgifter passerede dog ikke Zahlkassen. Øresundstolden og nogle mindre Intrader indgik saaledes indtil 1. Juli 1771 i Kongens »partikulære« Kasse, der til Gjengjæld afholdt forskjellige Udgifter, som efter deres Beskaffenhed naturligst havde maattet paahvile Zahlkassen. Desuden gik det i Aaret 1711 oprettede Generalpostamts (se Side 2) Intrader direkte ind i dettes egen Kasse, og dennes Overskud anvendtes bl. A. dels til Pensioner, dels i andre humane Øiemed. Endvidere maa det anføres, at forskjellige af de finantsielle Institutioners Kasser, der efter 1773 oprettedes med specielle Formaal for Øie, til disses Fyldestgjørelse ikke udelukkende modtog Tilskud fra Zahlkassen, men fik tillagt Indtægter, der direkte tilflød dem. Og endelig maa det fremhæves, at der 9. Februar 1816 oprettedes et selvstændigt Kassevæsen for de Aktiver og Intrader (særlig Sundtold- og andre Toldintrader), som vare bestemte til Statsgjældens Forrentning og Afbetaling. Dette Kassevæsen bestod jævnsides med Zahlkassen

indtil 1. Oktbr. 1849, da begge Kasser sammensmeltedes under Navn af »Finantshovedkassen«. Medens Statsgjældskassen, hvis Hovedsæde var i Kjøbenhavn, dog med en særlig Afdeling i Rensborg, var henlagt under Direktionen for Statsgjælden og den synkende Fond, sorterede Zahlkassen 1680—1771 under Rentekammeret, 1771—84 under Finantskollegiet, 1784—1816 under Finantskassedirektionen og 1816—48 under Finantsdeputationen. Kun over Cheferne for Zahlkassen i Kjøbenhavn og den danske Statsgjældskasse meddeltes der her Etater. Kassererne ved Generalpostamtet og Generalpostdirektionen ere anførte ovenfor Side 13 og 22.

I. Zahlkasserere
1677—1849.

1677—82. **Peter Brandt** (Hofzahlmester m. m.) 23. Marts 1677—31. Marts 1682 (aflagde Regnskab til denne Dag, men var allerede 18. Juli 1681 bleven Rentemester).

1682—91. **Oluf Hansen** (Proviantskriver i Kjøbenhavn) 1. April 1682—21. Febr. 1691 (afskediget).

1691—92. **Jørgen Hansen** (fhv. Renteskriver) 21. Febr. 1691—16. Febr. 1692 (afskediget).

1692—1712. **Henrik Ochsen** 16. Febr. 1692—19. April 1712 (Deputeret for Finantserne).

1712—19. **Johan Schrader** (Krigskommissær) 1. Juni 1712—3. Febr. 1719 (Deputeret i Generalkrigskommissariatet).

1719—40. **Jens Adzlev** (Fuldmægtig i Zahlkassen) 20. Febr. 1719—18. Juli 1740 (Deputeret for Finantserne).

1740—53. **Arvid Christian Linde** (Kasserer ved Partikulærkammeret) 31. Juli 1740—20. Febr. 1753 (afskediget).

1753—60. **Christian Ludvig Falbe** (Fuldmægtig i Zahlkassen) 20. Febr. 1753—† 6. April 1760.

1760—76. **Erik Birch** (Fuldmægtig i Zahlkassen) 14. April 1760—31. Juli 1776 (afskediget).

1776—1801. **Johan Christian Falbe** (Fuldmægtig i Zahlkassen) 1. August 1776—12. Juni 1801 (afskediget).

1801—21. **Conrad Daniel Linde** (Kasserer ved Skatkammerdirektionen) 12. Juni 1801—26. Juni 1821 (afskediget).

1821—40. **Johan Gabriel Linde** (Fuldmægtig ved Zahlkassen) 26. Juni 1821—31. Decbr. 1840 (afskediget).

1841—49. **Rasmus Carl Stæger** (Kasserer ved Statsgjældskassen) 1. Januar 1841—1. Oktbr. 1849 (Finantshovedkasserer).

II. Statsgjældskasserere
1816—49.

1816—37. **Claus Rudolph Hjelm** (fung. Kasserer ved Skatkammeradministrationen) 31. Januar 1816—11. Marts 1837 (afskediget, men var allerede dispenseret fra 1. Juni 1836).

1837—40. **Rasmus Carl Stæger** (Underbogholder i Bureauet for de udenlandske Betalinger og konst. her i Kassen fra 1. Juni 1836) 11. Marts 1837—31. (Resol. 19.) Decbr. 1840 (Zahlkasserer).

1841—49. **Peter Klein** (Kontrollør ved Statsgjældskassen) 1. Januar 1841—1. Oktbr. 1849 (Kasserer for Livrente- og Forsørgelsesanstalten).

C.

Generaltoldkammer- og Kommercekollegiets Sekretariat

1816—48.

Jfr. den civile Centraladministrations Embedsetat 1660—1848, Side 357.

Fra 9. Febr. 1816 var der i Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet ansat en første og en anden Kammersekretær, af hvilke den førstnævnte var Sekretariatets Chef; men 13. Oktbr. 1831 ansattes der to sideordnede Sekretærer. Heri skete der dog atter en Forandring 1. Januar 1841 (Resol. af 19. Decbr. 1840), da Kollegiet deltes i tre Sektioner, af hvilke første overtog det danske Told- og Konsumtionsvæsen, anden Hertugdømmernes Toldsager og tredje foruden Øresunds- og Strømtoldsagerne tillige Handels-, Konsulats- og Kolonianliggender, Industri- og Fabriksager, samt Kanal-, Havne- og Fyrvæsen. Hver Sektion fik nemlig fra nu af og indtil Kollegiets Opløsning den 24. Novbr. 1848 sin — for 3. Sektions Vedkommende fra 1. Mai 1846 to — Kommitterede, der tillige skulde varetage Sektionens Sekretariatsforretninger.

Chefer.

1816—25. **Herman Bech** (Assessor i Kollegiet) 9. Febr. 1816—7. Juni 1825 (virkelig Kommitteret).

1825—31. **Carl Malling** (2. Kammersekretær) 7. Juni 1825—13. Oktbr. 1831 (virkelig Kommitteret).

1831—34. **Severin Henrik August Wedel** (2. Kammersekretær) for den danske Afdeling 13. Oktbr. 1831—23. Juli 1834 (dispenseret; var allerede 19. Oktbr. 1831 bleven Kommitteret).

1831—34. **Svend Hans Jensen** (Kontorchef i det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli) for den tyske Afdeling 13. Oktbr. 1831—23. Juli 1834 (virkelig Kommitteret).

1834—40. **Carl Frederik Kuntzen** (Kancellist i danske Kancelli) for den danske Afdeling 2. August 1834—8. Mai 1840 (Medlem af den vestindiske Regjering).

1834—37. **Georg Hansen** (Dr. phil.) for den tyske Afdeling 2. August 1834—29. Juli (fra 1. Oktbr.) 1837 (Professor ved Kiels Universitet).

1837—43. **Carl Ludvig Warnstedt** (Auskultant i den slesvig-holsten-lauenhorgske Regjering) for den tyske Afdeling 29. Juli (fra 1. Oktbr.) 1837, som Kommitteret for 2. Sektion 1. Januar 1841—28. Septbr. 1843 (Amtmand over Flensborg Amt).

1840—43. **Vilhelm Carl Eppingen** Greve **Sponneck** (Auskultant i Kollegiet) for den danske Afdeling konst. 16. Mai 1840, som Kommitteret for 1. Sektion 1. Januar 1841—29. Decbr. 1843 (Deputeret i Kollegiet).

1841—42. **Valdemar Tully Oxholm** (Kaptain à la suite) som Kommitteret for 3. Sektion 1. August 1841—23. Decbr. 1842 (Hofchef for Kronprinsen).

1842—48. **Hans Ditmar Frederik Feddersen** (administrerende Direktør for Kjøbenhavns Fattigvæsen) som Kommitteret for 3. Sektion 23. Decbr. 1842 (fra 1. Mai 1846 i Forening med nedennævnte Ehlers)—24. Novbr. 1848 (Kommitteret hos Kolonialdirektøren).

1843—45. **Christian Frederik Callisen** (Amtmand m. m. over Lauenborg Amt) som Kommitteret for 2. Sektion 16. Novbr. 1843—20. Oktbr. 1845 (Borgmester i Flensborg).

1843—47. **Matthias Hans Rosenørn** (Referendar i Kabinetssekretariatet) som Kommitteret for 1. Sektion 29. Decbr. 1843—1. August (Resol. 7. Mai) 1847 (Stiftamtmand paa Island).

1845—48. **Rudolph Schleiden** (Auskultant i Kollegiet) som Kommitteret for 2. Sektion 19. Novbr. 1845—29. Marts 1848 (afskediget).

1846—48. **Edvard Didrik Ehlers** (Fabrikkontrollør i Altona) som Kommitteret for 3. Sektion sammen med ovennævnte Feddersen 1. Mai (Resol. 18. Marts) 1846—24. Novbr. 1848 (afskediget herfra ved Kollegiets Ophævelse).

1847—48. **Michael Kjær Raffenberg** (Chef for 1. Told- og Konsumtionskontor) som Kommitteret for 1. Sektion 1. August (Resol. 28. Mai) 1847—24. Novbr. 1848 (Kommitteret for Finantsministeriets Toldsager).

Navneregister.

Abildgaard, Peter Christian, 68, 70—73, 76, 101, 102.
Adeler, Conrad Lente, 28, 68, 72, 76.
— , Frederik, 81, 83.
Adler, Johan Gunder, 94, 104.
Adzlev, Jens, 57, 110.
Agerskov, Christian Petersen, 33, 38, 39, 41.
Ahlefeldt, Cai Burchard, 4.
— , Ferdinand Anton Christian, 93, 95, 97, 99, 107.
— , Hans Adolph, 27, 67, 69, 71, 75.
Amlund, Iver Petersen, 21.
Andersen, Hans Christian, 21.
Arentz, Guldbrand, 81.
Aschenfeldt, Ludvig Vilhelm Gerhardt, 17.

Bager, Johan Poul, 51.
Bagger, Rasmus Langeland 81.
Baggesen, Jens, 94.
Bang, Claus Christian, 80.
— , Jens, 47.
Banner, se Køller.
Barchmann, Jacob, 38, 42.
Bardenfleth, Carl Emil, 77.
— , Johan Frederik, 69, 70.
Bech, Herman, 64, 85, 112.
— , Peter, 80, 81.
Bedemar, se Vargas.
Bentzon, Andreas Lowson, 10—12.
Berckentin, Christian August, 42.
Berger, Ernst Ludvig, 73.
Bernhoft, Vilhelm, 16.
Bernstorff, Andreas Peter, 27, 59.
— , Johan Hartvig Ernst, 42, 51.
Berth, Lars, 65.
Bille, Steen Andersen, 29.
Birch, Christian, 35, 36, 83.
— , Erik, 110.
Bjelke, Henrik Christopher Frederik, 90, 107.
Blome, Otto, 106.
Bluhme, Christian Albrecht, 77.
Bojesen, Rasmus Bruun, 8, 15, 20.
— , Severin Adrian, 18.
Bornemann, Vilhelm, 91.
Braëm, Gothard Albert, 52.
Brandt, Christian, 23, 33, 59, 76.
— , Peter, 110.
Bretteville, Louis le Normand de, 65.
Buch, Johannes, 49.
Bugge, Thomas, 27.
Buseck, se Münch.
Bülow, Hans Henrik, 70, 71.
— , Johan, 99.

Callenberg, Otto Carl, 106.
Callisen, Christian Frederik, 113.
Carl, Hertug af Glücksborg, 63.
— , Landgreve af Hessen, 63.
Caroline, Arveprinsesse, 63.

Carstens, Adolph Gothard, 27, 33, 90.
— , Frederik, 59.
Christiansen, Hans, 49.
Classen, Johan Frederik, 63.
— , Matthias Christian, 48.
Clausen, Frederik Christian, 64.
Clerc, Louis August le, 44.
Colbjørnsen, Christian, 28.
— , Jacob Edvard, 33.
Cold, Christian Magdalus Thestrup, 35, 80, 83.
Collett, Matthias, 57.
Collin, Jonas, 36, 72, 73, 81, 84, 85, 94.

Dalsgaard, Ole, 52.
Danneskjold-Samsøe, Conrad Sophus, 69, 70.
— — , Frederik 56, 57.
— — , Frederik Christian, 5.
— — , Otto Sophus, 8.
Denker, Claus Christian, 30.
Dorrien, Libert Hieronymus, 29, 72.
Drechsel, Georg Vilhelm Louis, 65.
Dumreicher, Carl Otto, 30.
Duncan, Hartvig David, 48.

Eggers, Christian Ulrik Ditlev, 34.
— , Henrik Peter, 7, 17.
Ehlers, Edvard Didrik, 64, 114.
Eickstedt, Hans Henrik, 24, 67, 69, 71, 75, 91.
Eigtved, Nicolai, 38, 44.
Engelbrecht, Søren, 41.
Erlund, Christian, 5, 9.
Esmarch, Frederik Christian, 42.
Essen, Michael, 35, 76, 78.
Evers, Carl Andreas, 78.
— , Christian Lauritz, 17.
— , Herman Ludvig, 77, 78.

Falbe, Christian Ludvig, 110.
— , Johan Christian, 110.
Falckenskjold, Seneca Otto, 52.
Feddersen, Hans Ditmar Frederik, 113.
Fisker, Corfitz, 7.
— , Ferdinand Anton, 31.
Fjeldsted, Torkel, 6.
Flindt, Carl Ludvig Henrik, 73.
Fontenaye, Carl Frederik, 28.
Francke, Carl Philip, 54, 85.
Frederik, Kronprins, 63.
— , Prins af Hessen, 76.
— Christian, Prins (Hertug) af Augustenborg, 86, 87, 101.
— Ferdinand, Arveprins, 63,
Frelsen, Georg Frederik, 60, 76, 83.
Frimann, Anders Svendsen, 16, 18, 19.

Garlieb, Gotfred, 54, 85.
Gjedde, Frederik Eiler, 4.
— , Verner Hans Rudolph Rosenkrantz, 94.
Goiske, se Rosenstand.
Gram, Frederik, 62.
— , Frederik Carl, 106.
Grill, Andreas, 12.
Grove, Carl Frederik, 64.
Grønberg, Bent Christian, 22.
Guldberg, Ove Høegh-, 24. 59, 91.
Gülck, se Voigt.
Gyldenløve, Dorothea, 1.
— , Ulrik Christian, 1.
Gähler, Peter Elias, 51.

Haagen, Hans, 81.
Hagen, Leopold zum, 6, 10, 11, 17.
Hagerup, Eiler, 92.
Hahn, Ludvig Statius, 106.
— , Vincents Joachim, 62.
Hansen, Arild, 9, 13.
— , Christian Frederik, 47.
— , Georg, 113.
— , Hans Christian, 21.
— , Jørgen, 110.
— , Oluf, 110.
— , Peter Jacob, 82, 83.
Harboe, Frederik Carl, 12.
Harbou, Frederik Hans Walter, 7, 60.

Harsdorff, Casper Frederik, 38, 41.
Hasler, Albert Sebastian, 64.
Hauch, Adam Vilhelm, 47, 68, 70—72, 93, 95, 97, 99, 101, 104, 108.
— , Andreas, 27, 75.
— , Frederik, 8.
Haxthausen, Christian Ove, 47, 95, 97, 99, 104, 108.
— , Frederik Gotschalck, 80, 82.
— , Frederik Julius, 72.
— , Gregers Christian, 34.
Heiberg, Christen, 34.
Heinemann, Carl Frederik, 39.
Hellfried, Carl Frederik, 8.
Hildermann, Stephan Gotfred, 38.
Hinck, Christian Henrik, 39.
Hjelm, Claus Rudolph, 48, 111.
Hjorth, Vilhelm Billeskov, 18.
Hjorthøj, Morten, 41.
Hobe, Levin Ludvig, 27.
Hoë, Emanuel, 31, 48.
Hofgaard, Ludvig Martin, 104.
Holck, Frederik Vilhelm Conrad, 107.
Holm (Holmskjold), Johan Theodorus, 5, 24.
Holstein, Carl, 57.
— , Christian Frederik, 106.
— , Frederik Conrad, 93.
— -Ledreborg, Christian, 5.
— — Christian Frederik, 91, 92, 107.
Holten, Niels Abraham, 54.
Honningdal, Hans Rye, 22.
Horrebow, Christian, 27.
Huth, Henrik Vilhelm, 38, 43, 51, 52.
Hvass, Christian Hee, 91.
Hvid, Jens, 12, 13.
Hviding, Christian Verner, 31.
Häusser, Elias David, 44.
Høegh, se Guldberg.
Høyberg, Hans Christian, 82.

Jacobi, Christian Frederik, 91.
Jacoby, Johan Vilhelm, 13.
Jardin, Nicolas Henri, 38.
Jensen, Frederik Christoph, 35.
— , Svend Hans, 113.
Jessen, Frants Christopher, 9.
— , Matthias Reinholdt, 83.
Joensen, Georg Adolph, 12.
Johansen, Frederik Henrik Christian, 81.
John, August Frederik, 5.
Johnsen, Vilhelm Ferdinand, 47, 85.
Juel, Gregers, 59, 67.
Jürgensen, Christian, 30.
Jørgensen, Gert Diderik, 30.

Kaas, Frederik Christian, 27, 41.
— , Frederik Christian, († 1804) 28.
— , Frederik Julius, 34, 77.
Kalkreuth, Christian Ludvig, 107.
Kinch, Peter Christian, 29.
Kirchhoff, Johan Hieronymus, 29.
Kirstein, Carl Ludvig, 94.
— , Ernst Philip, 35.
Kjerulf, Jørgen, 94.
Klarup, Christen, 13.
Klee, Frederik Alexander Gottlieb, 19.
Klein, Peter, 111.
Knudsen, Christian, 47.
Knuth, Carl Gustav, 7.
— , Hans Schack, 73.
Koefoed, Gerhard Jacob, 65.
— , Hans, 6, 13, 22.
Kolderup, se Rosenvinge.
Kongslev, Troels 47.
Krabbe, Frederik Michael, 27.
Krabbenhøft, August Ernst, 11, 12.
Krarup, Nicolai Edinger, 65.
Krück, Frederik Carl, 60.
Kryger, Frederik Bonaventura, 31.
Knutzen, Carl Frederik, 113.
Købke, Casper Bernt, 20.
Køller Banner, Ludvig, 90.
Kørbitz, Johan Christopher, 105.

Lange, Christian Diderik, 10—13, 16.
— , Christian Vilhelm, 6, 35.
— , Jens, 6, 10, 12.

Lange, Thomas, 20.
Larsen, Lars, 47.
— , Laurentius Peter, 73.
Lassen, Niels, 41, 92, 95.
Lautrup, Christian Nicolai, 30.
— , Christian Nicolai († 1817) 30, 31.
Lavätz, Christian Otto, 34, 60.
— , Henrik Johan, 60.
Lehmann, Martin Christian Gottlob, 101, 102.
Lenthe, Christian, 4.
Lente, se Adeler.
Lerche, Vincentz, 4.
Lesser, Vilhelm, 55.
Levetzau, Joachim Godske, 47, 93, 97, 99, 108.
Levetzow, Henrik, 68, 69, 71, 72.
Linde, Arvid Christian, 110.
— , Conrad Daniel. 110.
— , Gabriel, 38.
— , Johan Gabriel, 111.
Lorentzen, Henning, 48.
— , Johannes Sybrandt, 70.
Lowson, se Bentzon.
Lowsow, Frederik, 77.
Lund, Christian, 30, 55.
— , Jacob, 10, 11.
— , Niels Tønder, 34.
Lundhoff, Hans, 9.
Lunding, Mathias, 27.
Løffler, Ernst Richard, 55, 95.
Løvenørn, Poul, 45.
Løvmand, Johannes, 65, 80.

Malling, Carl, 112.
— , Ove, 33, 36, 80.
Manthey, Johan Daniel Timotheus, 94.
Marmillod, Jean Rodolphe François, 41.
Mazar de la Garde, Frederik Poul Benjamin, 22.
Meyer, Johan Henrik Elias, 29.
Meyn, Peter, 47.
Molbech, Christian, 94.
Moltke, Adam Ferdinand, 28.
Moltke, Adam Gottlob, 42, 43, 51, 107.
Moltke, Adam Vilhelm, 30, 47, 77, 83, 104.
— , Carl, 54, 85.
— , Caspar Gottlob, 4.
— , Christian Frederik. 107.
— , Christian Magnus Frederik 52.
— , Frederik, 29, 34, 60, 76, 83.
— , Joachim Godske, 24, 27, 59, 67, 69, 75, 96.
— , Otto Joachim, 29, 35, 77, 81, 83.
Monrad, David, 7, 15.
— , Georg Herman, 8, 17.
— , Peter Johan, 47.
Munk, Søren, 12, 15, 24.
Müller, Niels, 5, 9, 10.
— , Oluf Anthoni, 11, 13.
Münch, Hans Peter. 83.
— v. Buseck, Vilhelm Morits, 4, 106.
Mørch, Christian, 11, 12.
Møsting, Johan Sigismund, 29, 34, 47, 72, 77, 80, 81, 102, 104.

Neergaard. Carl, 70.
Nielsen, Georg, 90.
— , Marcus Ludvig Jonas, 81.
Nissen, Frederik, 16, 21.
— , Hans Nicolai, 57.
Numsen, Christian Frederik, 68, 69, 75, 92, 96, 107.

Obdrup, Jens, 15.
Ochsen, Henrik, 110.
Oeder, Georg Christian, 25.
Olrog, Claus, 39.
Olsen, Godske Hans, 94.
— , Terkild, 85.
Osten, Peter Christoph v. d., 105.
Oxholm, Valdemar Tully, 113.

Pauli, Johan Frederik, 10—13.
— , Johan Georg, 6, 91.
Pentz, Gottfried, 28.
Petersen, Diderik Carstens, 48.
Peymann, Henrik Ernst, 28, 41, 47, 76.

Phiseldeck, se Schmidt.
Pingel, Christian, 102.
Platen, Vilhelm Frederik, 4, 106.
Platfoed, Johan, 11, 13.
Platou, Christian Tobias, 65.
Plessen, Victor Christopher, 42, 45.
Prangen, Frederik Ernst, 54.
Printzlau, Ferdinand Anton Christian, 95.
— , Frederik Christian, 95.
— , Frederik Christian (den Yngre) 95.
Prætorius, Lorentz, 59.

Quaade, Peter Frederik, 54.

Raben, Johan Otto, 105.
Raffenberg, Michael Kjær, 114.
Rafn, Carl Gottlob, 102.
Rahbek, Knud Lyne, 94.
Ramus, Joachim Frederik, 45.
Rantzau, Christian Ditlev Carl, 34.
— , Schack Carl, 52.
Rathgen, Johan Bernhard Hederik, 54, 85.
Rehder, Vilhelm Ludvig, 5.
Reimer, Ludvig Clausen, 18.
Reinhardt. Johan Christopher Hagemann, 102.
Reitzenstein, Johan Christoph, 106.
Reventlow, Cai Frederik, 59, 97, 99.
— , Christian Ditlev, 62.
— , Christian Ditlev Frederik, 28, 33, 47, 68, 69, 71, 72, 75, 82, 101.
— , Conrad, 62.
— , Johan Ludvig, 33.
— -Criminil, Henrik Anna, 54.
— — Joseph Carl, 77.
Rindom, Peter Christian, 95.
Roepstorff, Frederik Christian August, 73.
Rosen, Vilhelm Ludvig Carl, 84, 85.
Rosenkrantz, se Gjedde.
— , Frederik Christian, 51.
Rosenkrantz, Niels, 35.
Rosenpalm, Andreas, 57.
Rosenstand-Goiske, Johan Philip, 35.
— — , Peter, 92.
Rosenvinge Kolderup, Peter Andreas, 8.
Rosenørn, Matthias Hans, 113.
Rothe, Andreas Bjørn, 35,
Ryge, Immanuel Christian, 34.

Sames, Carl Erik, 94.
Sarti, Giuseppe, 88.
Schack, Engel Carl Ernst, 91, 92, 107.
— -Rathlou, Joachim Otto, 59.
Scheel, Hans Henrik, 45.
— , Jørgen, 71.
— , Jørgen Erik, 34, 60, 76.
Schiffmann, Johan Frederik Alexander, 6.
Schilden, Hans Henrik, 68, 69, 76.
Schimmelmann, Ernst Henrik, 23, 33, 59. 101.
— , Henrik Carl, 59.
Schiøtt, Frederik, 31.
Schleiden, Rudolph, 113.
Schleth, Ditlev, 33.
Schmettau, Gotfred Vilhelm Christian, 72.
Schmidt-Phiseldeck, Conrad Frederik, 29, 35.
Schow, Christen, 33.
Schrader, Johan, 110.
Schram, Christopher, 29, 30, 48.
Schrøder, Peder, 12.
— (Schrødersee) Johan Christian, 5.
Schulin, Johan Sigismund, 5, 45.
Schultz, Johan Abraham Peter, 93.
Schultze, Johan, 52.
Schumacher, Hans Reimert, 57.
Schyth, Andreas Jacob, 20.
Schütz, Christian Ludvig, 28, 75.
Schønberg, Hans Henrik, 48, 104.
Schønheyder, Johan Franciscus Gottlieb, 35, 72, 77.
Sehested, Christopher, 105.
— , Ove Rammel 34, 77.

Seidelin, Hans, 5.
Sommer, David Ulrik, 16.
Speckhahn, Frants Eberhardt, 105.
Sponneck, Vilhelm Carl Eppingen, 85, 113.
Stampe, Henrik, 27.
Stange, Hieronymus Frederik, 67, 69, 71.
Steinmann, Peter Frederik, 77.
Stemann, Christian Ludvig, 51, 59, 68. 69, 75.
— , Poul Christian, 77.
Storm, Edvard, 94.
Stoud, Frederik, 35, 83.
Struensee, Carl August, 41.
Struve, Gustav Conrad, 17.
Sturtz, Helfrich Peter, 6.
Stæger, Rasmus Carl, 111.

Terckelsen, Poul, 22.
Tetens, Johan Nicolai, 28, 34.
Thaarup, Thomas, 93.
Thayssen, Peter, 8, 17.
Theilade, Peter, 20.
Thonning, Peter, 101.
Thura, Lauritz, 38, 44, 57.
Torp, Jens, 29.
Trant, Frederik Carl, 60.
— , Johan Sigismund, 11.
Tregder, Eiler Hagerup, 19.
Treschow, Michael, 91.
Tuxen, Peter Mandrup, 64.

Unsgaard, Iver Johan, 55.

Vargas Bedemar, Edvard Romeo, 101.
Viborg, Carl, 73, 77.
— , Erik Nissen, 73, 76, 81.
Vieregge, Claus Henrik, 4.
Vilhelmine Marie, Hertuginde af Glücksborg, 63.
Vogt, Peter, 18.
Voigt-Gülck, Reimer, 11.
Vorndran, Peter, 29.

Wad, Gregers, 101.
Waltersdorff, Ernst Frederik, 7, 93.
Warnstedt, Carl Ludvig, 55, 113.
— , Hans Vilhelm, 92.
Wedel, Severin Henrik August, 54, 112.
— -Heinen, Julius Christian Frederik. 9.
— -Jarlsberg, Johan Casper Herman. 36.
Wedelfeldt, Frederik Adolph, 64.
Wegener, Vilhelm Theodorus, 40, 60, 90, 95, 96, 107.
Weggerslev, Frederik. 57.
Wendt, Carl, 33.
Wexelsen, Hans Leganger, 28.
Weyse, Andreas, 5.
Wildenradt, Christian Henrik, 76.
Winge, Niels, 9.
Winterfeldt, Helmuth Otto, 105.
Witzleben, Adam Levin, 106.
Wleugel, Johan Peter, 28, 83.
Wodroff, Johan Conrad, 57.
Wormskjold, Peter, 34, 80, 93.

Ziegler, Gregorius, 39.
Zoega, Georg, 22.
— , Johannes, 28, 33, 76, 78.
Zuber, Joseph, 41.

Ørsted, Anders Sandøe, 35, 84.